

SISEMINISTEERIUM

Estonian Ministry of the Interior

Siseministri valitsemisala ja
Regionaalministri valitsemisala

Majandusaasta aruanne
2012

SISEMINISTEERIUM

Estonian Ministry of the Interior

Nimi	Siseministeerium
Aadress	Pikk 61, Tallinn 15065
Telefon	612 5008
Faks	612 5010
E-post	info@siseministeerium.ee
Interneti kodulehekülg	www.siseministeerium.ee

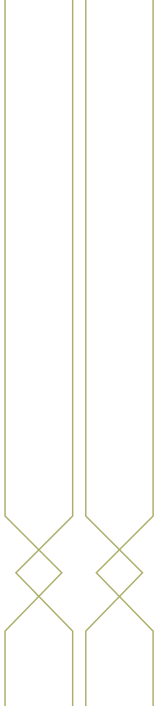
Majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aruandest.

Dokument koosneb 146 leheküljest.

Sisukord

2012. aasta siseturvalisuse valdkonnas	5
2012. aasta rahvastiku- ja regionaalvaldkonnas	7
Tegevusaruanne	9
1. Ülevaade organisatsioonist.....	9
1.1 Struktuur	9
1.1.1. Aruandeaastal toimunud muudatused valitsemisala riigiasutuste koosseisus	9
1.1.2. Aruande koostamise ajaks toimunud muudatus valitsemisala riigiasutuste koosseisus:	10
1.2. Olulisemad näitajad	11
1.2.1 Siseturvalisuse valdkonna prioriteedid	11
1.2.2 Olulisemad majandusnäitajad	12
1.2.3 Eelarve	16
1.2.4 Personal	19
1.2.5 Kinnisvara	23
1.2.6 Transportvara	26
1.2.7 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiline vara	31
1.2.8 Muu vara	34
1.2.9 Hanked	35
2. Ülevaade tegevuskavade täitmise aruandest	37
2.1. Tegevusvaldkond: Sisejulgeolek	37
2.1.1. Strateegiline eesmärk: Inimeste ja vara suurem turvalisus	37
2.1.2. Strateegiline eesmärk: Riigi suurem julgeolek	47
2.1.3. Strateegiline eesmärk: Keskkonnakaitsega seotud õnnetustele reageerimise suurem võimekus	55
2.1.4. Strateegiline eesmärk: Tasakaalustatud kodakondsus- ja migratsioonipoliitika	57
2.1.5. Strateegiline eesmärk: Nüüdisaegse sisejulgeolekualane õpi-, teadus- ja arenduskeskus	61
2.2. Tegevusvaldkond: Rahvastik ja regionaalala	63
2.2.1. Strateegiline eesmärk: Aktiivne kodanikuühiskond	63
2.2.2. Strateegiline eesmärk: Tasakaalustatud ruumiline ja regionaalne areng	66
2.2.3. Strateegiline eesmärk: Toimiv regionaalne ja kohalik haldus	71
3. Asutuse juhi hinnang sisekontrollisüsteemi kohta ja ülevaade riigiraamatupidamis- kohustuslase tegevusest siseauditeerimise korraldamisel	76
3.1. Hinnang sisekontrollisüsteemi kohta	76
3.2. Ülevaade riigiraamatupidamiskohustuslase tegevusest siseauditeerimise korraldamisel	77
4. Ülevaade valitseva ja olulise mõju all olevatest üksustest	78
5. Tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmete tasud	85

Raamatupidamise aastaaruanne	86
Bilanss	86
Tulemiaruanne	87
Rahavoogude aruanne	88
Netovara muutuste aruanne	89
Riigieelarve täitmise aruanne	90
Raamatupidamise aastaaruande lisad (1-24)	93
Lisa 1 Arvestusmeetodid ja hindamisalused	93
Lisa 2 Konsolideeritud asutused	99
Lisa 3 Raha ja pangakontod	100
Lisa 4 Tehingud avaliku sektori ja sidusüksustega	101
Lisa 5 Maksud, trahvid ja lõivud	103
Lisa 6 Muud nõuded ja ettemaksed	105
Lisa 7 Varud	108
Lisa 8 Osalused sihtasutustes ja tütarettevõtjas	109
Lisa 9 Kinnisvarainvesteeringud	111
Lisa 10 Materiaalne põhivara	113
Lisa 11 Immateriaalne põhivara	115
Lisa 12 Bioloogiline vara	115
Lisa 13 Eraldised ja tingimuslikud kohustused	116
Lisa 14 Laenukohustused	117
Lisa 15 Saadud ja antud toetused	118
Lisa 16 Kaupade ja teenuste müük	126
Lisa 17 Muud tegevustulud	127
Lisa 18 Tööjõukulud	128
Lisa 19 Majandamiskulud	132
Lisa 20 Muud tegevuskulud	134
Lisa 21 Põhivara amortisatsioon	135
Lisa 22 Tegevuskulud tegevusalade kaupa	135
Lisa 23 Siirded	136
Lisa 24 Selgitused eelarve täitmise aruande kohta	137
Allkirjad majandusaasta aruandele	146

Siseminister Ken-Marti Vaher

2012. aasta siseturvalisuse valdkonnas

Siseturvalisuse tagamisele kulus 2012. aastal 297 miljonit eurot maksumaksja raha. See on suur summa, mille puhul peame silmas pidama, et iga kulutatud euro suurendaks turvalisust ja kaitseks inimeste kui väärtust. Käesolevas majandusaasta aruandes annamegi ülevaate oma tegevustest ning saavutatust, sealhulgas sellest, kuidas riigieelarvest eraldatud raha turvalisuse tagamiseks ja suurendamiseks kasutatakse.

Oleme mõistnud, et meie kurbade ja tõsiste tagajärgede ärahoidmiseks tuleb suurem rõhk panna ennetusele. Sellesse panustades oleme saavutanud väga konkreetseid tulemusi ning jõudnud 2012. aastaks vabanenud Eesti ajaloos kõige väiksema õnnetussurmade arvuni.

Mida suurem on inimeste ohutusalane teadlikkus ja paremad kaasinimesi austavad käitumishoiakud, seda turvalisem on ühiskond. Sellest veendumusest lähtudes eraldasime 2012. aastal pääste- ja politseiennetuseks raha ligi 50% võrra rohkem. Olen kindel, et iga läbimõeldud ennetuseks jagatud euro annab tulemusi, mis on mõõdetavad inimestes.

Narkokaubitsemine, riigivargused, rasked majanduskuriteod, rahapesu ja organiseeritud kuritegelike gruppide tegevus (sh inim- ja relvakaubandus) on keerukad õigusrikkumised, mille ärahoidmine ja edukas avastamine aitavad vältida mitut teist õigusrikkumist. Mida suurem on kurjategijate vahelejäämise risk, seda rohkem hoitakse ära sääraseid raskeid kuritegusid tulevikus. Mida rohkem suudame konfiskeerida kuritegelikku tulu, seda väiksemaks jääb kurjategija innukus samalaadseid kuritegusid toime panna. Mida tugevamana näitab ennast riik, seda rohkem suudame hoida ära analoogseid kuritegusid tulevikus.

2012. aastal eraldasime üle 1,9 miljoni euro kriminaalpolitsei menetlusvõimekuse suurendamiseks ja erivahendite soetamiseks. Taastasime sama aasta 1. jaanuarist keskkriminaalpolitsei, et keskse juhtimise ja tugevama tööpraktika ühtlustamisega suurendada raskete kuritegude uurimise ja avastamise võimekust ning selgema identiteedi määratlemise kaudu parandada uurijate motivatsiooni.

Inimelude päästmise võimekuse tugevdamiseks eraldasime 2012. aastal riigieelarvest lisavahenditena ligi 2 miljonit eurot personalikuludeks ja isikukaitsevahendite soetamiseks. 2012. aasta maist korraldasime ümber päästekomandode võrgustiku, viisime päästevõimekuse vastavusse kahekümne aastaga muutunud tegelike riskide, ohtude ja inimeste paiknemisega Eestis. Jätkasime läinud aastal ühtsele hädaabinumbrile ülemineku plaani elluviimist 2014. aastaks, et hakata abivajajate kõnesid nii päästele, politseile kui ka kiirabile teenindama ühtsetest regionaalsetest häirekeskustest. Lõime iseseisva asutusena Häirekeskuse, et selle funktsioone ja ülesandeid selgemalt määratleda.

Siseministeriumi valitsemisalas töötab turvalisuse tagamisel Eestis kokku ligi 10 000 inimest. Nende kõrval on hulk vabatahtlikke päästjaid ja abipolitseinikke, kellest sõltub meie igapäevatoos ning ennetustegevuses väga palju. Vabatahtlike kaasamisega nii päästetöösse kui ka korrakaitse saame tuua lisajõude turvalisuse tagamisse ja suurendada inimeste endi vastutust kogukonna ees. On selge, et vabatahtlikud ei asenda elukutselisi politseinikke ega päästjaid, aga nende oluline roll on toetada elukutseliste tegevust, lahendada esmatasandi kriisilukordi ning siduda omavahel kogukonda ja jõuametkondi. Eestil on vabatahtlike potentsiaali rakendamisel veel rohkesti arenguruumi.

Üha suuremat kahju tekitava väärnähuna on narkomaania kujunenud Eesti jaoks tõsiseks ja kurnavaks probleemiks. Uimastite pakkumise ning nõudluse vähendamine on ühiskonna jaoks suure tähtsusega. Olles riigina kahjuks juba aastaid nii süstivate narkomaanide arvu kui ka uimastisurmade poolest Euroopa riikide seas esirinnas, saame võitluses narkotarbimise põhjuste ja tagajärgedega olla tulemuslikud üksnes tihedas koostöös erinevate ametkondade, ekspertide, vabaühenduste ning omavalitsustega. Koostegutsemise tugevdamiseks moodustas Vabariigi Valitsus 2012. aasta aprillis siseministri juhitava uimastiennetuse valitsuskomisjoni, mille eesmärk on kõige kõrgemal riiklikul tasemel strateegiliselt koordineerida nii ennetust kui ka narkoainete pakkumise vähendamist ning siduda ühise eesmärgi nimel tervikuks kõigi asjaomaste jõud.

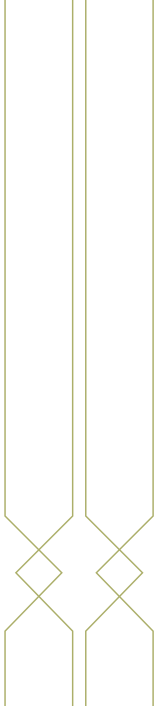
Jätkuva konservatiivse kodakondsus- ja migratsioonipoliitika toel oleme hoidnud Eesti väikseima varjupaigataotluste arvuga riigina Euroopa Liidus. Sisserändesurve kasvule vaatamata oleme pannud piiri nende välismaalaste Eestisse pääsemisele, kes on ohuks avalikule korrale, riigi julgeolekule või sotsiaalsele ja kultuurilisele toimimisele. Kodakondsuspoliitika lähtekohaks on senised ja hästi toimunud põhimõtted, mille tuum on, et kodakondsuse andmine mittekodanikule on privileeg, millega kaasneb riigi ja isiku vaheline eriline usaldussuhe.

Lisaks peame igal sammul hea seisma selle eest, et maksumaksjalt meile usaldatud raha kasutamise tingimus on kvaliteetne, mõistlik ning tulemustele orienteeritud juhtimine. Selleks peame alati olema nõudlikud enda tegevuse ja meile eraldatud raha kulutamise suhtes. Ministrina soovin luua kõik eeldused, et maksumaksja raha teeniks Siseministeriumi valitsemisalas seatud eesmärged ning seda kulutatakse säästlikult ja läbimõeldult.

Nendest ja teistestki olulistest tegevustest saab põhjalikuma ülevaate käesoleva majandusaasta aruande järgnevatelt lehekülgedelt.

Suur aitäh igaühele, kes on andnud oma panuse kas oma tööülesannetes või vabatahtlikuna kaasa lüües, et Eesti oleks turvalisem ja ohutum paik meile kõigile.

Ken-Marti Vaher

Regionaalminister Siim Valmar Kiisler

2012. aasta rahvastiku- ja regionaalvaldkonnas

Kui me tahame teha tarku otsuseid, peame oskama piisavalt palju ette vaadata. Möödunud aasta oli regionaalministri valitsemisalas aasta, mil sai maha pandud mitu olulise tähtsusega ja järgnevatiks aastateks selged suunad andvat „märki“.

Planeeringute valdkonnaks oli selliseks märgilise tähendusega saavutuseks üleriigiline planeering Eesti 2030+, mis annab järgnevaks paariks aastakümneks suuna Eesti ruumilisele arengule. Planeering, mille valmimisse panustas pooleteise aasta jooksul sadu inimesi, seab eesmärgiks kujundada Eestist sidusa ruumistruktuuriga, mitmekesise elukeskkonnaga ja välismaailmaga hästi ühendatud riik. Ehk lihtsustatult – tagada elamisvõimalused igas Eestimaa asustatud paigas. See planeering on Eesti pikaajaline strateegia ja tulevikuplaan ning see on oluliseks sisendiks erinevate ministeeriumite ja valdkondade strateegiatele.

Teiseks võtmevaldkonnaks, mis ilmselt ka avalikkuses kõige rohkem tähelepanu pälvinud, on Eesti omavalitsuste olukord ning vajadus omavalitsuskorralduse reformimiseks. Juba neljandat aastat järjest pani koolitus- ja konsultatsioonikeskus Geomedia kokku omavalitsuste võimekust kajastava indeksi, mis tõi selgelt välja, et 5000 elanikust väiksemate üksuste võimekus saada hakkama neile pandud ülesannete kvaliteetse täitmisega on selgelt kehvem. Sellele probleemile on aastate jooksul tähelepanu juhtinud ka paljud nii kodu- kui välismaised eksperdid ja institutsioonid.

Probleemi lahendamiseks alustasime sügisel omavalitsusreformi ettevalmistamisega. Kaardistasime kõik peamised võimalikud alternatiivid omavalitsuskorralduse muutmiseks, analüüsisime neid mudeleid, koondasime suure hulga varasemate analüüside ja uuringute tulemused ning saatsime erinevatele osapooltele – ekspertidele, omavalitsustele, omavalitsusliitudele, institutsioonidele, asutustele – arvamuse avaldamiseks.

Aasta lõpuks laekunud vastustes ja ka korraldatud avalikel aruteludel leidis ülekaalukalt enim toetust Tõmbekeskuste Eesti mudel. Sellel mudelil põhinevat reformi asusime aasta lõpus ka ette valmistama. See mudel haakub väga üheselt ka Eesti2030+ välja toodud loogikaga ning põhineb piirkonna keskuste tugevdamisel ja ümbritseva tagamaaga sidumisel. Omavalitsus peab ühtima suure osa seal elavate inimeste igapäevase toimepiirkonnaga – ainult nii on kõige paremini tagatud kohaliku demokraatia tugevus ja areng ning ka omavalitsuste võime ja võimekus kaasa rääkida kõigis kohalike inimeste jaoks olulistes küsimustes.

Regionaalpoliitika üheks mõjusamaks hoovaks on riigipoolsete regionaaltoetuste abil piirkondade võimekuse suurendamine ja sealse potentsiaali võimalikult hea realiseerimine. Möödunud aastal eraldasime erinevate regionaalprogrammide raames sellisteks tegevusteks kokku 75 miljonit eurot, millega anti hoogu ligi 1500 erinevale projektile. Kohalike avalike teenuste ja suuremate linnaliste piirkondade arendamine, piirkondade konkurentsivõime tugevdamine, kompetentsikeskuste rajamine või üleriigilise tähtsusega kultuuri-ja turismiobjektide väljaehitamine on vaid mõned näited erinevatest regionaalprogrammidest. Paralleelselt praeguse EL rahastusperioodi toetustega tegeletakse täna juba ka aktiivselt uue – 2014-2020 – perioodi toetusprogrammide ettevalmistamisega.

2012. aasta oli hea aasta ka kodanikuühiskonnale. Meie valitsemisalasse kuuluv Kodanikuühiskonna Sihtkapital toetas vabakonda kokku pisut enam kui 1 025 000 euroga. Lisaks võeti ette ka kaks täiesti uut suunda – viimastel aastatel väga aktiivseks muutunud asumiseltsidele suunatud programm ning muu Eestiga võrreldes pisut tagasihoidlikuma võimekusega Ida-Virumaa kodanikeühenduste võimekuse tõstmine. Nende programmide vilju võib näha juba lähiajal.

Igasuguse raha jagamise juures on oluline, et see toimuks ausalt ja läbipaistvalt. See teema on kodanikeühendustele ja nende eestkõnelejatele olnud südameasjaks juba aastaid ning seetõttu koostasime ligi 300 inimese kaasabil juhendmaterjali, mis on abiks kodanikuühenduste rahastamisel. Soovitame seda juhendmaterjali kasutada kõigil, kes kodanikuühenduste rahastamisega tegelevad, sest see muudab rahastamise läbipaistvamaks, lihtsamaks ja ka eesmärgipärasemaks.

Täna kõiki inimesi, kes on möödunud aastal panustanud oma aega, teadmisi ja kogemusi ning aidanud sellega kaasa meie seatud eesmärkide saavutamisele.

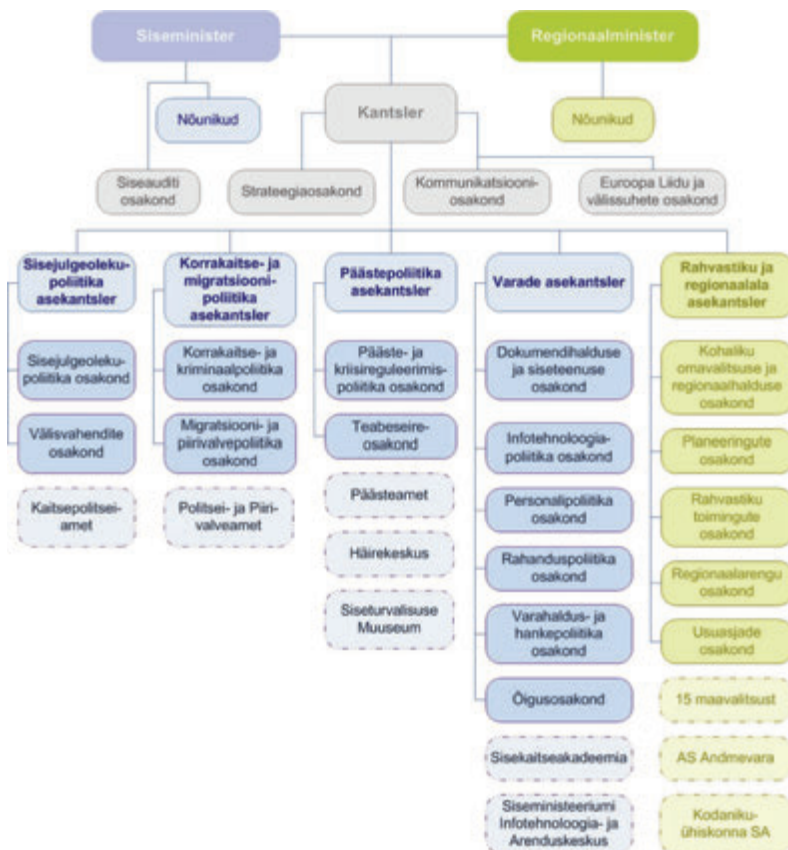
Siim Valmar Kiisler

Tegevusaruanne

1 Ülevaade organisatsioonist

1.1 Struktuur

Siseministeeriumi valitsemisala koosseis seisuga 01.02.2013 on kajastatud alljärgneval joonisel:

Siseministeeriumi valitsemisalas oli 2012.aasta lõpu seisuga 28 riigiasutust (2011.aastal 36) ja iseseisva majandusüksusena tegutsevaid asutusi 2012.aastal 7 (2011.aastal 7).

1.1.1. Aruandeaastal toimunud muudatused valitsemisala riigiasutuste koosseisus:

Siseministri valitsemisalas

- Päästeameti halduses olev valitsusasutus Häirekeskus korraldati alates 01.01.2012 ümber Siseministeeriumi valitsemisalas olevaks iseseisvaks valitsusasutuseks. Ümberkorralduse eesmärgiks oli lihtsustada ning kiirendada abi kutsumise võimalusi sõltumata hädalukorra liigist. Hädabinumbri 110 saabunud korraldusevaldkonna hädabiteadete vastuvõtmine ja töötlemine ning töödeldud esmase informatsiooni edastamine politseiinfosüsteemi toimub etapivisiliselt regioonide kaupa. Ühtsele hädabinumbri 112 üleminek jõuab lõpule 2014. aastal.

- 01. jaanuaril 2012 jõustunud struktuurimuutusega liideti seni Päästeameti haldusalasse kuulunud Põhja-Eesti Päästekeskus, Lõuna-Eesti Päästekeskus, Ida-Eesti Päästekeskus ja Lääne-Eesti Päästekeskus Päästeameti ühtse juhtimise alla. Muudatuse eesmärk oli korrastada ja optimeerida juhtimisstruktuuri ning ühtlustada ameti tööprotsesse.
- Siseministeeriumi põhimäärust muudeti 15.07.2012 ja 01.02.2013. Korrastati vastutuse jaotus ministeeriumi ja selle valitsemisala asutuste vahel. Tõsteti Siseministeeriumi siseturvalisuse valdkonna osakondade analüüsi ja poliitika kujundamise võimekust. Senise sisejulgeoleku asekanstleri vastutusala korraldati ümber selliselt, et iga spetsiifilise valdkonna strateegilise juhtimise ja planeerimisega tegeleb ministeeriumi tasemel asekanstler. Lisaks suurendati Siseministeeriumis poliitika kujundamisega tegelevate ametikohtade arvu.
- Seni iseseisva politseiasutuse staatust omanud prefektuurid korraldati ümber Politsei- ja Piirivalveameti piirkondlikeks struktuuriüksusteks. Muudatuse eesmärk oli korrastada ja optimeerida juhtimisstruktuuri ning ühtlustada ameti tööprotsesse. Politsei- ja Piirivalveameti likvideeriti koordineerimisbüroo.

Regionaalministri valitsemisalas

- Viljandi maavanema korraldusega 06.02.2012 nr 1-1/2012/37 lõpetati maavalitsuse hallatava asutusena Viljandi Lasteabi- ja sotsiaalkeskuse tegevus 30.04.2012 ja varad anti üle sihtasutusele Perekodu.
- Lääne maavanema korraldusega 01.02.2012 nr 1.1-1/20 lõpetati maavalitsuse hallatava asutusena Haapsalu Lastekodu tegevus 30.04.2012 ja varad anti üle Haapsalu linnavalitsusele kuuluvale Sihtasutusele Haapsalu Hoolekandekeskus.
- Lääne maavanema korraldusega 01.02.2012 nr 1.1-1/19 lõpetati maavalitsuse hallatava asutusena Palivere Laste- ja Noortekodu tegevus 30.04.2012 ja varad anti üle Haapsalu linnavalitsusele kuuluvale Sihtasutusele Haapsalu Hoolekandekeskus.
- Rapla maavanema korraldusega 25.06.2012 nr 406 lõpetati maavalitsuse hallatava asutusena asenduskodu Maidla Lastekodu tegevus 01.11.2012 ja varad anti üle Juuru vallavalitsusele kuuluvale Juuru Lastekülale.

1.1.2. Aruande koostamise ajaks toimunud muudatus valitsemisala riigiasutuste koosseisus:

Regionaalministri valitsemisalas

- Tartu maavanema korraldusega 25.10.2012 nr 645 lõpetati maavalitsuse hallatava asutusena asenduskodu Elva Väikelastekodu tegevus 01.01.2013 ja varad anti üle sihtasutusele Elva Perekodu.

1.2. Olulisemad näitajad

1.2.1 Siseturvalisuse valdkonna prioriteedid

Alates 2011. aastast on siseminister valitsemisalale seadnud seitse prioriteeti, mis võeti aluseks 2012. aasta valitsemisala tegevuskava koostamisel ja elluviimisel („Turvalisuspoliitika põhisuunad aastani 2015“).

Esimene prioriteet on ennetus. Mida kõrgem on inimeste ohutusalane teadlikkus ja kaasinimesi austavad käitumishoiakud, seda turvalisem on ühiskond. Meie sihiks on inimeste kaotust vähendada ja selleks oleme astunud süsteemseid ning läbimõeldud samme.

Võrreldes 2011. aastaga, oleme suutnud tulekahjude, liiklusõnnetuste ja uppumiste arvelt säästa 41 inimest. Ometi hukkus nendes õnnetustes 2012. aastal 256 inimest.

Teine prioriteet on võitlus raske kuritegevusega. Mida kõrgem on kurjategijate vahelejäamise risk, seda rohkem hoitakse ära raskeid kuritegusid tulevikus.

2011. aastal kolmekordistati kriminaaltulu tuvastamisega tegelevate ametnike arvu. 2012. aastal konfiskeeriti kriminaaltulu eelmise aastaga võrreldes peaaegu kümme korda rohkem, ulatudes üle 27,5 miljoni euro.

Kolmas prioriteet on elupäästevõimekuse tugevdamine üle Eesti. 2011. aastal ei suudetud ligi pooltes päästekomandodes pidevalt tagada elupäästevõimekusega meeskonna valvesolekut.

Kui 2011. aastal oli elupäästevõimekust omavaid komandosid vaid 47, siis 2012. aastal suurenes elupäästevõimekust omavate päästekomandode arv 65 komandoni.

Neljas prioriteet on narkomaania vähendamine ühiskonnas. Uimastite pakkumise ja nõudluse vähendamine on ühiskonna jaoks suure tähtsusega.

Kui 2011. aastal uimastite üledoosi hukkunute arv oli 132 inimest, siis 2012. aastal 160 inimest. 2012. aastal loodi erinevate valitsemisalade koostöös uimastiennetuse valitsuskomisjon, et suurendada uimastiennetust ja vähendada uimastisurmasid.

Viies prioriteet on vabatahtlike suurem kaasamine turvalisuse tagamisse ja päästetöödele. Vabatahtlikud ei asenda elukutselisi politseinikke ja päästjaid, aga nende oluline roll on toetada elukutseliste tegevust, lahendada esmatasandi kriisiolukordi ja sidustada omavahel kogukonda ja jõuametkondi.

Vabatahtlikud käisid 2012. aastal tuleohutuse kohta nõu andmas 335 kodus.

Kuues prioriteet on konservatiivne kodakondsus- ja migratsiooni poliitika. Kodakondsuspoliitika lähtekohaks on senised ja hästitoiminud põhimõtted, mille tuumaks on, et kodakondsuse andmine mittekodanikule on privileeg, millega kaasneb riigi ja isiku vaheline eriline usaldussuhe.

2012. aasta 1. juulil jõustunud välismaalaste seaduse muudatuste tulemusena vähenes oluliselt ettevõtluseks väljastatud elamislubade arv: 142-lt 61-ni.

Seitsmes prioriteet on kvaliteetne ja säästlik juhtimine. Peame igal sammul head seisma selle eest, et maksumaksjalt meile usaldatud raha kasutamise tingimuseks on kvaliteetne, mõistlik ning tulemustele orienteeritud juhtimine.

2012. aastal andis Siseministeerium Riigi Kinnisvara ASile üle Päästeameti 63 kinnisvaraobjekti, Politsei- ja Piirivalveameti 32 kinnisvaraobjekti, Siseministeeriumi 2 kinnisvaraobjekti. See vabastab asutused kinnisvara haldusega tegelemisest ning lubab keskenduda oma põhitegevusele.

1.2.2 Olulisemad majandusnäitajad

Tabel 1

Siseministeeriumi valitsemisala olulisemad majandusnäitajad tuhandetes eurodes.

Finantsnäitajad	2012	2011	2010	2009	2008
Bilansi näitajad					
Varad kokku	543 276	555 191	468 225	486 339	408 771
Põhivarad	269 279	285 169	297 069	304 908	320 972
Käibevarad	57 860	57 718	44 645	38 261	51 210
Varade ja kohustuste vahe	216 137	212 304	126 511	143 170	36 588
Kohustused ja netovara kokku	543 276	555 191	468 225	486 339	408 771
Lühiajalised kohustused	54 302	62 422	56 754	48 512	53 221
Pikaajalised kohustused	488 974	492 769	411 471	437 827	355 550
Tulemiaruaruande näitajad					
Tegevustulud	83 545	59 804	41 944	53 369	59 591
<i>sh saadud toetused</i>	50 543	32 230	18 519	22 093	6 423
Tegevuskulud	-347 534	-415 665	-283 671	-394 015	-393 315
<i>sh tööjõukulud</i>	-139 602	-222 532	-105 682	-212 900	-189 261
<i>antud toetused</i>	-61 929	-60 748	-54 048	-58 999	-52 603
Tegevustulem	-263 989	-355 861	-241 727	-340 646	-333 725
Finantstulud ja -kulud	-20 609	-20 283	-22 042	-16 089	4 750
Suhtarvud					
Käibevara/lühiajalised kohustused	107%	92%	79%	79%	96%
Põhivara/bilansimaht	50%	51%	63%	63%	79%
Lühi- ja pikaajalised kohustused/vara	166%	162%	137%	142%	110%
Tegevustulud/tegevuskulud	24%	14%	15%	14%	15%
Tööjõukulud/tegevuskulud	40%	54%	37%	54%	48%
Saadud toetused/antud toetused	82%	53%	34%	37%	12%
Muud					
Töötajate keskmine arv ¹	9 555,3	9 898,7	10 102,5	10 714,8	11 017,3
Konsolideerimisgrupi üksuste arv	7	7	11	39	43
Põhivarainvesteeringud	29 789	16 549	19 187	16 017	32 986

¹ Välja arvatud Kaitsepolitseiamet

Eelarve ja täitmise näitajad					
Lõplik eelarve tulude maht	185 426	167 400	189 132	198 593	144 188
Eelarve tulude täitmine	190 656	172 912	181 915	190 108	133 807
Lõplik eelarve kulude maht	-463 586	-426 901	-426 722	-427 589	-407 699
Eelarve kulude täitmine	-435 979	-416 138	-408 429	-409 737	-397 970
Lõplik finantseerimistehingute maht	7 100	-665	-629	-642	-424
Finantseerimistehingute täitmine	-5 146	3 288	-124	-485	-246

Siseministeeriumi valitsemisala majandusaasta aruandesse on konsolideeritud Siseministeeriumi (*edaspidi* SIM), Häirekeskuse (*edaspidi* HK), Eesti Siseturvalisuse Muuseumi, Politsei- ja Piirivalveameti (*edaspidi* PPA), Päästeameti (*edaspidi* PÄA), Sisekaitseakadeemia (*edaspidi* SKA), Siseministeeriumi Infotehnoloogia- ja arenduskeskuse (*edaspidi* SMIT), Kaitsepolitseiameti (*edaspidi* KAPO), maavalitsuste ja nende hallatavate asutuste (*edaspidi* MV) aruanded. Aruandes eristatakse siseministeeriumi siseministri valitsemisala (*edaspidi* SIM sm) ja regionaalministri valitsemisala (*edaspidi* SIM rm).

Aruande koostamisel on läbivalt lähtutud tulude ja kulude mõistest, mille kohaselt on tulud aruandeperioodi sissetulekud (majandusliku kasu suurenemised) ning kulud aruandeperioodi väljaminekud (majandusliku kasu vähenemised), mistõttu on aruandes tulud kajastatud positiivse arvuna ja kulud negatiivse arvuna. Finantsarvestusele kehtestatud reeglite kohaselt kajastatakse kuludele lisanduvad maksukulud (sh käibemaks) muude tegevuskuludena, jaotamata maksukulu majandusliku sisu järgi. Seetõttu on valitsemisala iseloomustavates andmetes kulude majanduslikku sisu iseloomustavad summad kajastatud ilma käibemaksuta.

Alljärgnevates tabelites on esitatud konsolideeritud asutuste osakaalud tulemiaruaruande, bilansi ja keskmise töötajate arvu alusel.

Tabel 2

Valitsemisala asutuste osakaalud tulemiarunde alusel

	2012			2011			Muutus		
	Tegevustulude mahu alusel	Tegevuskulude mahu alusel	Finantstulude ja -kulude mahu alusel	Tegevustulude mahu alusel	Tegevuskulude mahu alusel	Finantstulude ja -kulude mahu alusel	Tegevustulude mahu alusel	Tegevuskulude mahu alusel	Finantstulude ja -kulude mahu alusel
Siseministeerium, Häirekeskus, Eesti Siseturvalisuse Muuseum ²	14%	12%	-1%	23%	11%	-1%	-9%	2%	0%
Kaitsepolitseiamet	1%	5%	0%	0%	4%	0%	1%	1%	0%
Politsei-ja Piirivalveamet	57%	41%	116%	48%	51%	116%	8%	-10%	0%
Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus	2%	6%	0%	3%	5%	0%	-1%	1%	0%
Sisekaitseakadeemia	3%	3%	0%	3%	3%	0%	0%	1%	0%
Päästeamet	8%	14%	3%	8%	12%	3%	0%	2%	0%
Maavalitsused ja nende hallatavad asutused	16%	19%	-19%	15%	15%	-18%	1%	3%	0%
Kokku	100%	100%	100%	100%	100%	100%	0%	0%	0%

Tabel 3

Valitsemisala asutuste osakaalud bilansi alusel

	2012			2011			Muutus		
	Varade mahu alusel	Kohustuste mahu alusel	Netovara mahu alusel	Varade mahu alusel	Kohustuste mahu alusel	Netovara mahu alusel	Varade mahu alusel	Kohustuste mahu alusel	Netovara mahu alusel
Siseministeerium, Häirekeskus ja Eesti Siseturvalisuse Muuseum ³	11%	3%	-10%	8%	2%	-8%	3%	1%	-2%
Kaitsepolitseiamet	5%	0%	-7%	3%	0%	-4%	2%	0%	-3%
Politsei-ja Piirivalveamet	39%	92%	173%	39%	92%	178%	0%	0%	-5%
Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus	5%	0%	-6%	5%	0%	-8%	-1%	0%	1%
Sisekaitseakadeemia	7%	0%	-10%	7%	0%	-10%	0%	0%	1%
Päästeamet	6%	3%	-2%	10%	3%	-8%	-4%	0%	6%
Maavalitsused ja nende hallatavad asutused	28%	2%	-38%	28%	2%	-40%	0%	0%	2%
Kokku	100%	100%	100%	100%	100%	100%	0%	0%	0%

^{2, 3} 2012.aastal liideti Siseministeeriumi tsentraliseeritud raamatupidamisarvestusega Häirekeskus, kes 2011. aastal tegutses iseseisva majandusüksusena Päästeameti haldusalas.

Tabel 4

Valitsemisala asutuste keskmine töötajate arv taandatuna täistööajale

	2012		2011		Muutus	
	Töötajate keskmine arv	Osakaal	Töötajate keskmine arv	Osakaal	Töötajate keskmine arv	Osakaal
Siseministeerium	231,0	2,4%	204,5	2,1%	27	0,4%
Eesti Siseturvalisuse Muuseum	2,1	0,0%	2,1	0,0%	0	0,0%
Häirekeskus	206,0	2,2%	177,1	1,8%	29	0,4%
Politsei- ja Piirivalveamet	5 647,1	59,1%	5 805,7	58,7%	-159	0,4%
Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus	226,3	2,4%	227,1	2,3%	-1	0,1%
Sisekaitseakadeemia	273,1	2,9%	269,1	2,7%	4	0,1%
Päästeamet	2 211,4	23,1%	2 374,9	24,0%	-163	-0,8%
Maavalitsused ja nende hallatavad asutused	758,3	7,9%	838,3	8,5%	-80	-0,5%
Kokku ⁴	9 555,3	100,0%	9 898,7	100,0%	-343	0,0%

Valitsemisala keskmine töötajate arv on aastaga vähenenud 343 töötaja võrra. Politsei- ja Piirivalveameti täistööajale taandatud töötajate keskmise arvu vähenemine on tingitud töötajate pensionile jäämisest, suundumisest teise tööandja juurde ning töökorralduse muutustest Häirekeskuse ja Politsei- ja Piirivalveameti vahel. Päästeameti täistööajale taandatud töötajate keskmise arvu vähenemine on tingitud kinnisvara haldamise teenuse üleandmisest RKAS-le ning asjaolust, et teenistusest vabastati töökohale kehtestatud haridusnõuetele mittevastavad töötajad, kes ei olnud etteantud tähtajaks taotlenud eriluba teenistuse jätkamiseks. Maavalitsuste ja nende hallatavate asutuste osas on täistööajale taandatud töötajate keskmise arvu vähenemise tinginud kohalikele omavalitsustele või kohalike omavalitsuste poolt asutatud sihtasutustele üle antud senised hallatavad asutused: Haapsalu Lastekodu, Palivere Laste- ja Noortekodu, Viljandi Lasteabi- ja Sotsiaalkeskus ja Maidla Lastekodu.

Konsolideeritud asutuste majandusnäitajad on esitatud raamatupidamise aruande lisa 2.

1.2.3 Eelarve

Valitsemisala eelarvet iseloomustav info sisaldab endas 2012. aasta riigieelarve seaduse ja eelarveseaduse muudatuste alusel kujunenud eelarvet.

Tabel 5
Tulud tululiikide lõikes (tuhandetes eurodes)

	2012	2011	Muutus	Muutus %
Siseministri valitsemisala				
Kaupade ja teenuste müük	11 427	7 875	3 552	45,1%
sh riigilõivud	9 343	5 577	3 766	67,5%
sh majandustegevusest laekuvad tulud	2 060	2 285	-225	-9,8%
sh üüri- ja renditulud	24	13	11	84,6%
Toetused	35 151	12 212	22 939	187,8%
sh mitteresidentidelt laekumised (välistoetused)	31 129	9 879	21 250	215,1%
sh teistelt riigiasutustelt laekumised	4 022	2 254	1 768	78,4%
sh muud laekumised	0	79	-79	-100,0%
Muud tulud	9 994	9 831	163	1,7%
sh materiaalse ja immateriaalse vara müük	39	10	29	290,0%
sh muud tulud	9 955	9 821	134	1,4%
Kokku SIM siseministri valitsemisala	56 572	29 918	26 654	89,1%
Regionaalministri valitsemisala				
Kaupade ja teenuste müük	1 251	1 404	-153	-10,9%
sh riigilõivud	273	274	-1	-0,4%
sh majandustegevusest laekuvad tulud	630	839	-209	-24,9%
sh rendi- ja üürimaksed	348	291	57	19,6%
Toetused	147 848	171 205	-23 357	-13,6%
sh mitteresidentidelt laekumised (välistoetused)	103 842	129 028	-25 186	-19,5%
sh teistelt riigiasutustelt laekumised ⁵	44 006	42 177	1 829	4,3%
Muud tulud	2 679	7 774	-5 095	-65,5%
sh materiaalse ja immateriaalse vara müük	2 110	7 448	-5 338	-71,7%
sh muud tulud varadelt	550	311	239	76,8%
sh muud tulud	19	15	4	26,7%
Kokku SIM regionaalministri valitsemisala	151 778	180 383	-28 605	-15,9%
Kokku	208 350	210 301	-1 951	-0,9%

⁵ Ei sisalda maksulisi tulusid (hasartmängumaks)

Tabel 6

Tulud asutuste lõikes ⁶ (tuhandetes eurodes)

	2012	2011	Muutus	Muutus %
SIM sm	8 517	5 666	2 851	50,3%
PPA	39 720	18 621	21 099	113,3%
PÄA	3 510	2 611	899	34,4%
SKA	1 506	1 380	126	9,1%
SMIT	3 319	1 640	1 679	102,4%
Kokku SIM siseministri valitsemisala	56 572	29 918	26 654	89,1%
SIM rm	103 235	128 866	-25 631	-19,9%
MV	48 543	51 517	-2 974	-5,8%
Kokku SIM regionaal-ministri valitsemisala	151 778	180 383	-28 605	-15,9%
Kokku	208 350	210 301	-1 951	-0,9%

Tabel 7

Kulud ja investeeringud allikate lõikes (va VV reserv, tuhandetes eurodes)

	2012	2011	Muutus	Muutus %
Siseministri valitsemisala				
Välisetoetustest	-31 129	-9 879	-21 250	215,1%
Kaasfinantseerimine	-7 048	-4 032	-3 016	74,8%
Riigituludest	-252 659	-229 353	-23 306	10,2%
Laekumised riigiasutustelt	-4 022	-2 254	-1 768	78,4%
Muud toetused	0	-79	79	-100,0%
Majandustegevusest	-2 059	-2 285	226	-9,9%
Kokku SIM siseministri valitsemisala	-296 917	-247 882	-49 035	19,8%
Regionaalministri valitsemisala				
Välisetoetustest	-103 842	-129 028	25 186	-19,5%
Kaasfinantseerimine	-3 746	-3 457	-289	8,4%
Riigituludest	-24 923	-25 123	200	-0,8%
Laekumised riigiasutustelt	-44 006	-42 113	-1 893	4,5%
Majandustegevusest	-631	-839	208	-24,8%
Kokku SIM regionaalministri valitsemisala	-177 148	-200 560	23 412	-11,7%
Kokku	-474 065	-448 442	-25 623	5,7%

Tabel 8

Kulud ja investeeringud asutuste lõikes (kõikidest allikates ja VV reserv, tuhandetes eurodes)

	2012	2011	Muutus	Muutus %
SIM sm	-27 919	-23 703	-4 216	17,8%
KAPO	-22 592	-14 981	-7 611	50,8%
PPA	-165 643	-138 656	-26 987	19,5%
PÄA	-47 475	-45 592	-1 883	4,1%
HK ⁷	-4 445	0	-4 445	
SKA	-8 814	-8 630	-184	2,1%
SMIT	-20 029	-16 320	-3 709	22,7%
	-296 917	-247 882	-49 035	19,8%
SIM rm	-122 031	-147 633	25 602	-17,3%
MV	-55 117	-52 927	-2 190	4,1%
<i>Kokku SIM regionaalministri valitsemisala</i>	-177 148	-200 560	23 412	-11,7%
Kokku	-474 065	-448 442	-25 623	5,7%

Tabel 9

Kulud ja investeeringud asutuste ja majandusliku sisu lõikes 2012. aastal (tuhandetes eurodes)

	Tööjõukulud	Õppe- laenu ⁸	Majandamis- kulud	Inves- teeringud	Toetused	Muud kulud	Kokku	Osakaal valitsemisala kuludest
SIM sm	-5 210	-1 530	-3 035	-944	-17 194	-6	-27 919	9,4%
KAPO				-144		-22 448	-22 592	7,6%
PPA	-89 696		-39 583	-22 822	-9 411	-4 131	-165 643	55,8%
PÄA	-32 370		-12 310	-2 408	-376	-11	-47 475	16,0%
HK	-2 792		-370	-1 281	0	-2	-4 445	1,5%
SMIT	-5 547		-8 702	-5 780	0	0	-20 029	6,7%
SKA	-5 571		-2 756	-27	-446	-14	-8 814	3,0%
<i>Kokku SIM siseministri valitsemisala</i>	-141 186	-1 530	-66 756	-33 406	-27 427	-26 612	-296 917	100,0%
<i>Osakaal SIM siseministri valitsemisala kuludest</i>	47,6%	0,5%	22,5%	11,3%	9,2%	9,0%	100,0%	
SIM rm	-579		-1 787	0	-119 665	0	-122 031	68,9%
MV	-7 947		-2 405	0	-44 749	-16	-55 117	31,1%
<i>Kokku SIM regionaalministri valitsemisala</i>	-8 526	0	-4 192	0	-164 414	-16	-177 148	100,0%
<i>Osakaal SIM regionaalministri valitsemisala kuludest</i>	4,8%	0,0%	2,4%	0,0%	92,8%	0,0%	100,0%	
Kokku	-149 712	-1 530	-70 948	-33 406	-191 841	-26 628	-474 065	

Eelarve ja selle täitmist mõjutanud asjaolud on kirjeldatud lisas 24.

⁷ Kuni 31.12.2011 kajastus Häirekeskuse eelarve Päästeameti eelarve koosseisus. Alates 01.01.2012 on Häirekeskusel iseseisev eelarve

⁸ Siseministri ja regionaalministri valitsemisalade õppelaenude tagasimaksmisega seotud kulud kajastuvad Siseministeeriumi eelarves

1.2.4 Personal

Siseministeeriumi valitsemisala on suurim täistööajaga töötajate keskmise arvuga valitsemisala, moodustades 28 % kõikide ministeeriumite valitsemisalade töötajate koguarvust. Järgnevad Haridus- ja Teadusministeerium (16%), Kaitseministeerium (13%) ja Justiitsministeerium (10,0%).

Erinevalt teistest ministeeriumitest teenindab Siseministeerium kui asutus kahe ministri (siseminister ja regionaalminister) valitsemisalasid.

Tabel 10

Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale 2012.aastal (võrdlus teiste ministeeriumitega)

	Valitavad ja ametisse nimetatud isikud	Avaliku teenistuse ametnikud	Töötajad	Politsei- ametnikud ja kaitse- väelased	Koosseisu- välised töötajad	Kokku	Osakaal
Siseministeerium ⁹	2	3 236	2 025	4 159	133	9 555	27,7%
<i>sh siseministri valitsemisala</i>	1	2 675	1 802	4 159	96	8 733	25,3%
<i>sh regionaalministri valitsemisala</i>	1	561	223		37	822	2,4%
Haridus- ja Teadusministeerium	1	432	4 937		16	5 386	15,6%
Kaitseministeerium	2	1 029	397	2 813	76	4 317	12,5%
Justiitsministeerium	205	2 738	340		155	3 438	10,0%
Rahandusministeerium	1	2 228	171		489	2 889	8,4%
Põllumajandusministeerium	1	1 108	590		50	1 749	5,1%
Kultuuriministeerium	1	101	1 622		15	1 739	5,0%
Sotsiaalministeerium	3	1 072	359		89	1 523	4,4%
Keskonnaministeerium	1	1 041	401		7	1 449	4,2%
Majandus- ja Kommunikatsiooni- ministeerium	1	896	436			1 333	3,9%
Välisministeerium	1	540	122			663	1,9%
Riigikogu	101	203	16		1	321	0,9%
Riigikantselei	1	93	1		9	104	0,3%
Kokku	321	14 718	11 418	6 972	1 040	34 468	100,0%
Osakaal	0,9%	42,7%	33,1%	20,2%	3,0%	100,0%	

Allikas: Rahandusministeeriumi saldoandmike infosüsteem

Tabel 11

Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale 2011.aastal (võrdlus teiste ministeeriumitega)

	Valitavad ja ametisse nimetatud isikud	Avaliku teenistuse ametnikud	Töötajad	Politsei- ametnikud ja kaitse- väelased	Koosseisuv älised töötajad	Kokku	Osakaal
Siseministeerium ¹⁰	2	3 290	2 229	4 233	145	9 899	28,4%
sh siseministri valitsemisala	2	2 723	1 933	4 233	103	8 993	25,8%
sh regionaalministri valitsemisala		567	296		42	905	2,6%
Haridus- ja Teadusministeerium	1	226	5 195		3	5 425	15,5%
Kaitseministeerium	2	1 005	396	2 804	90	4 296	12,3%
Justiitsministeerium	201	2 736	363		126	3 426	9,8%
Rahandusministeerium	1	2 396	53		122	2 572	7,4%
Põllumajandusministeerium	1	1 177	592		36	1 806	5,2%
Kultuuriministeerium	1	104	1 708		14	1 828	5,2%
Sotsiaalministeerium	3	1 121	367		69	1 561	4,5%
Keskkonnaministeerium	1	1 012	413		5	1 432	4,1%
Majandus-ja Kommunikatsiooni-ministeerium	1	956	421			1 378	3,9%
Välisministeerium	1	522	134			656	1,9%
Riigikogu	101	200	17		1	319	0,9%
Riigikantselei	1	268	37		12	318	0,9%
Kokku	317	15 013	11 926	7 037	623	34 915	100,0%
Osakaal	0,9%	43,0%	34,2%	20,2%	1,8%	100,0%	

Allikas: Rahandusministeeriumi saldoandmike infosüsteem

Tabel 12

Töötajate keskmise arvu muutus (võrdlus teiste ministeeriumitega)

	2 012	2 011	Muutus	Muutus %
Siseministeerium ¹¹	9 555	9 899	-343	-3,5%
sh siseministri valitsemisala	8 733	8 993	-260	-2,9%
sh regionaalministri valitsemisala	822	905	-83	-9,2%
Haridus- ja Teadusministeerium	5 386	5 425	-39	-0,7%
Kaitseministeerium	4 317	4 296	21	0,5%
Justiitsministeerium	3 438	3 426	12	0,4%
Rahandusministeerium	2 889	2 572	317	12,3%
Põllumajandusministeerium	1 749	1 806	-56	-3,1%
Kultuuriministeerium	1 739	1 828	-88	-4,8%
Sotsiaalministeerium	1 523	1 561	-38	-2,4%
Keskkonnaministeerium	1 449	1 432	18	1,2%

^{10, 11} Välja arvatud Kaitsepolitseiamet

Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium	1 333	1 378	-45	-3,2%
Välisministeerium	663	656	7	1,0%
Riigikogu	321	319	2	0,7%
Riigikantselei	104	318	-214	-67,2%
Kokku	34 468	34 915	-447	-1,3%

Allikas: Rahandusministeeriumi saldoandmike infosüsteem

Aruandeaastal toimunud muudatused valitsemisalasse kuuluvates asutuste koosseisus ja struktuuris on kirjeldatud osas 1.1.

Tabel 13
Kinnitatud koosseis 31.12.2012

	2012			2011			Muutus			Muutus %		
	AV/TL ¹²	ET ¹³	KOKKU	AV/TL	ET	KOKKU	AV/TL	ET	KOKKU	AV/TL	ET	KOKKU
SIM	205,8	0,0	205,8	184,3	0,0	184,3	21,5	0,0	21,5	11,7%		11,7%
sh SIM sm	159,0		159,0	137,3		137,3	21,7	0,0	21,7	15,8%		15,8%
sh SIM rm	46,8		46,8	47,0		47,0	-0,2	0,0	-0,2	-0,4%		-0,4%
PPA	1 655,0	4 640,0	6 295,0	1 850,0	5 058,0	6 908,0	-195,0	-418,0	-613,0	-10,5%	-8,3%	-8,9%
PÄA	143,0	2 239,0	2 382,0	199,0	2 352,0	2 551,0	-56,0	-113,0	-169,0	-28,1%	-4,8%	-6,6%
HK	17,0	175,0	192,0	16,0	158,0	174,0	1,0	17,0	18,0	6,3%	10,8%	10,3%
SMIT	261,0		261,0	261,0		261,0	0,0	0,0	0,0	0,0%		0,0%
SKA	221,0	69,0	290,0	240,0	93,0	333,0	-19,0	-24,0	-43,0	-7,9%	-25,8%	-12,9%
MV	586,6		586,6	592,2	0,0	592,2	-5,6	0,0	-5,6	-0,9%		-0,9%
Kokku	3 089,4	7 123,0	10 212,4	3 342,5	7 661,0	11 003,5	-253,1	-538,0	-791,1	-7,6%	-7,0%	-7,2%

Tabel 14
Täidetud koosseis 31.12.2012

	2012			2011			Muutus			Muutus %		
	AV/TL ¹⁴	ET ¹⁵	KOKKU	AV/TL	ET	KOKKU	AV/TL	ET	KOKKU	AV/TL	ET	KOKKU
SIM	179,2		179,2	174,3		174,3	4,9	0,0	4,9	2,8%		2,8%
sh SIM sm	134,9		134,9	128,2		128,2	6,7	0,0	6,7	5,2%		5,2%
sh SIM rm	44,3		44,3	46,1		46,1	-1,8	0,0	-1,8	-3,9%		-3,9%
PPA	1 519,5	4 132,0	5 651,5	1 606,3	4 264,2	5 870,5	-86,7	-132,2	-218,9	-5,4%	-3,1%	-3,7%
PÄA	133,2	2 073,8	2 207,0	169,7	2 159,5	2 329,2	-36,5	-85,7	-122,1	-21,5%	-4,0%	-5,2%
HK	17,0	175,0	192,0	16,0	158,0	174,0	1,0	17,0	18,0	6,3%	10,8%	10,3%
SMIT	243,0		243,0	239,0		239,0	4,0	0,0	4,0	1,7%		1,7%
SKA	210,9	59,4	270,2	207,7	57,1	264,8	3,2	2,2	5,4	1,5%	3,9%	2,1%
MV	540,2		540,2	551,7		551,7	-11,5	0,0	-11,5	-2,1%		-2,1%
Kokku	2 843,0	6 440,2	9 283,2	2 964,6	6 638,8	9 603,4	-121,6	-198,6	-320,2	-4,1%	-3,0%	-3,3%
Osakaal	30,6%	69,4%	100,0%	30,9%	69,1%	100,0%						

Saamaks objektiivset ja sektorispetsiifilist informatsiooni tasustamise trendide ja praktikate kohta infotehnoloogia (edaspidi IT) ja telekommunikatsiooni sektoris, osales SMIT 2012. aastal Fontese IT-sektori palgauuringus, mille kohaselt on SMIT IT töötajate töötasu mahajäämus IT turu vastavate tööperede mediaanist 2012.a juuni seisuga kokku 1 398 622 € ja on 23,7% madalam Fontese uuringuga hõlmatud IT tööperede mediaanist. Samas on 69 arendusmeeskonna töötajate töötasu mahajäämus IT turu vastavate tööperede mediaanist 655 784 € ja on 28% madalam Fontese uuringuga hõlmatud IT tööperede mediaanist.

Sellest tulenevalt toimus 2012. aastal palgade osas kõige suurem muudatus SMIT-s, et ennetada võtmeisikute äravoolu ning värvata lahkunud töötajate asemele kriitiline hulk uusi töötajaid.

Et tagada sisejulgeolekuvaldkonna jätkusuutlikkus, tuleb suurendada Sisekaitseakadeemiasse astuvate noorte arvu. Praegu ei kata Sisekaitseakadeemia lõpetajate arv sisejulgeolekuvaldkonna asutuste uute töötajate vajadust. 2012. aastal lõpetas Sisekaitseakadeemia 332 õppurit, neist 18 magistranti, 139 Politsei- ja Piirivalvekolledži õppurit, 88 Päästekolledži õppurit, 61 Justiitskolledži õppurit ning 26 Finantskolledži õppurit. Samas on vajadus uute töötajate järgi kokku ca 600.

Tabel 15
Koguvoolavus

	2012			2011			Muutus		
	AV/TL ¹⁶	ET ¹⁷	KOKKU	AT/TL	ET	KOKKU	AT/TL	ET	KOKKU
SIM	19,5%		19,5%	21,2%		21,2%	-1,7%		-1,7%
PPA	6,9%	10,4%	7,9%	15,0%	5,5%	8,1%	-8,1%	4,9%	-0,2%
PÄA	10,5%	7,4%	7,6%	54,8%	9,1%	12,4%	-44,3%	-1,7%	-4,8%
HK	41,2%	12,0%	14,5%	33,3%	8,3%	10,6%	7,9%	3,7%	3,9%
SMIT	20,0%		20,0%	14,0%		14,0%	6,0%		6,0%
SKA	12,0%	6,2%	11,0%	8,0%	8,0%	8,0%	4,0%	-2,0%	3,0%
MV	12,5%		12,5%	12,0%		12,0%	0,5%		0,5%
Kokku			8,9%			10,9%			-2,0%

Allikas: SIM personalipoliitika osakond

Tabel 16
Teenistusest lahkunud eriteenistujad

	2012	2011	Muutus	%
PPA	303,0	248,0	55,0	22,2%
PÄA	153,0	196,0	-43,0	-21,9%
HK	20,0	12,0	8,0	66,7%
Kokku	476,0	456,0	20,0	4,4%

Allikas: SIM personalipoliitika osakond

¹⁶ AV/TL – avalikud teenistujad ja töölepingulised; ¹⁷ ET - eriteenistujad

Tabel 17

Keskmise sissetulek 2012.aastal

	2012			2011			Muutus			Muutus %		
	AV/TL ¹⁸	ET ¹⁹	KOKKU	AV/TL	ET	KOKKU	AV/TL	ET	KOKKU	AV/TL	ET	KOKKU
SIM	1 571,9	0,0	1 571,9	1 466,7	0,0	1 466,7	105,2	0,0	0,0	7,2%		7,2%
sh SIM sm	1 647,6		1 647,6	1 526,0		1 526,0	121,7			8,0%		8,0%
sh SIM rm	1 398,9		1 398,9	1 342,5		1 342,5	56,4			4,2%		4,2%
PPA	1 060,5	825,4	996,7	1 012,0	772,2	945,3	48,5	53,1	51,4	4,8%	6,9%	5,4%
PÄA	1 023,3	892,0	900,0	968,7	789,5	802,5	54,6	102,6	97,4	5,6%	13,0%	12,1%
HK	894,1	966,8	958,1	942,8	920,3	923,7	-48,7	46,5	34,4	-5,2%	5,1%	3,7%
SMIT	1 552,0		1 552,0	1 350,0		1 350,0	202,0	0,0	202,0	15,0%		15,0%
SKA	1 082,4	1 567,6	1 133,0	1 054,3	1 566,1	1 105,0	28,1	1,4	28,0	2,7%	0,1%	2,5%
MV	949,0		949,0	904,0		904,0	45,0	0,0	45,0	5,0%		5,0%

Allikas: SIM personalipoliitika osakond

1.2.5 Kinnisvara

Et Siseministeeriumi asutused saaksid keskenduda oma põhitegevusele ja vabaneksid kinnisvara haldusega tegelemisest, antakse avalike teenuse osutamiseks jätkuvalt vajalikud üldotstarbelised kinnistud üle kinnisvara haldamisele ja kaasajastamisele spetsialiseerunud juriidilistele isikutele (üldjuhul Riigi Kinnisvara AS-le). Eriotstarbelise kinnisvara osas jääb jätkuvalt omanikuks Siseministeerium.

Üle antud kinnisvara kaasajastamisel on ministeeriumil Tellija funktsioon, kes annab sisendi kinnisvarapoliitika ja vajaduste osas.

Siseministeeriumi tellimusel valmisid 2012. aastal siseministri valitsemisalas:

- Jõhvi haldushoone (HK, PÄA, PPA ja SMIT), mille kogumaksumuseks kujunes 8,4 miljonit eurot. Hoone netopind on 8429 m² ja 4+1-korruseline,
- Valga päästehoone (PÄA), mis valmis Eesti – Läti piiriülese koostöö programmi ja Euroopa Regionaalarengu Fondi rahastusel maksumusega 1,9 miljonit eurot. Projekti raames ehitati ja sisustati Valga päästehoone ning soetati Valka paakauto ja redeliga tõstukauto,
- Jõgeva haldushoone (PPA ja Justiitsministeeriumi valitsemisalasse kuuluvad prokuratuur ja kohus), mille PPA kasutuses olev pind on 1 105 m². Ehitise ja territooriumi kasutamiseks on sõlmitud üürileping,
- Kuressaare haldushoone (PPA ja PÄA) – 2900 m² netopinnaga 3-korruseline hoone, üürileping on sõlmitud Riigi Kinnisvara AS-ga ja OÜ Fund Ehitusega,
- Pärnu haldushoonete kompleksi detailplaneering (HK, PÄA, PPA ja SMIT),
- Piusa kordoni eskiisprojekt (PPA), investeeringu koguproгноos on 3,54 miljonit eurot.

Siseministeeriumi tellimused on töös:

- Narva haldushoone (PPA ja PÄA, valmis 2013. aasta jaanuaris), mille koguinvesteering oli 7,4 miljonit eurot ning hoone netopind 5144 m²,
- SA Haapsalu Hoolekandekeskus (valmis 2013. aasta aprillis), mis ehitati ja sisustati põlenud Haapsalu Lastekodu maja kindlustusrahaga, millele Eesti Valitsus on reservfondist lisanud 935 000 eurot,
- Kuressaares piirivalve kordon ning kopteriangaar, mis rahastatakse Välispiirifondist (valmib 2013. aasta juunis). Lepingu kogumaksumus on ligi 3,2 miljonit eurot,
- Tartu haldushoone (HK ja PÄA) projekteerimine. Ehitusleping loodetakse sõlmida 2013. aasta oktoobris,
- Tallinna haldushoone (HK ja PÄA) projekteerimine, ehitusleping loodetakse sõlmida 2013. aasta oktoobris,
- Võru haldushoone (PPA ja PÄA) projekteerimine. Ehitusleping loodetakse sõlmida 2013. aasta sügiskul. Investeeringu koguprognosis on ligi 5 miljonit eurot.

Ettevalmistamisel olevad projektid:

- Sisekaitseakadeemia hoonete kompleksi arendus. Valitsuskabinetilt saadud ülesande põhjal jätkas Siseministeerium Sisekaitseakadeemia Ida-Virumaale viimise ettevalmistust, koostas ruumiliste vajaduste ja võimaluste analüüsi, hinnates seejuures perspektiivsete õpilaste arvu ning sotsiaalmajanduslikke ja julgeolekualaseid mõjusid. Selle põhjal valmib 2013. aasta kevadel uus ettepanek valitsusele Sisekaitseakadeemia paiknemise kohta,
- Kiviõli haldushoone (PPA ja PÄA), mille projekteerimisprotsessini soovitakse jõuda 2013. aasta lõpus ning kogumaksumuse prognoosiks on ligi 1,75 miljonit eurot,
- Sillamäe haldushoone (PPA ja PÄA), mille projekteerimisprotsessini soovitakse jõuda 2013. aasta lõpus ning kogumaksumuse prognoosiks on ligi 2,1 miljonit eurot,
- Kohtla-Järve haldushoone (PPA ja PÄA), mille projekteerimisprotsessini soovitakse jõuda 2013. aasta lõpus ning kogumaksumuse prognoosiks on 3,05 miljonit eurot,
- Uue Tallinna vangla juurde rajatav PPA arestimaja ja välismaalaste kinnipidamiskeskus, mille projekteerimine algab 2013. aasta II kvartalis,
- Kaldabaaside ühendamine Hundipea sadamasse, mis peaks toimuma 2016. aastal ning kogumaksumuseks 1 miljon eurot,
- Narva piiripunkti rekonstrueerimine. Projekteerimine peaks algama 2013. aasta III kv ning kogumaksumuse prognoosiks on ligi 4,72 miljonit eurot.

Tabel 18

Omandis olevate kinnistute arv

	2012	2011	Muutus	%
SIM sm	284,0	394,0	-113	-28%
SIM rm	31,0	42,0	-11	-26%
Kokku	315,0	439,0	-124	-28%

Allikas: SIM Varahaldus- ja hankepoliitika osakond ja Viljandi Maavalitsuse raamatupidamise- ja personaliarvestuse osakond

2012. aasta jooksul üle antud 124 kinnistust on 102 kinnistut ehk 82,2 % antud Riigi Kinnisvara AS-le ning 22 kinnistut ehk 17,8 % on üle antud kohalikele omavalitsustele ja teistele juriidilistele isikutele.

Tabel 19

Üle antud kinnistute jagunemine otstarbe järgi

	2012	2011	Muutus	%
Vajalik	77	25	52	208%
Mittevajalik	36	153	-117	-76%
Kokku SIM siseministri valitsemisala	113	178	-65	-37%
Osakaal üleantud kinnistute koguarvust	91%	96%		
Vajalik	2	0	2	
Mittevajalik	9	7	2	29%
Kokku SIM regionaalministri valitsemisala	11	7	4	57%
Osakaal üleantud kinnistute koguarvust	9%	4%		
Kokku	124	185	-61	-33%

Allikas: SIM Varahaldus- ja hankepoliitika osakond ja Viljandi Maavalitsuse raamatupidamise- ja personaliarvestuse osakond

2012. aasta lõpus oli Siseministeeriumi valitsemisala kasutuses kokku 350 726 m² üldotstarbelist pinda, mis võrreldes 2011. aasta lõpu seisuga (372 824 m²) on vähenenud 5,93 %. Siseministeeriumi siseministri valitsemisala kasutuses olev pind vähenes 2012. aasta jooksul 6,5 % ning 2013. aastal on kavas m² arvu vähendada veel 3,5 %.

Tabel 20

Üldotstarbelise kinnisvara ruutmeetrite arv 31.12.2012

Asutus	ruutmeetrite arv (m ²)	Osakaal kinnisvara ruutmeetrite koguarvust
SIM sm	3 730	1,1%
PPA	187 585	53,5%
PÄA	69 919	19,9%
HK	2 162	0,6%
SMIT	4 019	1,1%
SKA	48 614	13,9%
Kokku SIM siseministri valitsemisala	316 028	90,1%
SIM rm	1 450	0,4%
MV	33 247	9,5%
Kokku SIM regionaalministri valitsemisala	34 697	9,9%
Kokku	350 726	100,0%

Allikas: SIM Varahaldus- ja hankepoliitika osakond ja Viljandi Maavalitsuse raamatupidamise- ja personaliarvestuse osakond

Üldotstarbelise kinnisvara ruutmeetrite arv on tabelis seisuga 31.12.2012. Võrdlusandmeid 2011. aastaga ei ole lisatud, kuna valitsemisalas toimunud muudatuste tõttu ei ole andmed 2011.aastaga võrreldavad.

1.2.6 Transportvara

Siseministeeriumi valitsemisala on tegevusvaldkonna spetsiifikast tulenevalt suure maismaasõidukite arvuga valitsemisala. Samas on alla 5 aasta vanuste maismaasõidukite osakaal Politsei- ja Piirivalveameti näitel aruandeaastal vähenenud 16,5% ja üle 10 aasta vanuste maismaasõidukite osakaal kasvanud 7%.

Tabel 21
Sõidukite arv

	2012					2011					MUUTUS	
	maismaa-sõidukid	maismaa-sõidukid sh kasutusrendil	veesõidukid	õhusõidukid	Kokku	maismaa-sõidukid	sh kasutusrendil maismaa-sõidukid	veesõidukid	õhusõidukid	Kokku	arv	%
SIM sm	6	3			6	6	3			6	0	0%
PPA	1 148	447	99	7	1 254	1 221	447	99	7	1 327	-73	-6%
PÄA	707	253	60		767	780	253	45		825	-58	-7%
HK	3	3			3	2	2			2	1	50%
SMIT	23	17			23	17	17			17	6	35%
SKA	97	12			97	97	11			97	0	0%
Kokku SIM siseministri valitsemisala	1 984	735	159	7	2 150	2 123	733	144	7	2 274	-124	-5%
SIM rm	1	1			1	1	1			1		0%
MV ja hallatavad asutused	55	36			55	60	35			60	-5	-8%
Kokku SIM regionaalministri valitsemisala	56	37	0	0	56	61	36	0	0	61	-5	-8%
Kokku	2 040	772	159	7	2 206	2 184	769	144	7	2 335	-129	-6%
Osakaal	92%	35%	7%	0%	100%	94%	33%	6%	0%	100%		

Allikas: SIM Varahaldus- ja hankepoliitika osakond

Tabel 22

Maismaasõidukite liigiline struktuur

	sõiduautod	bussid	mootorrattad ja mopeedid	ATVd, mootorkelgid	Veoad, haagised	Roomik-sõidukid, traktorid, laadurid	Kokku	Osakaal kogu sõidukite arvust
SIM sm	4	2					6	0%
PPA	743	172	53	62	111	7	1 148	56%
PÄA	172	51		39	432	13	707	35%
HK	3						3	0%
SMIT	21	2					23	1%
SKA	52	17	1	2	0	5	97	5%
Kokku SIM siseministri valitsemisala	995	244	54	103	563	25	1 984	97%
SIM rm	1						1	0%
MV ja hallatavad asutused	48	7					55	3%
Kokku SIM regionaalministri valitsemisala	49	7	0	0	0	0	56	3%
Kokku	1 044	251	54	103	563	25	2 040	100%
Osakaal kogu sõidukite arvust	51%	12%	3%	5%	28%	1%	100%	

Allikas: SIM Varahaldus- ja hankepoliitika osakond

Tabel 23

Maismaasõidukite vanuseline struktuur

	2012			Kokku
	alla 5 a	5-10 a	üle 10 a	
SIM sm	4	2	0	6
PPA	194	636	318	1 148
PÄA	202	254	251	707
HK	2	1	0	3
SMIT	14	6	3	23
SKA	11	28	58	97
Kokku SIM siseministri valitsemisala	427	927	630	1 984
SIM sm	1			1
MV ja hallatavad asutused	39	2	14	55
Kokku SIM regionaalministri valitsemisala	40	2	14	56
Kokku	467	929	644	2 040
Osakaal	22,9%	45,5%	31,6%	100,0%

Allikas: SIM Varahaldus- ja hankepoliitika osakond

Tabel 24

PPA maismaasõidukite vanuselise struktuuri muutus

	2012	2011	muutus	osakaal 2012	osakaal 2011	osakaalu muutus
alla 5 a	194	408	-214	16,9%	33,4%	-16,5%
5-10 a	636	560	76	55,4%	45,9%	9,5%
üle 10 a	318	253	65	20,7%	20,7%	7,0%
Kokku	1 148	1 221	-73	100,0%	100,0%	0,0%

Allikas: SIM Varahaldus- ja hankepoliitika osakond

Tabel 25

Maismaasõidukite läbisõit (tuhat km) ja kütuse kogus (tuhat L)

	2012			2011			muutus			muutus %		
	läbisõit (tuhat km)	kütuse kogus (tuhat L)	Keskmine kütusekulu (L/100 km)	läbisõit (tuhat km)	kütuse kogus (tuhat L)	Keskmine kütusekulu (L/100 km)	läbisõit (tuhat km)	kütuse kogus (tuhat L)	Keskmine kütusekulu (L/100 km)	läbisõit (tuhat km)	kütuse kogus (tuhat L)	Keskmine kütusekulu (L/100 km)
SIM sm	115	12	10,4	137	13,8	10,1	-22	-2	0,4	-16,1%	-13,0%	3,6%
PPA	20 532	1 939	9,4	18 942	1 865,0	9,8	1 590	74	-0,4	8,4%	4,0%	-4,1%
PÄA	3 829	605	15,8	5 142	792,0	15,4	-1 313	-187	0,4	-25,5%	-23,6%	2,6%
HK	74	9	11,5	52	5,8	11,2	22	3	0,3	42,3%	46,6%	3,0%
SMIT	475	40	8,4	481	32,3	6,7	-6	8	1,7	-1,2%	23,8%	25,4%
SKA	796	72	9,0	546	80,4	14,7	250	-8	-5,7	45,8%	-10,4%	-38,6%
Kokku SIM siseministri valitsemisala	25 821	2 677	10,4	25 300	2 789	11,0	521	-113	-0,7	2,1%	-4,0%	-6,0%
SIM rm	27	3	11,9	28	3	11,8	-1	0	0,1	-3,6%	-3,0%	0,6%
MV ²⁰	1 139	99	8,7									
Kokku SIM regionaal-ministri valitsemisala	1 166	102	8,7	28	3	11,8						
Kokku	26 987	2 779	10,3	25 328	2 793	11,0	521	-113	-0,6	2,1%	-4,0%	-6,6%

Allikas: SIM Varahaldus- ja hankepoliitika osakond

Siseministeeriumi valitsemisala on suurim sõidukikütuse tarbija, moodustades 30,7% ministeeriumite valitsemisalade sõidukitekütuse kogukuludest, järgnevad Kaitseministeerium ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Siseministeeriumi osakaal on võrreldes 2011.aastaga kasvanud 0,8%.

²⁰ Tabelis on kajastatud vaid 2012.aasta näitajad, sest hallatavate asutuste kohalikele omavalitsustele ja sihtasutustele üleandmiste erineva mahu tõttu ei ole andmed 2011.aastaga võrreldavad

Tabel 26

Kulutused sõidukite kütusele²¹ (tuhat eurot) võrreldes teiste ministeeriumitega

	2012		2011		muutus	
	kulud kütusele (tuhat eur)	Osakaal	kulud kütusele (tuhat eur)	Osakaal	kulud kütusele (tuhat eur)	Osakaal
Siseministeerium	-4 281	30,7%	-4 171	29,9%	110	0,8%
Kaitseministeerium	-4 165	29,9%	-3 173	22,8%	992	7,1%
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	-2 159	15,5%	-3 474	24,9%	-1 315	-9,4%
Haridus- ja Teadusministeerium	-725	5,2%	-632	4,5%	93	0,7%
Põllumajandusministeerium	-686	4,9%	-667	4,8%	19	0,1%
Keskkonnaministeerium	-528	3,8%	-516	3,7%	12	0,1%
Rahandusministeerium	-219	1,6%	-209	1,5%	10	0,1%
Kultuuriministeerium	-240	1,7%	-233	1,7%	7	0,0%
Välisministeerium	-227	1,6%	-211	1,5%	16	0,1%

Allikas: SIM Varahaldus- ja hankepoliitika osakond

2012. aastal tehti valitsemisalas sõidukitele kütuse soetuseks kulutusi kogumaksumusega 4 281 tuhat eurot, sellest 78% maismaasõidukitele.

Tabel 27

Siseministeeriumi valitsemisala kulutused sõidukite kütusele²² (tuhat eurot)

	2012		2011		Muutus	
	Summa	Osakaal	Summa	Osakaal	Summa	Osakaal
Maismaasõidukite	-3 345	78,1%	-3 334	79,9%	-11	10,0%
Õhusõidukite	-502	11,7%	-421	10,1%	-81	73,6%
Veesõidukite	-434	10,1%	-416	10,0%	-18	16,4%
Kokku	-4 281	100,0%	-4 171	100,0%	-110	100,0%

Allikas: Rahandusministeeriumi saldoandmike infosüsteem

Siseministeeriumi valitsemisala sõidukite ülalpidamise kulud on võrreldes 2011. aastaga kasvanud 205 tuhat eurot ehk 1,7%. Kogukuludest on suurima osakaaluga rendikulud, moodustades kokku 37,7 % sõidukite ülalpidamisega seotud kogukuludest.

^{21, 22} Ei sisalda käibemaksukulu

Tabel 28

Siseministeeriumi valitsemisala sõidukite ülalpidamise kulud²³ (tuhat eurot)

	2012		2011		Muutus	
	summa	osakaal	summa	osakaal	summa	osakaal
Rendikulud	-4 329	35,7%	-4 388	36,8%	59	-1,3%
Kütus	-4 140	34,1%	-4 016	33,7%	-124	3,1%
Muud sõidukite majandamiskulud	-3 196	26,3%	-2 954	24,8%	-242	8,2%
Kokku SIM siseministri valitsemisala	-11 665	96,1%	-11 358	95,2%	-307	2,7%
Rendikulud	-243	2,0%	-317	2,7%	74	-23,3%
Kütus	-141	1,2%	-155	1,3%	14	-9,0%
Muud sõidukite majandamiskulud	-89	0,7%	-103	0,9%	14	-13,6%
Kokku SIM regionaalministri valitsemisala	-473	3,9%	-575	4,8%	102	-17,7%
Kokku	-12 138	100,0%	-11 933	100,0%	-205	1,7%

Allikas: Rahandusministeeriumi saldoandmike infosüsteem

²³ Ei sisalda käibemaksukulu

1.2.7 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiline vara

2012. aasta arendusplaanis kavandatud arendustegevustest lõpetati edukalt 27 projekti, nendest 22 tähtaegselt. Arendusplaani järgi planeeriti lõpetada 41 projekti, kuid projektide lõputähtajad nihkusid seoses täiendavate arendustööde lisandumisega projektidesse.

Planeeritule täiendavalt realiseeriti olulises osas veel 6 projekti, mis saavutasid oma lõpliku tulemi 2013 aasta I kvartali jooksul.

2012.aasta olulisemad SMIT juhitud IKT projektide tulemid:

- Oracle 10g andmebaaside konsolideerimine (Arendusplaani alusel ja selles sätestatud tähtaja jooksul ning ettenähtud eelarvega kindlustati 16-ne IKT teenuse andmebaaside jätkusuutlik töö ning tõsteti teenuste osutamise kvaliteeti. Tehtud tööde tulemina jääb SMIT-il ära vajadus soetada Oracle litsentse ca 7 miljoni euro väärtuses.)
- Päästeameti infosüsteemide ja sidevõrkude töökindluse tõstmine Häirekeskuse jaoks (Arendusprojektiga loodi Eesti Vabariigi territooriumil viibivatel kuulmis- ja kõnepuudega isikutele võimalus hädaabinumbri 112 kasutamiseks tekstisõnumite vahendusel ning võimekus hädaabisõnumite vastuvõtmiseks ja menetlemiseks (SMS-112).)
- PPA koolituskeskkond (Arendusprojekti tulemusena loodi eeldus PPA koolitustalituse töö efektiivsemaks muutmiseks: koolitustel osalemiste planeerimine, koolitustele registreerimine, juhtide ja ametnike koolitustest teavitamine, tööaja arvestus, andmete kogumine koolitusstatistikaks, kohustusliku aruandluse esitamine.)
- SiM haldusala ühtse arvutitöökoha teenuse juurutamine Päästeametis (Juurutati Päästeameti vajadustele vastav SiM haldusala ühtne arvutivõrgu ja arvutitöökoha teenus (ca 800 töökohta). Uuendati Päästeameti arvutipark, mis oli märkimisväärselt vananenud.)
- Transpordivahendite ja relvastuse haldusprogrammide realiseerimine. Arendusprojekti tulemusena on teenuse kasutajatel võimalik hallata sõidukeid ning toimib suhtlus PPA SAP-i ja Liiklusregistriga. Teenuses loodi võimekus teenistusrelvade haldamiseks.
- Turvalahenduse juurutamine SMIT piloot (Arendusprojekti tulemusel tõsteti SMIT arvutitöökoha teenuse turvalisuse taset rakendades SMIT kasutatavate mobiilsete seadmete ja andmekandjate krüpteerimist. Töötati välja standardsed tarkvaraprofiilid ja juurutati SiM haldusala ühtne turvalahendus SMIT sülearvutites.)

Olulisemad hanked 2012. aastal olid:

- projekti „Looduskatastroofide ärahoidmine ja ohjamine – Häirekeskuse side- ja infotehnoloogiasüsteemide arendamine“ hanked,
- projekti „SIS II rakendamine“ hanked,
- Siseministeeriumi haldusala ärikriitiliste menetlusinfosüsteemide (KAIRI, mKAIRI, KAIS ja MIS) käideldavuse hanked,
- täisautomatiseeritud piirikontrollisüsteemide hange,
- ORS võrgu tootetoe raamhange,
- dokumendihaldussüsteemide arendus-ja hooldus.

2012. aastal oli projektide rahastamisena kaasutusel 4 erinevas rahastamisallikat (projekte viidi ellu nii toetuse saajana kui ka projekti partnerina).

Rahastust taotleti ja positiivne rahastamisotsus saadi üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine“ raames loodud Välispiirifondi 2012. aastaprogrammi projektidele:

- SIS II rakendamine
- piirikontrolli infosüsteemi (PKIS) tarkvara ja andmebaasi platvormi vahetus

Samuti saadi „Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava“ prioriteetse suuna „Infoühiskonna edendamine“ investeeringute kava 2012–2013“ alusel Euroopa Regionaalarengu Fondist vahendeid projektidele:

- Häirekeskuse hädaabiteadete registreerimise ja sündmuste haldamise infosüsteem,
- E-politsei seadmete kaasajastamine,
- tuleohutusjärelvalve iseteeninduskeskkonna loomine.

2012. aastal jätkati Välispiirifondi 2011. aasta Emergency Action meetme raames Euroopa Komisjoni poolt rahastatud projekti „SIS II rahvusvaheline testimine“ kogumaksumusega 148 903 eurot ja Euroopa Regionaalarengu Fondi struktuuritoetustest rahastatud projekti „Juhtimise infosüsteemis ALIS juhtimisinfo kvaliteedi tõhustamine Politsei- ja Piirivalveametis“.

Rendimudeli rakendamise tulemusel on asutuste kasutuses oleva IKT vara vanuseline struktuur paranenud: kui 2011. aasta lõpus oli 78% arvutitest vanemad kui 5 aastat, siis 2012.a lõpus oli 45 % arvutitest alla 3 aasta vanad ja 36% arvutitest 3-5 aastat vanad.

Tabel 29

Siseministeeriumi siseministri valitsemisala igapäevases kasutuses oleva arvutitöökohtadega seotud IKT vara arv

	2012				
	sülearvutid	arvutid	monitorid	Kokku	Osakaal
SIM	164	107	142	413	3%
PPA	1 165	3 535	4 668	9 368	69%
PÄA	325	513	665	1 503	11%
HK	46	32	236	314	2%
SMIT	271	229	394	894	7%
SKA	146	390	483	1 019	8%
Kokku	2 117	4 806	6 588	13 511	100%
Osakaal	16%	36%	49%	100%	

Allikas: SMIT

Tabel 30

Siseministeeriumi siseministri valitsemisala IKT vara vanuseline jaotus

	2012				
	sülearvutid	arvutid	monitorid	Kokku	Osakaal
alla 3 a (sh renditud)	1 280	2 762	3 755	7 797	45%
3-5 a	703	2 511	3 106	6 320	36%
5-7 a	302	986	1 144	2 432	14%
üle 7 a	710	87	167	964	6%
Kokku	2 995	6 346	8 172	17 513	100%
Osakaal	17%	36%	47%	100%	

Allikas: SMIT

1.2.8 Muu vara

Siseministerium on põhivara mahu²⁴ poolest vabariigis suuruselt teine valitsemisala. Kõige suurema osakaaluga on Kaitseministeriumi valitsemisala (40,5%), järgnevad Siseministeriumi valitsemisala (23,0%) ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi valitsemisala (15,0%).

Tabel 31

Põhivarade liigiline struktuur ministeriumite lõikes 31.12.2012 (tuhat eurot)

	VäM	RaM	PõM	KaM	SiM	JuM	KKM	SoM	HTM	KuM	MKM	Kokku
Kaitseotstarbeline põhivara				324 389	30 094							354 483
Masinad ja sedamed	10 023	17 753	16 062	60 824	212 869	15 730	19 412	6 838	48 712	6 192	57 574	471 989
Muu põhivara	1 854	248	205	7 373	4 892	2 433	4 429	378	8 907	36 468	2 336	69 523
Lõpetamata tööd ja ettemaksed	8 423	555	210	48 820	2 155	2 397	1 111	2 962	12 203	10 956	103 150	192 942
Kokku soetusmaksumus	20 300	18 556	16 477	441 406	250 010	20 560	24 952	10 178	69 822	53 616	163 060	1 088 937
Osakaal	1,9%	1,7%	1,5%	40,5%	23,0%	1,9%	2,3%	0,9%	6,4%	4,9%	15,0%	100,0%
Kokku jääkmaksumus	11 628	6 353	2 423	189 412	101 448	7 300	5 496	4 187	36 438	44 281	128 491	537 457
Osakaal	2,2%	1,2%	0,5%	35,2%	18,9%	1,4%	1,0%	0,8%	6,8%	8,2%	23,9%	100,0%

Allikas: Rahandusministeriumi saldoandmike infosüsteem

Tabel 32

Varade kulumine²⁵ ministeriumite lõikes aastatel 2008-2012

	VäM	RaM	PõM	KaM	SiM	JuM	KKM	SoM	HTM	KuM	MKM
2008	29%	70%	78%	38%	50%	58%	56%	81%	61%	23%	28%
2009	38%	71%	82%	40%	55%	61%	72%	78%	52%	25%	24%
2010	37%	71%	83%	50%	57%	59%	75%	75%	40%	18%	21%
2011	37%	61%	82%	55%	60%	59%	74%	58%	37%	18%	19%
2012	43%	66%	85%	57%	59%	64%	78%	59%	48%	17%	21%

Allikas: Rahandusministeriumi saldoandmike infosüsteem

²⁴ Põhivara maht - vara soetusmaksumus seisuga 31.12.2012. Objektivsema võrdluse saamiseks on andmed ilma maa ja ehitisteta, sest sõltuvad valitsemisalas oma ja üüritud vara proportsioonist.

²⁵ Varade kulumine – kogunenud amortisatsiooni suhe vara soetusmaksumusse

1.2.9 Hanked

Tabel 33

Siseministeeriumi siseministri valitsemisalas läbi viidud riigihankemenetlused

Menetluse liik	2012		2011		Muutus		Muutus %	
	arv	summa (tuh eur)	arv	summa (tuh eur)	arv	summa (tuh eur)	arv	summa
Avatud hankemenetlus	90	10442	78	9 170	12	1 272	15,4%	13,9%
Lihthange	151	2557	154	3 138	-3	-581	-1,9%	-18,5%
Lihtsustatud korras teenuste tellimine	11	2867	11	291	0	2 576	0,0%	885,2%
Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus või erand	1	50	2	460	-1	-410	-50,0%	-89,1%
Väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetlus	19	627	27	1 799	-8	-1 172	-29,6%	-65,1%
Kokku SIM siseministri valitsemisala	272	16 543	272	14 858	0	1 685	0,0%	11,3%

Allikas: SIM Varahaldus- ja hankepoliitika osakond

Tabel 34

Siseministeeriumi siseministri valitsemisalas läbi viidud riigihangete jaotus asutuste lõikes

Menetluse liik	2012		2011		Muutus		Muutus %	
	arv	summa (tuh eur)	arv	summa (tuh eur)	arv	summa (tuh eur)	arv	summa
SIM	24	909	27	5 191	-3	-4 282	-11,1%	-82,5%
PPA	110	10165	124	3 078	-14	7 087	-11,3%	230,2%
PÄA	52	3159	37	1 307	15	1 852	40,5%	141,7%
SMIT	68	2 019	78	4 997	-10	-2 978	-12,8%	-59,6%
SKA	16	279	6	285	10	-6	166,7%	-2,1%
HK	2	12	0	0	2	12		
Kokku SIM siseministri valitsemisala	272	16 543	272	14 858	0	1 685	0,0%	11,3%

Allikas: SIM Varahaldus- ja hankepoliitika osakond

Tabel 35

Siseministeeriumi siseministri valitsemisala riigihanke objektid

	2012	2011	Muutus	Muutus %
Teenused	124	112	12	10,7%
Asjad	144	153	-9	-5,9%
Ehitustööd	4	7	-3	-42,9%
Kokku SIM siseministri valitsemisala	272	272	0	0,0%

Allikas: SIM Varahaldus- ja hankepoliitika osakond

Siseministeeriumi siseministri valitsemisalas on 2012.a viidud läbi riigihankeid kokku 16 543 tuhande euro eest. Siseministeeriumi regionaalministri valitsemisalas on 2012.a läbi viidud 49 riigihanget, neist 24 asja ja 25 teenuse hankimiseks, kokku 20 986 tuhande euro eest. Regionaalministri valitsemisalas läbi viidud hangete kogusumma moodustas 83,7% teenuse raamleping kehtivusega aastani 2020, 12,3% teenuse raamleping kehtivusega aastani 2017 ja 4% hanked asjade ja teenuste ostmiseks.

Siseministeeriumi valitsemisalas on viimasel viiel aastal viidud läbi ühishankeid kokku 35 870 tuhande euro eest, millele lisanduvad SMIT poolt läbiviidavad hanked valitsemisala ühisteks IKT ostudeks. 2012.a suurenes ühishangete maht 2 517 tuhande euro võrra.

Tartu Ülikooli Sotsiaalteaduslike Rakendusuuringute Keskuse RAKE poolt 2012.a läbi viidud uuringu "RH valdkonna kaardistamine innovaatiliste ja keskkonnahoidlike riigihangete ning ühishangete edendamisel" kohaselt on Siseministeerium Eesti valitsusasutustest enim ühishankeid korraldanud hankija perioodil 2007-2012 ning seda nii hangete arvu kui rahalise mahu arvestuses.

Ühishangetega on Siseministeeriumi valitsemisalas kaetud kõik need valdkonnad, kus ühisosa on loomulikult teel olemas või hanke ettevalmistamise käigus kokkulepitav: kõnesideteenus, bürootarbed, kütuse jaemüük, koopiapaber, autode kasutusrent, reisiteenus, postiteenus, kerge kütteõli hulgiost, lennupiletite ostmine, IT riistvara, toonerid, valitsemisala autode võõrandamise teenus, taksoteenus, osaliselt kindlustusteenus, autopesu, rehvid, arvutitöökohta teenused, IT seadmete hooldusteenus, joogivesi, bürootoolid, sõidukite hooldusteenus jms.

Valitsemisala ühishangetega jätkamiseks seni katmata toodete osas alustame 2013. aastal valitsemisala ostuvajaduste ühtlustamist ehk toodete standardiseerimist, mille tulemusena valmivad tehnilised kirjeldused sisendiks uutele ühishangetele. Samuti kavatsime minna üle pikaajalisele ühishangete kavale.

Siseministeeriumi poolt on läbi viidud ka kaks üle Eestilist ühishanget: sõidukikütus (156 osalejat üle Eesti) ja joogivesi (Siseministeeriumi ja Rahandusministeeriumi valitsemisala ning Keskkonnaamet), millega oli võimalik liituda kõigil ministeeriumitel ja nende valitsemisala asutustel üle Eesti.

Näiteid ühishangetega seotud võitudest (võrreldes turuhinnaga):

	Hinna alanemine võrreldes turuhinnaga	Hankelepingu mahuga seotud rahaline kokkuhoid (tuhat eurot)
Autokütus	1,6 - 4,2% soodsam liitri hind	120
Koopiapaber	50% soodsam	146
Joogivesi	50% soodsam	6

2. Ülevaade tegevuskavade täitmise aruandest

2.1. Tegevusvaldkond: Sisejulgeolek

2.1.1. Strateegiline eesmärk: Inimeste ja vara suurem turvalisus

Tuleohutusalase teadlikkuse indeks saadakse uuringu tulemusena. Indeks koosneb alljärgnevatest osadest: teadmised (tulekahju areng, tulekahju alarmi heli tuntus, ohuolukorras tulekustuti kasutamine, 112 tuntus) 20 %, hoiakud (tulekustuti vajalikkus eluruumis, suitsuanduri vajalikkus, huvitatus tuleohutusalase teabe saamisest) 20%, käitumine (tulekustuti omamine eluruumis, suitsuanduriga varustatus, suitsetamine väljaspool hoonet) 30%, ennetav käitumine (tuleohu ja vastava käitumise teema käsitus peres, küttekollete hooldamine, suitsuanduri töökorras oleku kontroll) 30%. Teadlikkuse tase langes võrdluses 2011. aasta tasemega (58), ühe punkti võrra. Langenud oli tulekustuti kasutamise oskusega inimeste arv, samas tõusnud oli siseruumides suitsetamise ohtlikkust tunnistavate inimeste arv.

Veeohutusalase teadlikkuse indeks koosneb alljärgnevatest osadest: teadmised (uppumise põhjused, ohutusvarustus, abi kutsumine) 20%, hoiakud (päästevesti vajalikkus, alkoholi lubatavus jne) 20%, käitumine (laste järelevalve tagamine supluskohas, ohutusvarustuse kasutamine) 30%, ennetav käitumine (teema käsitus peres, ujumiskohtade eelistus jms) 30%. Veeohutusalase teadlikkuse indeksi mõõtmist alustati 2012. aastal, tase 60 (pilootuuring 2011. aastal).

Meetmed, mis aitasid saavutada strateegilisi eesmärke:

2.1.1.1. Päästealane ennetustegevus

Taasiseseisvunud Eestis oli 2012 aasta kõige väiksema õnnetussurmade arvuga. Ennetuspoliitika on üks ministri prioriteete, millega säästetakse inimesid ja samal ajal hoitakse kokku maksumaksja raha. Inimeste teadlikkust tulekahjude ja veeõnnetuste tekkepõhjuste ning ennetavate ja tagajärgi leevendavate meetmete kohta iseloomustav indeksi tase 57 on võrreldes 2010. aastaga kasvanud ja on väga lähedal prognoositud 60 tasemele. Ainuüksi 2012. aastal võrreldes 2011. aastaga säästeti uppumissurmade ja tulekahjus hukkunute arvelt 27 inimest.

Tulekahjude arvu ja tulekahjudes hukkunute arvu vähenemisele on kaasa aidanud nii tuleohutusalane ennetustöö, elanikkonna teadlikkuse kasv kui ka tuleohutusjärelvalve tõhustamine. 2010. aasta ja 2011. aasta tulesurmade arvu tõusu ühe põhjusena võib välja tuua ennetustöö mahu vähenemise seoses eelarve kärbetega. 2012. aastal kasvas ennetuse rahastamine ligi 37% ning selle mõju avaldub hukkunute arvu vähenemises. Seetõttu on oluline tagada ennetustöö valdkonna jätkusuutlik rahastamine.

- *Tulekahjude arv võrreldes eelneva kolme aasta keskmisega langes märgatavalt. Prognoositi 8000 tulekahju (sh 1500 eluhoonetes), toimus 5911 tulekahju (sh 1155 eluhoonetes). Tulekahjus hukku-*

Indikaator	Algtase 2010	Sihttase 2012	Saavutatud tase 2012
Liikluses hukkunute arv	78	< 113	87
Kuritegude läbi hukkunute arv 200	tapmine, mõrv 112+78 liiklus	< 213	201
Vägivallasüütegude viimase kolme aasta keskmine arv	6 533	< 6 800	6 316
Varavastaste süütegude viimase kolme aasta keskmine arv	46 597	< 42 000	41 105
Inimeste ohutunnetus. Sh oht sattuda. (% vastanutest):			
a) varguse ohvriks,	55%	< 40%	44,2%
b) vägivallakuriteo ohvriks,	33%	< 25%	27%
c) liiklusõnnetusse,	71%	< 65%	67%
d) tänavakuriteo ohvriks,	46%	< 16 %	37%
e) rahulolu piirkonna politsei tööga (indeks %)	67%	> 60%	67%
Tulekahjude viimase kolme aasta keskmine arv,	8304 (2008-2010)	8000	5 911
sh eluhoonetes	1552 (2008-2010)	1500	1 155
Tulekahjude hukkunute viimase kolme aasta keskmine arv	74 (2008-2010)	70	65
Tulekahjude vigastatute viimase kolme aasta keskmine arv	101 (2008-2010)	100	90
Veekogudes hukkunute viimase kolme aasta keskmine arv	75 (2008-2010)	73	69
Teadlikkus tulekahjude ja veeõnnetuste tekkepõhjustest ning ennetavatest ja tagajärgi leevendavatest meetmetest (indeks)	53	60	57
Tähtaegselt täidetud ettekirjutuste osakaal (%)	78%	75%	85%
Päästemeeskonnale ja kiirabibrigaadile väljasõidukorralduse andmise maksimaalne aeg hädaabikõne saabumisest arvates tavaoludes kiiret sekkumist vajavate sündmuste korral	5:00	1:40	2:15
Esmareageerija kohalejõudmise aeg päästesündmustele	8:50	8:50	8:17
Hädaolukordade lahendamise plaanid ja riskianalüüsid on nõuetekohaselt ajakohastatud ning iga aasta on tagatud kriisireguleerimise nõustamise, koolituse ja õppuste korraldamine.	-	100%	100%

nute ja vigastatute arv jäi prognoositu piiridesse. 2012. aasta seisuga hukkus tules 54 inimest ja vigastada sai 80 inimest.

2012. aastal jätkusid elanikkonnale mõeldud meediakampaaniad suitsuanduri vajalikkuse ja kohustuslikkuse kohta. Päästeameti tellitud uuringu andmeil oli 2012. aasta seisuga suitsuandur olemas 93% leibkondadel. Suitsuanduri kohustuslikkust ja selle vajalikkust aitasid meelde tuletada ka suitsuandureid müüvate erafirmade reklaamid.

Uppumissurmade ennetamine on valdkond, kus on vajalik laiendada seniseid tegevusi ja koostööd. Alates 2011. aastast alustati elanikkonna teadlikkuse iga-aastast hindamist veeohutuse alastest riskidest. Tegevust jätkati 2012. aastal. Uuringu tulemuste põhjal planeeritakse tegevusi ja tehakse järeldusi, millistele veeohutusega seotud probleemide lahendamisele tuleb edaspidi keskenduda. Samuti on veeohutuse valdkonnas oluline eraettevõtete roll (alkoholisektor, matkakorraldajad jt), mistõttu on oluline jätkata ka hästi käivitunud koostööd ettevõtetega. 2012. aastal jätkati eelmisel aastal alustatud lähenemisega, millega rõhutati igaühe vastutust uppumissurmade ennetamisel. Eraldi meediakampaaniad suunati eestikeelsele ja venekeelsele sihtrühmale. Ennetustöösse kaasati laialdaselt koostööpartnereid, sest veeohutuse valdkonnas jagunevad ülesanded paljude ametkondade vahel.

- *Päästeamet on viimastel aastatel alustanud aktiivset ennetustööd uppumissurmade ennetamiseks. Uppunute arv oli 2008. aastal 77 inimest, 2009. aastal 61 inimest, 2010. aastal 91 inimest ja 2011. aastal 62 inimest. 2012. aastal uppus 54 inimest, mis on taasiseseisvumisaja madalaim arv.*

Päästetöödel kutseliste abistamise kõrval kasvab üha enam vabatahtlike roll ennetustegevuses, et vältida tule- ja veeõnnetusi ning säästa inimesi. 2012. aasta detsembri seisuga oli vabatahtlike korraldatud ennetustöö maht 1884 tundi, mis on võrreldav ühe täiskohaga teenistuja aastase töökoormusega. Näeme, et vabatahtlike ennetustöö mahu suurendamiseks on meil väga suur potentsiaal ja kasvuruum.

Vabatahtlikud käisid 2012. aastal tuleohutuse kohta nõu andmas 335 kodus. Projekti „Kodu tuleohutuks“ käigus koolitati 129 vabatahtlikku. Koolitusega löime aluse vabatahtlike kaasamiseks kodukülastuste läbiviimiseks ning samuti vabatahtlike pikemaajaliseks kaasamiseks ennetustöösse. Edaspidi järgnevatel aastatel soovime vabatahtlike rolli ennetustöös veelgi tõsta ning selle aluseks on 2012. aastal läbiviidud koolitused.

Aasta jooksul viidi kokku läbi 2531 ohutusalast nõustamist. Tehti 943 kodukülastust (prognoositud maht 800, 2011 tase 471), mille käigus nõustati leibkondi ja leiti olustikule vastavaid õnnetuste ennetamisele suunatud lahendusi. Neist 355 nõustamist viidi läbi vabatahtlike poolt. Lisaks nõustati 310 kohalike omavalitsuse võtmeisikut (ohutuse eest vastutavad ja sihtrühma kontaktisikud), 1059 haridusasutuse võtmeisikut, 125 sotsiaaltöötajat, 43 korteriühistu juhti ja 51 korstnapühkijat.

Oluliste tegevustena aasta jooksul koolitati tule- ja veeohutusalaselt kokku 53 480 inimest ehk 4% elanikkonnast. Mahukamateks koolitusprojektideks olid:

- „Tean tulest“ 1.-3.klassi lastele ja „Nublu aitab“ koolieelikutele: kokku 23 009 last;
- „Kaitse end ja aita teist“ 6.-8.klassi lastele: kokku 8200 last;
- veeohutus 16-18 aastastele noortele;
- täiskasvanute ohutuskoolitus;
- ohutuskoolitus laagrites;
- eakate (üle 65 a) ohutusalane koolitus.

Päästeamet tagab ohutuslase info kättesaadavuse ka venekeelsele elanikkonnale, arvestades kultuuri ja keele eripära. Ohuolukordades käitumise juhendid on tehtud kättesaadavaks kokku neljal teemalehel: www.kodutuleohutuks.ee, www.veeohutus.ee ja www.ohutusope.ee. Uuendamata on veel www.tulekustuti.ee kodulehekülg.

2.1.1.2. Tuleohutusjärelvalve

2012. aastal töötati välja tuleohutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu, mis ühe muudatusena täpsustab ka tuleohutusjärelvalve ametnike tegevuse õiguslikke aluseid (nt ehitise ja selle osa kasutamise peatamist, kui selle kasutamine võib tuua kaasa päästesündmuse toimumise). Praeguseks on tuleohutuse seaduse muudatus Riigikogus menetluse läbinud ja vastu võetud. Inimeste teadlikkuse tõusu ja õiguskultuurest iseloomustab tähtaegselt täidetud tuleohutuslaste ettekirjutuste osakaal, mida prognoosisime tasemel 75% ning tegelikult osutus 85%.

2012. aastal viidi läbi 5433 tuleohutusülevaatus ja 3665 eluruumide tuleohutusala kontrolli. 2012. aastal rakendus tuleohutusala enesekontrolli süsteem ning esitati 3356 enesekontrolli tuleohutusaruannet. Enesekontrolli süsteem võimaldab täpsemalt suunata riiklikku tuleohutusjärelvalvet probleemsetesse kohtadesse (nt suure tulekahjuriskiga asutused või ettevõtted).

2012. aastast alates peavad teatud kriteeriumidele vastavad ravi- ja hoolekandeesutused esitama Päästeametile enesekontrolli tuleohutusaruande, mille analüüs näitab asutuse tuleohutusolukorda ning tuleohutusülevaatus tegemise vajalikkust. 2012. aastal kontrolliti riskipõhise riikliku tuleohutusjärelvalve raames 409 ravi- ja hoolekandeesutust.

Parimate tuleohutuslaste erilahenduste väljatöötamiseks hoolekandeesutustele algatati Eesti ja Šveitsi koostööprogrammi kaudu finantseeritav projekt „Looduskatastroofide ärahoidmine ja ohjamine – tuleohutuse suurendamine Eesti 24-tunnistes ravi- ja hoolekandeesutustes“. 2010. aastal sai projekt Šveitsilt heakskiidu, 2012. aastal astuti reaalseid samme asutuste tuleohutuse suurendamiseks. Samuti hakati 2012. aastal projekti sihtrühma kuuluvates ravi- ja hoolekandeesutustes riske hindama, et lahendada asutuste tuleohutusprobleeme.

2.1.1.3. Hädaabiteadete menetlemine

Käivitus ühendhäirekeskuse töö I etapp, elanik saab hädaabiteenust ühtsel numbril 112 ning alustas tööd Ida-Eesti ühendhäirekeskus.

2012. aasta suurim muudatus Häirekeskuse töövaldkonnas on politsei hädaabiteadete vastuvõtmise ja töötlemise alustamine Ida piirkonnas, mis on esimene etapp **üleminekul ühele hädaabinumbrile 112**. Ühendhäirekeskuse loomise kavandatav lõpptähtaeg on 1. november 2014. Sellest kuupäevast alates võetakse nii pääste-, kiirabi- kui politseivaldkonna hädaabiteateid kõikjal Eestis vastu numbril 112.

²⁶ Regulatsiooni kohaselt tuleb suurema tuleohutuslase riskiga ehitiste kohta kord aastas Päästeametile esitada enesekontrolli tuleohutusaruanne, mille analüüs näitab, kas neis ehitistes tuleb viia läbi tuleohutusülevaatus või mitte.

Hädaabiteateid menetletakse aasta-aastalt kiiremini, alates kõne saabumisest häirekeskusesse kuni väljasõidukorralduse andmiseni. 2012. aastal suudeti tagada kõnele vastamine tavaoludes maksimaalselt 10 sekundi jooksul (keskmine mõõdetud aeg 5,9 sekundit). Häirekeskuse töö, sh hädaabiteadete kiire menetlemine, sõltub suurel määral sideteenuse ja infosüsteemide toimimisest, seetõttu on oluline tagada Häirekeskuse infosüsteemide toimimine ja arendamine. Samuti on sideettevõtjatest elutähtsa teenuse osutajatel oluline tagada sideteenuse toimimine, et elanikkonnal oleks võimalik teha hädaabikõnesid. Häirekeskusesse tehakse aastas umbes miljon kõnet, millest siiski vaid 25% vajavad päästemeeskonna või kiirabi väljasaatmist.

- Kiirendamaks abi osutamist vaegkuulajale ja kõnepuudega isikule, alustati 2012. aastal 112 hädaabiteadete vastuvõtmise juhtprojekti SMSi tekstiteadete vahendusel. Teenus juurutatakse täielikult 2013. aastal.

Eesti-Šveitsi koostööprogrammi raames valmistati 2012. aastal ette infosüsteemi GIS112. Infosüsteem võetakse kasutusele 2013. aastal.

GIS 112 projekti üldiseks eesmärgiks on lühendada aega, mis kulub hädaabikõnele vastamisest kiirabi-brigaadi ja/või päästemeeskonna sündmuskohale jõudmiseni (nn reageerimisaega) ehk projekti tulemuseks peab olema abi kiirem jõudmine abivajajateni ning abivajajate senisest parem teenindamine. Häirekeskuses ja Päästeameti päästeautodel nagu kiirabiautodelgi võetakse 2013. a jooksul kasutusele Eesti ja Šveitsi ühisprojekti tulemusena valmiv infosüsteem GIS-112, mis positsioneerib automaatselt nii hädaabikõne tegija kui ka tema abi vajadusele vastavad päästemeeskonnad ning edastab meeskondadele otse autosse juhised, kuidas jõuda kiiresti abivajajani. Süsteem võimaldab keskmist elupäästevõimekuse jõudmist abivajajani parandada kuni ühe minuti võrra. Geoinfosüsteem võimaldab tavaoludes kiiret sekkumist vajavate sündmuste korral hädaabiteadete, v.a. SMS 112 teadete, töötlemist 1 minuti jooksul (2012.a keskmine tase 1 min 15 sek).

Indikaatorid, mille sihttase jäi täitmata

- Päästemeeskonnale ja kiirabibrigaadile väljasõidukorralduse andmise maksimaalne aeg hädaabikõne saabumisest arvates tavaoludes kiiret sekkumist vajavate sündmuste korral oli planeeritud tasemeks (minutites) 1:40, tegelik tase 2:15.

Indikaatori mittetäitmise põhjuseks on 2013. aastasse lõukunud GIS-112 infosüsteemi abivahend lähima abistava päästeressursi ja kiirabibrigaadi määratlemiseks. Hetkel tehakse päästeressursi ja kiirabibrigaadi asukoha täpsustamiseks verbaalseid päringuid enne väljasõidukorralduse andmist. Teise eeldusena on väljasõidukorralduse edastamiseks vajalike alarmeerimisseadmete uuendamine, mis lõkkub samuti 2013. aastasse.

2.1.1.4. Päästetööd maismaal

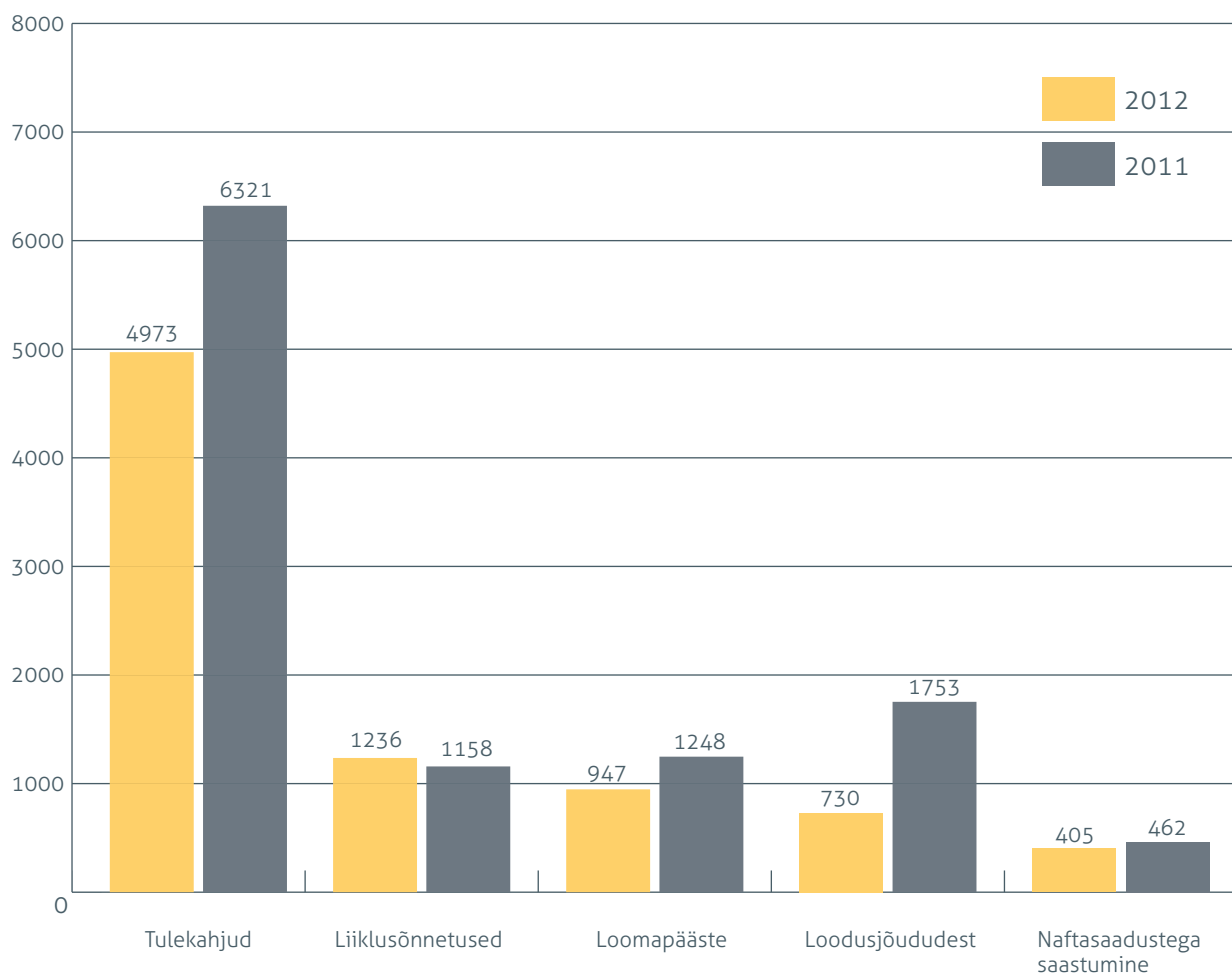
Päästetöö valdkonna eesmärgiks on tagada piirkondlike **ohutegurite ja riskidega, õnnetuste toimumise sageduse tõenäosuse ja raskusastmega tasakaalus oleva operatiivse ja professionaalse päästeteenuse**

pakkumine. Päästetöö valdkonnas töötas seisuga 31.12.2012 kokku 1845 töötajat (81% Päästeameti koosseisust), millest korrapidamisgruppides töötas 64 ja päästekomandode koosseisus 1695 päästeteenistajat.

Operatiivset reageerimist vajavaid päästesündmuseid oli kokku 19 116 (2011 aastal 21 896), neist 4973-l (2011 aastal 6321) juhul oli tegemist väljasõiduga tulekahjule. Ülejäänud väljakutsetest olulisema osa moodustasid liiklusõnnetused (1236), abitus seisundis või ohtlike loomadega seotud päästesündmused (947), loodusjõududest põhjustatud sündmused (730) ja naftasaadustega saastumine (405).

Joonis 1

2011. ja 2012. aastal suurima osa moodustanud päästesündmuste liikide jaotus

2012. aastal pöörati suurt tähelepanu päästetööde standardiseeritud rakendamisele. Kokku osutatakse elanikkonnale 16 päästmisega seotud teenust. Standardiseerimine on loonud eeldused päästetööde valdkonna tõhusamaks planeerimiseks ning läbipaistvamaks eelarve kasutamiseks. Erinevad teenusvõimekused on jaotatud nende piirkondade komandodesse, kus riskihindamise tulemuse põhjal võib vastavat liiki õnnetusi kõige sagedamini juhtuda. Teenuste planeerimise üheks osaks on vajaliku päästetehnika ja varustuse arvestus, mis võimaldab täpsemalt planeerida hankeid. Päästevaldkonnas on aastate jooksul üheks peamiseks probleemiks olnud kaitseriietuse ja varustuse hankimise ebaregulaarsus, uuendamist vajab eritehnika, eelkõige paak- ja redelautod. 2012. aasta seisuga tehti päästekomandode võimekuse suurendamiseks **olulisi soetusi 3 150 000 euro** eest.

Kui 2011. aastal oli elupäästevõimekust omavaid komandosid vaid 47, siis 2012 **suurenes elupäästevõimekust omavate päästekomandode arv.** 2012 aastaks tõusis komandode arv 18 komando võrra ehk 65 komandoni. 2012. aastal toimunud komandode võrgu korrastamine seadis eesmärgiks suurendada Eestis päästevõimekust, st võimaldada täisteenuse osutamise võimekust ja kättesaadavust oluliselt rohkematele Eesti inimestele. Kokku oli Eestis 2012. aastal 72 riiklikku päästekomandot.

Kavandatud tegevuste vahetud tulemused, mis jäid täitmata:

- Eesti-Vene päästealase koostööleppe sõlmimine. Koostööleppe osas toimusid läbirääkimised Vene delegatsiooniga märtsis 2012. Kokkusaamisel lahendati lepingu osas ülal olnud küsimused ja seejärel kooskõlastati leping siseriiklikult ministriumitega. Välisministeerium esitab lepingu ja sellega seotud Vabariigi Valitsuse korralduse Vabariigi Valitsuse istungile kinnitamiseks. Juhul kui Vene pool uusi märkusi ei tõstata, saab lepingu allkirjastada 2013. aasta I poolel.
- Riigi lennuvahendite analüüs ja ettepanekud Vabariigi Valitsusele. Ministrite (sise-, kaitse- ja keskkonnaminister) kokkulepe on analüüsida teemat detailsemalt, milleks kulub rohkem aega. Uus tähtaeg 2013 II kv.

2.1.1.5. Kriisireguleerimisalase tegevuse korraldamine

Meetme eesmärgiks on **tagada valmisolek hädaolukordade lahendamiseks, ühiskonna suurem turvalisus hädaolukorras ning riigi võime osaleda rahvusvahelises kriisireguleerimises.** Valdkonnas töötas 31.12.2012 seisuga 32 teenistujat, neist 24 tegeles päästekeskuste tasandil teenuste osutamisega ning 8 ameti tasandil peamiselt teenuste arendamisega. Vastavalt hädaolukorra seadusele hindab hädaolukorra riskianalüüsi koostamist juhtinud asutus vähemalt üks kord kahe aasta jooksul hädaolukorra riskianalüüsi ajakohasust ning teeb vajaduse korral muudatused. 2012. aastal alustati hädaolukorra riskianalüüside uuendamise protsessi, et tagada uuendatud riskianalüüside kinnitamine 2013. aastal.

2012. aastal teostati kemikaaliseaduse alusel järelevalvet 53 suurõnnetuse ohuga ettevõttes ja 49 ohtlikus ettevõttes. Korraldati vääртеomenetluse koolitus kemikaaliseaduse alaste vääртеgude menetlemiseks.

Valmis kemikaaliseaduse § 14 kohane planeeringute ja ehitusprojektide menetlemise juhend/metoodika, mis sätestab põhimõtted suurõnnetuse ohuga ettevõtete ohualasse ehitamise osas. Järgnevalt on plaanis

metoodikat täiendada suurõnnetuse ohuga ettevõtete standardsete ohualade määratlusega.

2012. aastal toimus 27 regionaalsete kriisikomisjonide korralist istungit. Toimus neli regionaalset kriisikomisjoni õppust, 4 kriisikommunikatsiooni koolitust ning üks üleriigilise staabi õppus eriolukorra teemal.

Uuendati kohalike omavalitsuste ressursikataloogi, mis võimaldab reaalajas ressursse hallata ning aidata kaasa juhtimisotsuste tegemisele. Sealhulgas arendati edasi olemasolevat ressursikataloogi nii üld- kui alanimetajate osas. Koostöös PPA-ga täiendati evakueerimise juhendit ning juhendit tutvustati regionaalsete kriisikomisjonide istungitel.

Valmis kriisireguleerimise valdkonna sidususe analüüs, eesmärgiga mõista erinevate Päästeameti teenuste omavahelisi seoseid, tõhustada töökorraldust ning olla sisendiks teistele valdkondadele vastava sidususe analüüsi koostamiseks.

Valmis kriisireguleerimise töökeskkonna nõuete dokument, mis sisaldab valmisoleku tagamiseks vajaliku regionaalse ja üleriikliku staabi töötingimuste nõudeid. Dokument on osa riskide hindamisest elutähtsa teenuse tagamiseks ning see võetakse aluseks uute hoonete projekteerimisel ja olemasolevate täiendamiseks.

Uuendati Euroopa Liidu elanikkonnakaitse mehhanismis Eesti võimekuste loendit panustamaks rahvusvahelistel missioonidel. Uuendati NATO andmebaasis Eesti võimekuste loendit panustamaks rahvusvahelistel missioonidel.

2.1.1.6. Korrakaitse ja politsei sekkumist vajavatele sündmustele reageerimine

Detsembris valmis Politsei- ja Piirivalveametis patrullide simulatsiooni mudel, mis võimaldab arvutada väljakutsete teenindamiseks kuluvat aega.

Kuigi korrakaitse patrulltoimkondade väljapaneku poolest on politsei jäänud 2010. aasta tasemele, on oluliselt vähenenud väljakutsete arv (2010. aastal 224 000, 2012. aastal 174 000), mis on kaasa toonud väljakutsele reageerimise aja lühenemise.

Vabatahtlike kaasamine korrakaitse.

2012. aastal jätkati sihtotstarbelist planeerimistegevuste abipolitseinike värbamiseks ja nende tegevuse korraldamiseks. Valmimisel on Politsei- ja Piirivalveameti üldine kava ja regionaalsed kavad, milles kajastatakse tegevused abipolitseinike teavitamiseks ja värbamiseks, taseme tõstmiseks ning tunnustamiseks. Konkretiseeritud on regioonide tulemusnäitajad abipolitseiniku arvule ja politseitegevuses osalemise mahule. Politsei parema ja kiirema kättesaadavuse tagamiseks sh piirkondades kus puudub politsei püsiv kohalolek keskenduti 2012. aastal aktiivsete abipolitseinike arvu suurendamisele ning nende väljaõppe parendamisele.

- Vabatahtliku politseitööga liitus 2012. aastal 70 abipolitseiniku. Abipolitseiniku kandidaadi staatuses on 2012. aastal avalduse esitanutest 15 inimest. Politsei- ja Piirivalveamet korrastas

abipolitseinike nimistut, mille tulemusena oli 2012. aasta detsembri seisuga kokku 1431 abipolitseinikku, kellest aktiivses politseitegevuses 557 abipolitseinikku.

Abipolitseinikke koolitati järgmiselt: 80 läbis esimese astme; 42 teise astme ja 25 tulirelva õppe. Esmakordselt korraldati 42-le abipolitseinikule õpe iseseisva pädevuse saamiseks. Kokku osales erinevatel koolitustel 591 abipolitseinikku. 2012. aasta lõpuks oli abipolitseinikke koos kandidaatidega 1 460 (2011.a – 1 468). Osaliselt on vähenemine seotud uue seadusega abipolitseinikele esitatud kõrgemate nõudmistega. Abipolitseinike politseitöösse kaasamise määr 2012. aastal oli keskmiselt 44 töötundi abipolitseiniku kohta (2011.a – 41 tundi). Ennetustegevuses osalemine hõlmas 2453 tundi.

Abipolitseinike poolt antud töötundide panus jääb alla 2% kogu korrakaitsepolitsei poolt rakendatud töötundidest. Kuigi abipolitseinike poolt tehtud töötunde võrreldes kogu korrakaitsepolitsei tehtud töötundidega on suhteliselt väike, siis süütegusid ennetava meetmena toimib abipolitseinike aktiivne kaasamine väga hästi.

Kohalikes omavalitsusüksustes tegutses 2012. aasta lõpu seisuga 162 turvalisuskomisjoni, eelmise aastaga võrreldes on nende arv vähenenud (2011.a 170), seevastu on kasvanud naabri-, kooli- ja lasteaiavalvesektorite arv ja neid oli aasta lõpuks registreeritud 1089 (2011. a lõpus 1025).

Siseministeerium asus 2012. aastal koostama korrakaitsevaldkonna sotsiaalpartnerluse mudeleid selgitamiseks välja avaliku sektori ning kogukondade ja vabakonna erinevaid rolle avaliku korra tagamisel ja turvalisuse loomisel. Politsei- ja Piirivalveamet jätkas ka 2012. aastal MTÜ Naabrivalve rahastamist eesmärgiga arendada naabrivalve liikumist igaühe kodu ja naabruskonna turvalisuse tagamisel.

Süüteoennetuslikke tegevusi viiakse läbi põhitegevuse osana (näiteks liiklusjärelvalve) **ja konkreetsete kavandatud ennetustegevuste kaudu.** Vastavalt 2012. aasta süüteoennetuslike tegevuste aasta plaanis kokkulepitud mahtudele viidi 2012. aastal Politsei- ja Piirivalveameti poolt läbi kokku **seitsmes teemavaldkonnas** 184 süüteoennetuslikku projekti või suuremat planeeritud üritust nii keskselt kui ka piirkondlikest eripäradest lähtuvalt. Tegevustest 41 (23%) olid suunatud liiklusennetusele, 32 (18%) sõltuvusainete tarvitamise ennetusele, 28 (15%) vägivallasüütegude ennetusele, 19 (10%) varavastaste süütegude toimepanemise ennetusele, 14 (8%) tähtsa isikliku dokumendi väärkasutamise juhtumite vähendamise ja kodakondsusega isikute arvu suurendamise teemale, 10 (5%) piirivalve ja veeohutuse teemale, 8 (4%) internetikeskkonnast tulenevate ohtude ja interneti vahendusel süütegude toimepanemise vähendamise ennetusele ning 32 (17%) üldennetusele ehk korraga mitme erineva teema käsitlemisele.

- 2012 registreeritud varavastaste süütegude arv 41 105 on ligi 900 võrra väiksem prognoositust. Registreeritud varavastaste kuritegude arv on võrreldes 2011. aastaga vähenenud 5,6%, sellised kuritegusid registreeriti 2012. aastal kokku 22 145 (-1314). Varavastaste kuritegude osakaal kuritegude üldarvust moodustas 58,2% (2011 – 60,3%). Varavastastest kuritegudest moodustasid vargused 82,3% (2011 – 83,5%), nende üldarv vähenes 7%, vargusi registreeriti kokku 18 221 (-1 371). Röövimiste osakaaluks jäi 2% (2011 – 2%) ning kelmuste osakaaluks 7,2% (2011 – 6,8%). Ka varavastaste väärtegude arv vähenes: 2012. aastal registreeriti 14 321 (2011 – 15 896) varavastast väärtegu.

Riiklikku ennetustegevust on võimalik igal inimesel toetada. Näiteks Politsei- ja Piirivalveamet kutsus üles eraldiseisva üle-eestilise kampaaniaga „Sekkumata jätmine tuleb ringiga tagasi“ ise samme võtma

alaealistele alkoholi kättesaadavuse tõkestamisel (kampaania esimene etapp 2012. aasta 10.-11. nädalal) ja kaubandusettevõtetest varguste ennetamisel (kampaania teine etapp 2012. aasta 31.-32. nädalal). Alkoholi üleandmisel või ostmisel alaealistele eristusid riskirühmana 18-24 aastased meesterahvad, kelle hoiakute ja/või käitumise mõjutamise problemaatilisus on täheldatav ka muudes ennetusvaldkondades. Erasektor toetas antud kampaania ajal Politsei- ja Piirivalveameti tegevusi, tugevdades alkoholi jaemüügi kohtades kontrolli ja kasutades muuhulgas sel ajal Siseministeeriumi eestvedamisel ning koostöös Politsei- ja Piirivalveametiga 2012. aastal välja töötatud alaealistele alkoholsete jookide tarbimise keelu ja kättesaadavuse tõkestamise märgistust – „alla 18 keelatud“

Hinnanguliselt oli 2012. aastal kõikidest politseilistest ennetustegevustest 80% suunatud alaealistele. Eestis on tööl 87 noorsoopolitseinikku ja 7 korrakaitseametnikku. Üle-eestiliselt on vajalik ühtlustada töökohtade struktuur ning tööaja jagunemine nii ennetusega tegelevate teenistujate kui ka noorsoopolitseinike osas, kelle tööajast ennetustegevus peaks moodustama vähemalt 30-40%. Olulise panuse antud sihtrühmale mõeldes annavad alaealiste seas populaarsetes veebiportaalides nõustamise, abiandmise kui ka monitooringuga ja uurijatele info edastamisega tegelevad veebikonstaablid, kellest teine asus tööle Politsei- ja Piirivalveametis 2012. aasta juulikuust.

Vägivallasüütegude ennetamise valdkonnas viis Politsei- ja Piirivalveamet koostöös partneritega läbi koolitusi gümnaasiumiõpilastele kohtinguvägivalla esmastest ohumärkidest jms teemadest ja tutvustati ennetussõnumit „Vägivallatus elustiiliks“. Võrreldes 2011. aastat ja 2012. aastat, on täheldatav registreeritud lähisuhtevägivalla juhtumite tõus 2021-lt juhtumilt 2800-le. Samas on nähtav eluvastaste süütegude kasv kolme fakti võrra (17-lt 20-le) olukorras, kus tapmiste üldarv 2012. aastal võrreldes 2011. aastaga on vähenenud (vastavalt 83 ja 72 tapmist/mõrva). Eesmärgiga tõhustada lähisuhtevägivalla juhtumite ärahoidmist ja tagajärgede reageerimiselt juhtumite ennetamisele liikumist, viidi Politsei- ja Piirivalveameti eestvedamisel läbi infopäevad, et juhtumi osapooltega kokkupuutujate ringis arutleda kohaliku tasandi koostöövõrgustiku põhise lähenemise üle osapooltele nii vägivalla kahtluse kui ka konkreetse juhtumi korral.

- Registreeritud vägivalla süütegude viimase kolme aasta keskmine arv 6316 jäi prognoositust vähe- maks ligi 500 võrra. Vägivalla süütegude seas on märkimisväärselt kasvanud isikuvastaste kuritegude arv, võrreldes 2011. aastaga on kasv 19,9%. Alla 14- aastaste vastu toime pandud süüte- gusid registreeriti 317 (30 süütegu ehk 10,5% rohkem) ning alla 18 aastaste vastu toime pandud süütegusid registreeriti 568 (74 süütegu ehk 15% rohkem). Vägivalla süütegude toimepanemist soodustavaks asjaoluks on sageli ühine alkoholi tarvitamine. Kokku registreeriti 2012. aastal 7 070 (2011 – 6 172).
- Koos liikluses hukkunutega (87), hukkus kuritegude läbi kokku 201 inimest (sh muude kuritegude läbi 114 inimest). Saavutatud tulemus on prognoositud tulemusest (213) 6% võrra parem. Tapmiste ja mõrvade arv kokku vähenes 15,5%. Surma ettevaatamatusest põhjustamiste arv kasvas 26,8%. Tegemist on peamiselt leitud surnukehadega, suitsiidijuhtumitega, tulekahjus hukkunutega, mitme- suguste õnnetusjuhtumitega jms.

Indikaatorid, mille sihttase jäi täitmata

Inimeste ohutunnetus. sh. oht sattuda (% vastanutest):

- a) varguse ohvriks: prognoositi < 40%; tulemus 44,2%;
- b) vägivalla kuriteo ohvriks: prognoositi < 25%; tulemus 27%;
- c) liiklusõnnetusse: prognoositi < 65%; tulemus 67%;
- d) tänavakuriteo ohvriks: prognoositi < 16 %; tulemus 37%;
- e) rahulolu piirkonna politsei tööga (indeks %): prognoositi > 60%; tulemus 67%.

2012. aastal läbiviidud uuringu järgi oli elanikkonna ohutunne kõikide hinnatud ohuallikate suhtes kõrgem võrreldes 2011. aastaga.

2012. aastal läbiviidud uuringu järgi oli elanikkonna ohutunne kõikide hinnatud ohuallikate suhtes kõrgem võrreldes 2011. aastaga. Kümne küsitud ohuallika suhtes kasvas ohutunne keskmiselt 7% võrra. Kõige enam tunti jätkuvalt ohtu endale või oma perele liiklusest ja vargustest, kõige vähem ebaseadusliku riigis töötamise, ebaseadusliku sisserände ja riigis viibimise suhtes. Üldplaanis aga ohuallikate pingerea järjestuses olulisi muutuseid võrreldes eelmise uuringuga ei ole. Kuigi 2012. aastal ohutunne võrreldes aasta varasemaga kasvas kõikide hinnatud ohuallikate suhtes, siis võrreldes kolme aasta keskmisega oli ohutunne madalam (v.a liikluses, mille suhtes ohutunne oli sarnasel tasemel). Võrreldes ohvriks langenute ja ohvriks mitte langenute ohutunde näitajaid, oli sarnaselt eelmisele uuringule ohvriks langenute ohutunde näitajad kõrgemad tänavakuritegevuse, varguste ning füüsiline vägivalla või sellega ähvardamise osas. Teiste aspektide puhul ei olnud erinevused nii suured.

2012. aastal jäi politseinike tööga üldiselt rahule 74% ja mitte rahule 12% elanikkonnast. Võrreldes 2011. aastaga ei ole rahulolematute osakaal kasvanud (+0,5% võrra), küll aga on mõnevõrra kasvanud rahulolijate osakaal (+3%). Võrreldes eelmise uuringuga on nende vastajate osakaal väiksem, kes ei osanud oma hinnangut anda.

2.1.2. Strateegiline eesmärk: Riigi suurem julgeolek

Indikaator	Algtase 2010	Sihttase 2012	Saavutatud tase 2012
Eesti positsioon Transparency International korruptsiooni tajumise tabelis	26	< 25	32
Konfiskeeritud kriminaaltulu miljonit eurot	3,5	4,1	27,5
Riigi poolt kaitstavate isikute ja kaitstavate objektide vastased ründed on ennetatud või edukalt tõrjutud	100%	100%	100%
Välispiiril avastatud ebaseaduslike piiriületuste osakaal, % katsetest	81%	85%	71,6%
Eestis tabatud ebaseaduslikud piiriületajad, % katsetest	75%	85%	84,5%
Piiriületuse tingimustele mittevastavate isikute piiriületuse tõkestamine piiripunktis riiki sisenemisel, % osakaal katsetest	99%	99%	99,9%
Merealal päästetud abivajajaid, % abivajajatest	85%	90%	98,3%
Prokuratuuri saadetud vägivallaga seotud kuritegude osakaal samal aastal registreeritustest, %	66%	<66%	52%
Välispiiril avastatud ebaseadusliku piiriületamise ja välismaalaste riigis viibimise rikkumiste osakaal kõigist fikseerituist, %	70%	85%	78,1%
Süütegudest politseile teatamine, %	83%	>83%	84%
Lõhkekeha või lõhkeseadeldise plahvatuste arv	10	<8	4

Prokuratuuri saadetud vägivallega seotud kuritegude osakaal samal aastal registreeritutest oli planeeritud tasemega väiksem kui 66%, saavutatud tase 52%.

Märkimisväärselt **kasvas isikuvastaste kuritegude arv**, kasv võrreldes 2011. aastaga oli 19,9% (2011 - 5 005; 2012 - 5 999). Registreeritud vägivallega seotud kuritegude arvu oluline suurenemine mõjutas vägivallega seotud kuritegude prokuratuuri saatmise taset.

Välispiiril avastatud ebaseadusliku piiriületamise ja välismaalaste riigis viibimise rikkumiste osakaal kõigist fikseerituist prognoositud tasemel oli 85%, saavutatud tase 78,1%. Indikaator sisaldab välispiiril piiripunktide vahelisel alal vahetult peale ebaseaduslike piiriületuste lahendatud juhtumite arvu (154) osakaalu (%) kogu avastatud ebaseaduslike piiriületuste üldarvust (215). Sarnaselt varasematele aastatele on suurem osa juhtumeid toimunud piiriveekogudel: 135 juhtumit piiriveekogudel ja 80 juhtumit toimus maismaapiiril. Piiriveekogudel toimunud rikkumiste peamiseks põhjusteks olid: piiri ebaseaduslik ületamine kalastamise käigus, navigeerimisvea tõttu või tähelepanematus tõttu (eksimine).

Piiriületuse tingimustele mittevastavate isikute piiriületuse tõkestamine piiripunktis riiki sisenemisel planeeritud tasemel oli 99%, saavutatud tase 99,9%. Kokku tõkestati riiki sisenemine 3 051 isikul (2011 - 3 327), kes ei vastanud piiriületuse tingimustele, vähenemine ca 8,3% ehk 276 inimest. Endiselt on peamiseks sisenemise tõkestamise põhjuseks kehtiva viisa või elamisloa puudumine (65,7% juhtumitest). Enamuse riiki sisenemisel tõkestatutest moodustavad jätkuvalt Venemaa ja Filipiinide kodanikest meremehed, kes ei sõida IMO konventsiooniga liitunud riikide laevade lipu all.

Võrreldes 2011. aastaga ei ole politseile süüteost teatamine oluliselt muutunud. Kahe protsendi võrra oli madalam üks kord ohvriks langenute politseile teatamine (**2011 - 86%**), samas oli mitu korda ohvriks langenute süüteost (kõikidel kordadel) politseile teatamine kõrgem kolme protsendi võrra. Negatiivsena võib välja tuua, et kui 2012. aastal läbiviidud uuringus ei teatanud oma ohvriks langemisest (kordagi) 16% ohvritest, siis 2011. aastal oli see näitaja madalam. Mitteteatamise osakaal kasvas rohkem mitu korda ohvriks langenute seas. Kuriteohvrite uuringu järgi oli peamiseks mitteteatamise põhjuseks arvamus, et kuritegu ei peetud nii tõsiseks, et politsei poole pöörduda. Samuti toodi välja, et kannatanu lahendas ise kuriteo või kättemaksuhirmus ei julgetud politsei poole pöörduda (eriti puudutas see kallaletungi ja vägivaldse ähvarduse ohvreid, mis on seletatav inimeste reaalse murega oma tervise pärast).

Merealal päästetud abivajajaid oli prognoositud tasemega 90%, saavutatud tase 98,3%. 2012. aastal oli 215 päästejuhtumit (2011 - 242). Hädas oli kokku 401 inimest (2011 - 469), päästeti 295 (2011 - 289) ja ise pääses 99 (2011 - 166), inimohvritega õnnetusi toimus 6 (2011 - 10), mille käigus hukkus 7 inimest (2011 - 11), teadmata kadunuks ei jäänud 2012. aastal ükski inimene (2011 - 3). Peamiseks õnnetuse tüübiks on jätkuvalt veesõidukite tehnilised rikked. Kõikidest sündmustest ligikaudu 50% juhtus lõbusõidulustega (kaatrid, jahid, purjekad), teine grupp, mis õnnetusse satub on muud alused (purjelauad, kummipaadid, kanuud, süstad, kajakid, aerupaadid). Abivajajad olid reeglina harrastuskalurid ja harrastusmeresõitjad.

Meetmed, mis aitasid saavutada strateegilisi eesmärke:

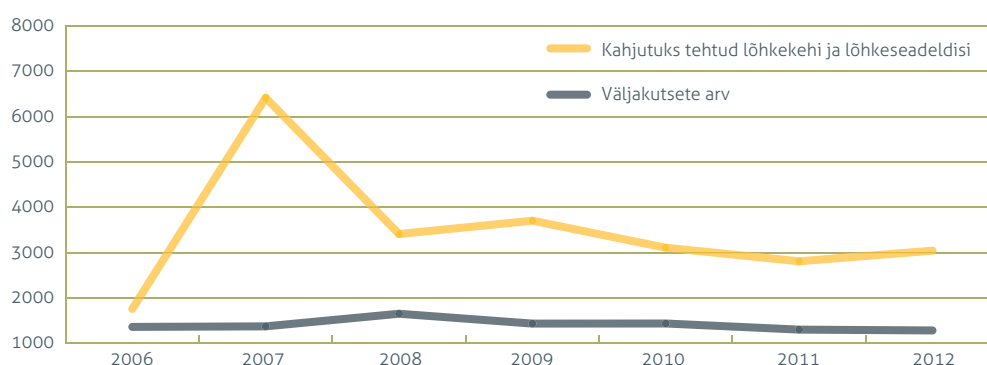
2.1.2.1. Pommiohuga seotud tööd

Meetme eesmärgiks on **tagada lõhkematerjalist tuleneva plahvatusohu ärahoidmine**. 2012. aastal alustati demineerimisvaldkonna teenuste jaotuse ümberkorraldamist, millega eristatakse tegevused valmisoleku tagamisel lahingumoonu ohu ning pommi- ja plahvatusohu väljaselgitamiseks ja kiireks kõrvaldamiseks. Demineerimistöö valdkonnas töötas 31.12.2012 seisuga 75 teenistujat.

2012. aastal alustati demineerimisvaldkonna teenuste jaotuse ümberkorraldamist, millega eristatakse tegevused valmisoleku tagamisel lahingumoonu ohu ning pommi- ja plahvatusohu väljaselgitamiseks ja kiireks kõrvaldamiseks. Eraldi teenustena käsitletakse uues jaotuses veel CBRN²⁷ ohu kõrvaldamist, veealust demineerimistööd ning pommikoortega lõhkematerjali otsimist. 2012. aastal kehtestati Kutsekojas demineerijate kompetentsipõhised kutsestandardid, mis on vastavuses rahvusvahelise standardi IMAS (International Mine Action Standard) nõuetega.

- Demineerimiskeskus sai 2012. aastal 1283 (2011 tase 1301) väljakutset. Tavaolukorras oli sündmuskohtadele jõudmine tagatud vastavalt plaanile 90 minuti jooksul mandri-Eestis. Keskmine kohalejõudmisaeg demineerimissündmusele oli 74:46 (mediaan 31:45).
- Toimus 4 plahvatust, milles sai vigastada 1 ja surma 1 inimene. Demineerimiskeskuse erikeemiatalituse poolt oli tagatud keemia-, kiirgus- ja bioloogilise ainega seotud ründe või ohu korral sündmuskohtale jõudmine hiljemalt 250 minuti jooksul tööpäeviti kella 8.30 kuni kella 16.00- ni. Töövälisel ajal oli tagatud demineerimiskeskuse eksperdi (valvekeemiku) konsultatsiooni andmine.
- Töövälisel ajal oli demineerimiskeskuse eksperdi (valvekeemiku) konsultatsioone 27. Radioaktiivseid leide oli aasta jooksul 4 ja keemilisi leide 2.

Joonis 2
Plahvatusohu kõrvaldamise teenus

	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Väljakutsete arv	1283	1301	1436	1434	1651	1373	1361
Kahjutuks tehtud lõhkekehi ja lõhkeseadeldisi	3042	2808	3107	3703	3409	6413	1759

Pommiohutusalast ennetustööd viidi läbi 72 koolis. Avalikel üritustel tehti ennetustööd 16 korral. Viidi läbi 29 demineerimisalast koolitust koostööpartneritele (Politsei, KAPO, Kaitsevägi, Häirekeskus, Sisekaitseakadeemia, Kaitsepolitsei, Kiirabi, Riigikantselei). Alustati pommiohutusala ennetustöö integreerimist pääste ennetustöö valdkonna teenustega.

2.1.2.2. Julgeolekuasutuste ülesannete täitmine

Lähemate aastate jooksul on Eestis terroriakti toimepanemise tõenäosus viieastmelisel skaalal keskmisest madalam. Samas on välisriigis viibivate Eesti kodanike oht sattuda piraatide rünnaku ohvriks või pantvangi, mis võib olla seotud terrorismiga, kasvanud ning selle tõenäosus on keskmine. Rahvusvaheliselt on suurenenud oht terroriaktiks pehmete sihtmärkide vastu, samuti üksi tegutsevate terroristide poolt toimepandavate rünnakute tõenäosus.

Alates liitumisest Euroopa Liidu ja Schengeni ruumiga on suurenenud **rahvusvahelise koostöö** ulatus ning osatähtsus. Uute julgeolekuohtude ennetamiseks on vajalik ennetavalt töötada välja ning rakendada kompensatsioonimehhanisme. Eelkõige tähendab see vajadust luua õiguslik alus ja mehhanism lennureisijate broneeringuinfo (PNR-teabe) kogumiseks lennuettevõtetelt ning selle töötlemiseks terrorismi ja muu raske kuritegevuse vastases võitluses. Lennujulgestuse tagamise seisukohast ning terrorismi ennetava meetmena on oluline lennujaama läbipääsuluba taotleivate isikute taustakontroll. Sadamate ja laevade turvalisuse tagamisel on oluline koostöös teiste riigiasutuste, sadamate ning laevaettevõtetega töötada välja lahendused riigi julgeoleku ning meretranspordi turvalisuse tõstmiseks ning reisijatest lähtuva potentsiaalse ohu maandamiseks.

Terroriohu ennetamiseks ning realiseerunud ohu mõjude vähendamiseks rakendatakse erinevaid meetmeid, sh terrorismi ja radikaliseerumise ennetamist terroriorganisatsioonidesse värbamise tõkestamist; terroristide rahastamise tõkestamist; strateegiliste kaupade salakaubanduse tõkestamist; ebaseadusliku lõhkematerjali käibelt kõrvaldamist; suure rünnakuriskiga objektide kaitsmist; kõrge rünnakuriskiga isikute kaitsmist; valmisoleku tagamist hädaolukordade lahendamiseks. Tulevikuohtude ennetamine on Eestile esmatähtis. Seepärast tuleb keskenduda ennetavale tegevusele radikaliseerumise ärahoidmiseks ja terroriorganisatsioonidesse värbamise tõkestamiseks. Samas on oluline tagada ka valmisolek professionaalseks tegutsemiseks terrorismist põhjustatud hädaolukorras ning võimekus terroriakti tagajärgede likvideerimiseks.

2012. aastal ei toimunud ründeid riigi poolt kaitstavate objektide vastu. Teostati ülevaade ministeeriumide füüsiliste kaitsemeetmete hetkeseisust, võrreldes neid valve tõhustamiseks tehtud ettepanekutega aasta tagasi. Pea kõik ministeeriumid on oma hoonete valvet tõhustanud ja ettepanekuid arvestanud.

Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestati 2012. aasta aprillis suure rünnakuriskiga objektide füüsilise kaitse meetmed ning korraldusega vastavate objektide loetelu. Suure rünnakuriskiga objektide valdajaid nõustab Kaitsepolitseiamet.

2.1.2.3. Kriminaalmenetlus ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus

Korruptsioonikuritegudega efektiivsemaks võitlemiseks loodi 2012. aastal Keskkriminaalpolitsei korruptsioonikuritegude büroo. 2012. aastal registreeriti korruptsioonikuritegude büroo talituste poolt korruptsiooni kvalifikatsiooniga kuritegusid kokku 102, mida on summaarselt 43 korruptsioonijuhtumite statistikas kajastamist leidvat kuriteosündmust rohkem kui eelneval aastal.

Toimunud korruptsioonijuhtumid (kohalikes omavalitsustes, kohtusüsteemis) kahjustavad riigi mainet poliitilise ja majandusliku ebastabiilsuse tekitamise kaudu, samuti ohustab korruptsioon riigisaladuse kaitset, hoogustab varimajandust ning rahapesu. Transparency Internationali korruptsioonitajumise indeks on Eesti kohta püsinud viimase nelja aasta jooksul suhteliselt stabiilne. 2012. aastal oli see 64 punkti. 176 riigi järjestuses paikneb Eesti 2012. aastal 32. kohal loodetud vähemalt 25. koha asemel. Riikide arvestuses oleme edetabelis kolme koha võrra langenud. Indeksi koostamisel võetakse aluseks (vähemalt kolme) sõltumatu rahvusvahelise reitinguagentuuri hinnangut ning agregeeritakse nende põhjalt riigi keskmine skaalal 0-100 (100 tähistab korruptsiooni puudumist).

Korruptsioonitajumise indeksi edetabeli esiviisik pole võrreldes eelmise aastaga muutunud: selle aasta edetabelit juhivad sarnaselt eelmisele aastale Taani, Soome ja Uus-Meremaa 90 punktiga, neile järgnevad Rootsi (88 punkti) ja Singapur (87 punkti). Kõige enam tajutakse korruptsiooniga probleeme Euroopa Liidu riikidest Kreekas, Bulgaarias ja Itaalias. Leedu ja Läti kohad on eelmise aastaga võrreldes edetabelis tõusnud: Leedu on edetabelis 48. kohal (eelmisel aastal 50. koht), Läti on 54. kohal (eelmisel aastal 61. koht). Eesti saavutas oma senise parima tulemuse TPI indeksis 2006. aastal, mil Eesti oli 6,7 palliga korruptsioonitajumise indeksi edetabelis 24. kohal. 2012. aastal vastu võetud kaks uut seadust (korruptsioonivastane seadus ning avaliku teenistuse seadus) annavad lootust Eesti positsiooni tulevikus parandada.

Majanduskuritegevuse ja rahapesu ennetamise, tõkestamise ja avastamise ning kriminaaltulu tuvastamise tagamiseks oli 2012. aasta eesmärk saata menetluskokkuvõttega prokuratuuri vähemalt 89 kriminaalasja, kus arestitud vara väärtus on kokku vähemalt 3,53 miljonit eurot. Kokku saadeti 2012. aastal prokuratuuri 130 (+41) kriminaalasja, kus oli toimunud arestimisi summas 27 558 009 EUR (ca 24 miljoni EUR väärtuses enam). Sellest summast moodustab 20 082 632 EUR üks kriminaalasi, ilma selle kriminaalasjata on kriminaaltulu tuvastamise maht kasvanud võrreldes 2011. aastaga 4 689 571 EUR.

Arvuliselt kõige rohkem kriminaalasju, milles kriminaaltulu tuvastati, saadeti 2012. aastal prokuratuuri narkokuritegudes - kokku 110 kriminaalasja. Põhjuseid on siin kaks: narkokuritegu on võrreldes valgekraeliste kuritegevusega suhteliselt lihtne tõendada, teiseks võimaldavad narkokuriteod laiendatud konfiskeerimist. Keskmisest suuremad arestitud varade summad kriminaalasja kohta on aga siiski nn „valgekraeliste kuritegudega“ seotud kriminaalasjades (rahapesu, kelmus, omastamine, maksejõuetuse põhjustamine, pistis).

Uimastivastane võitlus on üks ministri prioriteete, milles nähakse uimasti pakkumise vähendamist. Kui pikki aastaid on politsei narkovastane tegevus keskendunud organiseeritud kuritegevuse vähendamisele, siis lisandusid sel aastal pakkumise vähendamise tegevusse toimingud, mis kaitsevad selgelt rahva tervist.

Fookusesse kerkis fentanüüli kui enim uimastisurmi põhjustava narkootilise aine konfiskeerimine ning politseile eraldati lisaressursse tänavadiilerite tabamiseks. Kokkuvõttes tabati 2012. aastal 1,7 kilogrammi fentanüüli, millest saanuks uimastiturul müüa mitukümmend tuhat doosi. Samuti konfiskeeriti 1,5 miljonit eurot kriminaaltulu, ligi poole võrra enam kui 2011. aastal.

Joonis 3 konfiskeeritud illegaalsed uimastid (kg)

Aine	2012	2011
Fentanüülid	1,7	1
Amfetamiin	13,4	41,3
Metafetamiin	26,8	1,5
Kokaiin	3,4	0,8
Kanep	6,6	29,3
Marihuaana	25	53,5
GHB	28,4	13,5
GBL	197,25	2,3
Kokku	302,55	143,2

Jälitustegevuse kvaliteedi ja võimekuse parandamiseks arendati 2012. aasta jälitustegevuseks vajalikku eritehnika baasi vastavalt eraldatud eelarvevahenditele. Jälitustegevuse kvaliteedi tagamiseks koolitati koostöös Riigiprokuratuuriga kõigi prefektuuride ja KKP kriminaalpolitsei ametnikke seoses 01.01.2013 jõustuvate kriminaalmenetluse seadustiku muudatustega, mille kohaselt kaotas kehtivuse jälitustegevuse seadus ning jälitustoimingute teostamise regulatsioon sätestati kriminaalmenetluse seadustikus.

2.1.2.4. Integreeritud piirihaldus

Piirivalvurite lahkumine teenistusest on peatatud ja idapiir on kaetud piisava hulga personaliga, millega suudetakse tagada piirivalveliste tegevuste jätkamine vastavalt Schengeni õigustikule.

Idapiiri piirivalveliste tegevuste tõhusa jätkamise tagamiseks kinnitati 2011. aastal tegevuskava Ida prefektuuri tööjõuga kindlustamiseks. Tegevuskavas ettenähtud tegevusi jätkati 2012. aastal. Muuhulgas jätkati lisatasu (nn regioonitasu) maksmist idapiiril töötavatele piirivalvuritele, jätkus stipendiumite maksmine teistest maakondadest pärit üliõpilastele, kes on nõus pärast õpingute lõppemist asuma tööle Ida-Virumaale ning maksti üürilepingu alusel eluasemetoetust Ida-Virumaale tööle asunud politseiametnikele. Samuti viidi läbi eraldi värbamiskampaaniad Ida Prefektuuri tööjõu värbamiseks ning selleks eraldati ka täiendavad eelarvelised vahendid. Üldmainitud tegevused jätkuvad ka 2013. aastal. 2013. aastal suurendatakse ka idapiiril (hõlmab ka Lõuna prefektuuri) töötavatel politseinikel regioonitasu, eelarvest eraldatakse Ida tegevuskava rakendamiseks 336 840 €. Ida prefektuuri piirivalvebüroo teenistujate arv kahanes 2012. aasta jooksul 25 teenistuja võrra ja Lõuna prefektuuri piirivalvebüroo teenistujate arv vähenes 17 inimese võrra.

Idapiiri seiresüsteemide ja mereseire süsteemide toimivuse tagamiseks sõlmiti lepingud transmissioonivõrkude ning sõlmpunkti seadmete hankimiseks vastavalt 22.02.2012 ja 31.05.2012. Transmissiooniseadmed võeti vastu 2012. aasta juulis. Mereseiresüsteemi tarkvara uuendati. Kaamerasüsteemi soetamiseks koostati hankematerjal. Idapiiri tehniline valvevõimekus tõusis ca 54%-le. 2012. aastal paigaldati 2 termokaamerat, seeläbi tõusis pimedal ajal kordonite vaatlusvõimekus nendes piirilõikudes.

Avastamisvõimekus piiril on suurenenud seoses tehniliste seireseadmete paigaldamisega, kuid reageerimisvõimekus on madalam seoses isikkoosseisu vähesusega. Ebaseaduslike piiriületuste arv kasvas 2012. aastal 15,6% ehk 29 juhtumi võrra. Planeeritud tase ebaseadusliku piiri ületamise avastamisel oli 85%, saavutatud tase 84,6%. Kokku ületati piiri ebaseaduslikult 215 (2011 - 186) juhtumil. Ebaseaduslikult piiriületuselt tabati 2012. aasta jooksul kokku 326 isikut (2011 - 348), neist Eesti Vabariigi poolt 208 isikut (2011 - 260) ja Venemaa Föderatsiooni poolt 118 isikut (2011 - 88). Valdava osa kinnipeetutest moodustavad Venemaa Föderatsiooni (42%) kodanikud, järgnevad Eesti Vabariigi kodanikud (32,9%) ja Vietnami kodanikud (14,1%).

Kavandatud vahetu tulemus, mis jäi täitmata:

- 2012 aastasse kavandatud Lennusalga uue baasi ehitus Kuressaares viiakse lõpuni 2013. aastal. Kopter hakkab seal paiknema 2013. aastal 20 päeva ning 2014. aastal 40 päeva, millega saavutatakse suurem võimekus Lääne-Eesti regioonis riigipiiri valvamiseks, päästetöödeks ja abivajajate transpordiks.
- 2012. aastal jätkati kopterivõimekuse arendamist. Helikopteri ES-PWB hoolduseks viidi läbi 2012. aasta sügisel hange ja sõlmiti leping. Hoolimata alternatiivse hooldusfirma valikust (HELI ONE NORWAY) tekkis sisuliselt varasemaga sarnane probleem. Agusta Westland ei ole võimeline HELI ONE-le ES-PWB hoolduse lõpetamiseks vajalikke varuosi tarnima. Lisaks venib jätkuvalt kopteri ES-PWC 600h hooldus samal põhjusel. Raamlepe on plaanis sõlmida 2013. või 2014. aastal.
- Lõppes kopterite eskadrillis uue kapteni koolitus (kokku 2012. aasta seisuga 5 kaptenit). Kopterite eskadrilli värbamised (Kuressaare baasi rakendamiseks) lükkusid 2013. aastasse erinevalt varasematest plaanidest. Lennutehniline eskadrill värbas ühe aviooniku, 3 inimest läbis AW139 tüübikoolituse.

2.1.2.5. Arendus- ja IKT võimekuse tagamine sisejulgeoleku valdkonnas

Schengeni infosüsteem (SIS) on Schengeni viisaruumi kompenseeriv meede, mille eesmärgiks on piirikontrolli kadumisest sisepiiridel tekkivate julgeolekuriskide kompenseerimine. SIS ülesandeks oli tagada vahetu infovahetus kõigi liikmesriikide vahel puudutavalt otsitavaid isikuid, sõidukeid ja esemeid.

Kõikidest Schengeni liikmesriikidest oli Eesti esimeste seas, kes hakkas vahetama andmeid Schengeni teise põlvkonna infosüsteemiga.

2012. aasta jooksul tehti Politsei- ja Piirivalveameti Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse ja IT-firma Icefire koostöös ettevalmistusi minemaks üle Schengeni teise põlvkonna infosüsteemi kasutamisel, mis ka 2013. aasta aprillis edukalt toimus. Schengeni teise põlvkonna infovahetuskanalite kasutusse võtmise projekt oli osa üleeuroopalisest 8-aastasest koostööst. Eestiga seotud ja kohapeal valminud lahenduse töö ja ettevalmistus kestis mitmeid aastaid ning aktiivne arendus 5 kuud. Kiiremat ja põhjalikumat andmevahetust ning sellest tulenevat turvalisemat sisejulgeolekut pakkuva süsteemiga on liitunud kõik Schengeni viisaruumi liikmed.

SIS II rakendumisel võeti kasutusele täiendavad andmekategooriad nagu veesõiduk, laevamootor, õhusõiduk, väärtipaber jne ning täiendavalt on võimalik isikute ja esemete kohta lisada fotod ning lisaks ka isikute sõrmejälgi.

11. oktoobril 2011 liitus Eesti Schengeni ühtse viisainfosüsteemi (VIS) keskse andmebaasiga. VIS edendab viisataotluste ja nendega seoses tehtud otsuseid käsitlevate andmete vahetamist liikmesriikide vahel, et lihtsustada viisa taotlemise korda ning takistada viisadega äritsemist. 2012. aastaks on VIS võetud kasutusele kokku 3 regioonis: I Põhja-Aafrikas; Lähis-Idas ja Golfi regioonis. Eesti poolt hõivatakse sõrmejälgi viisataotlejatelt piiripunktides, viibimisaja pikendamise taotlemisel Politsei- ja Piirivalveametis ning Eesti Suursaatkonnas Egiptuse Araabia Vabariigis (Kairos) I regioonis ja Eesti Suursaatkonnas Israeli Vabariigis (Tel Avivis) II regioonis. Kokku kavatsetakse VIS võtta kasutusele 11 regioonis 2014. aasta alguses. Meie rahvuslik viisainfosüsteem, mis on liidestatud VIS kesksüsteemiga on kasutusel kõikides Eesti konsulaaresindustes ja tulevikus peame viisainfosüsteemiga liidestama veel sõrmejäljelugejad ja Välisministeerium peab koolitama personali sõrmejälgede hõivamiseks. Võime tõdeda, et Eestil ei ole komisjoni ajakava järgmisel raskusi, kuna põhimõtteliselt on Eesti kõikjal süsteemid kasutusele võtnud.

IKT kogu arendustegevuse ja teenuse korralduslik dokumentatsioon on uuendamisel ning ühtlustamisel. Selleks loodi siseministeeriumi käskkirjaga töörühm, kuhu on kaasatud kõikide haldusala asutuste esindajad, et luua ühine foruum IKT arenduse ja teenuste lahenduskäikudest.

2012. aasta lõpus alustati Siseministeeriumis üleminekut haldusala ühtsele **arvutitöökohateenuse lahendusele**. Selle tulemusena on haldamine ja arendamine haldusalas ühetaoline ning laiendab grupitöövahendite (aja- ja ressursiplaneerimine, failihaldus) kasutamise võimalusi.

2.1.3. Strateegiline eesmärk: Keskkonnakaitsega seotud õnnetustele reageerimise suurem võimekus

Indikaator	Algtase 2010	Sihttase 2012	Saavutatud tase 2012
Õigusrikkumisele reageerimine merealal süülise reostuse põhjustaja tuvastamiseks, korda	59	50	29
Reostusõnnetusele reageerimise suutlikkus 24 h jooksul km ²	0,6	1,2	1,2
Rannikureostuse likvideerimise võimekus km/48 h jooksul valgel ajal		1,5 km	1,5 km

Õigusrikkumisele reageerimine merealal süülise reostuse põhjustaja tuvastamise korra indikaatori saavutustase jäi täitmata õigusrikkumiste vähesele arvu tõttu, valmisolek reageerimiseks oli olemas. 2012. aasta reageerimise/avastamise arvu vähenemine planeeritud tasemelt (50 korda) 29-le on eeldatavalt põhjustatud õiguskuuleka käitumise kasvust, mis on tingitud piirivalve valdkonna ja välispartnerite HELCOM koostöö raames saavutatud suuremast võimekusest teostada reostusjärelvalvet õhu- ja veesõidukitega ning satelliitseirega (EMSA). 2012. aastal kontrolliti 33-st (2011.a 31) reostusjuhtumi teatest 29 (2011.a 21), millest kinnitust leidis 20 (2011.a 16). Patrull-lende merereostuse avastamiseks tehti kokku 28, millest 13 (2011.a 11) juhul avastati reostus. Satelliitinformatsiooni põhjal avastati reostust 8-l juhul (2011.a 12) ning laevadega 3-l korral. Naaberriikide MRCC-de poolt teatatud merereostustest avastati 2-l korral. Muudest allikatest (läbisõitev laev, sadam, jne) saadi teade merereostusest 7-l korral (2011.a 1 kord).

Kõik reostusjuhtumid olid eeldatavalt tahtlikud laevalt kergesti haihtuvate naftatoodete ja jääkide vettelaskmised, mis keskkonna ning ilmastiku mõjul haihtusid. Suurim süülise reostusjuhtude kontsentratsioon asub jätkuvalt laevateedel majandusvööndis, kus puudub piisav kontroll seaduskuulekuse üle.

Meetmed, mis aitasid saavutada strateegilisi eesmärke:

2.1.3.1. Merereostuse avastamine ja likvideerimine

Laevade tõhusamaks kasutamiseks **merereostuse avastamise ja likvideerimisega** seotud ülesannete täitmisel arvati 2012. aastal teenistusest välja 3 laeva ning vabanenud vahendid suunati uue reostustõrje-laeva PVL-101 ning teiste laevade käigus hoidmiseks. Nii oli teenistusvalmiduses korraga 4 laeva. Keskkonnaministeeriumi juhtimisel toimub koostöö HELCOM-i ja EMSA-ga. Koostöölepingud on sõlmitud Veeteede Ameti ja Keskkonnainspeksiooniga. Sõlmitud on kahe erafirmaga koostöökokkulepped jäätme-käitluse korraldamiseks.

Reostustõrjevõimekus 1,2 km²/24 tunni jooksul saavutati 2012. aasta III-s kvartalis laeva PVL-101 Kindral Kurvits teenistusse asumisega.

25.09.2012. a istung. 2013. a riigieelarve seaduse eelnõu kohaselt eraldati muuhulgas Siseministeeriumile täiendavalt **146 700 eurot helikopteriteenuse tagamiseks**. Riigipiiri ebaseadusliku ületamise tõkestamiseks uuendatakse idapiiril 2013. aasta lõpuks ca 1/3 valveseadmetest; intensiivse laevaliiklusega mereala seirepositsioonidele ööpäevaringseks veesõidukite tegevuse tuvastamiseks soetatakse vaatlus- ja soojuskaamerad koos transmissioonivõrguga, arendatakse mereseire infosüsteemi jne.

Kavandatud vahetu tulemus, mis jäi täitmata:

- Lennukitega teostati 2012. aastal kokku 90 patrull-lendu (1,73 lendu nädalas) koguajaga 267 tundi (planeeritud tase: patrull-lendude arv on 2 korda nädalas lennupikkusega keskmiselt 3 tundi (10% lendudest toimuvad pimedal ajal)). Keskmine lennu kestus oli 2 tundi 58 minutit, kogu lennuajast sooritati lende pimedal ajal 46 tundi 45 minutit ehk 17,4%.

Lendude arvu mõjutasid lennuki osalemine FRONTEX-i missioonil POSEIDON LAND 2012 ja lennukite hooldused tehases. Tahtliku merereostuse ennetamise tõhustamiseks ja avastamiseks toimub lendude planeerimine koostöös Soome piirivalvega vastavalt poolte vahel sõlmitud ühismemorandumile. See tagab tihedama kontrolli võimalike reostusallikate suhtes.

2.1.3.2. Keskkonnakaitsega seotud päästetööde teostamine maismaal, mererannikul ja siseveekogudel

Meetme eesmärgiks on tagada reostusõnnetuse puhul ohu kiire lokaliseerimine **minimeerides keskkon-naalaseid kahjusid**.

Rannikureostuse likvideerimise võimekus oli tagatud 1,5 km rannikuriba ulatuses 48 h jooksul valgel ajal.

Indikaatori sihttasemete saavutamise eeldusteks (kahe II astme reostustõrje võimekust omava päästekomando kohalolekust ja tööde alustamisest arvates) on reostustõrjetööde teostamiseks turvalise töökeskkonna olemasolu (temperatuur vahemikus -15 kuni + 25 C, tuul kuni 10 m/s, lainekõrgus kuni 1 m, tule- ja plahvatusohu puudumine), rannikuala reostumine naftaproduktiga kuni 20% ulatuses (kerge reostusaste), kaasatud vabatahtlike arv on minimaalselt 50, piirangute puudumine maastikul (juurdepääs, läbitavus, looduskaitsepiirangud). Maismaa naftareostuse esmaste korjetööde võimekus oli tagatud läbi 4 riikliku päästekomando (Haapsalu, Kohtla-Järve, Tõrvandi, Kopli).

Naftareostuskorjetööde teenus osutamise valmisolek tagati 4 päästekomandoga (Haapsalu, Kohtla-Järve, Tõrvandi, Kopli). Vastavuses rahvusvaheliste HELCOM nõuetega saavutati tase 20 kilomeetrise rannikureostuse piiramiseks rannikupoomidega. Valmisoleku tõhustamiseks viidi koostöös Politsei- ja Piirivalveametiga ja Keskkonnaametiga läbi 2 regionaalset naftareostuskorje tööde õppust (Puhas Meri 2012 ja Saaremaa Undva õppus).

Põhjamaadega reostustõrjetööde läbiviimise kogemuste vahetuse ja koostöösidemete tõhustamise eesmärgil osaleti EL Interreg 4A programmi projektis „Environmental Safety Cooperation“. Osaleti rahvusvahelisel reostustõrje alasel õppusel BALEX DELTA Soomes (29-30 august 2012).

2.1.4. Strateegiline eesmärk: Tasakaalustatud kodakondsus- ja migratsioonipoliitika

Indikaator	Algtase 2010	Sihttase 2012	Saavutatud tase 2012
Kolmanda põlvkonna reisidokument on turvaline (mõõdetakse kolmanda põlvkonna reisidokumentide võltsimisjuhtumite arvu)	5	<10	12
PPA poolt ebaseaduslikult riigis viibinud isikule tehtud lahkumis- ja seadustamisettekirjutuse PPA-le teadaolevalt täitnud, oma viibimise seadustanud või eelnevad toiminguid tegemata jätnud ning riigist välja saadetud välismaalaste arvu suhe kogu fikseeritud ebaseaduslikult riigis viibinud välismaalaste arvu, %	91%	70%	89%
Isikutuvastused on õiguspärased, %	100%	99%	100%
Isikut tõendavad dokumendid on õiguspäraselt välja antud, %	100%	99%	100%
Rahulolu PPA klienditeenindusega ei lange, %	92%	50%	40% (metoodika muutus)

Rahulolu PPA klienditeenindusega ei lange. Planeeritud tase 50% (väga hea), saavutatud tase 40% (väga hea, metoodika muutus).

Politsei- ja Piirivalveameti kodakondsuse ja migratsiooni valdkonnas on kliendirahulolu-uuringuid läbi viidud 11 aastat. Kliendirahulolu-uuringute tulemused on alati näidanud valdkonna teenindusüksuste tööd väga positiivses valguses, alates 2003. aastast ei ole klientide üldine rahulolu teeninduse tööga langenud alla 90%. Alates 2012. aastast kasutatakse kliendirahulolu mõõtmiseks uut metoodikat (soovitusindeksi uuring), mille järgi prefektuuride üldine soovitusindeks on 40% - heaks soovitusindeksiks peetakse nullist suuremat tulemust, suurepäraseks alates 50%. Seega on soovitusindeks 40% väga hea tulemus ja kliendirahulolu langenud ei ole.

Meetmed, mis aitasid saavutada strateegilisi eesmärke:

2.1.4.1. Isikutuvastamine, isikut tõendavate dokumentide arendamine ja väljaandmine

2012. aastal väljastati 457 331 isikut tõendavat dokumenti, mida on pea poole rohkem kui 2011. aastal (236 642 isikut tõendavat dokumenti).

2012. aastal tunnistati kehtetuks 47 alusetult välja antud dokumenti, mis moodustab aasta jooksul välja antud dokumentidest vähem kui 1%. Kõik Eesti Vabariigi poolt väljaantavad isikuttõendavad dokumendid vastavad ICAO (Rahvusvaheline Tsiviillennunduse Organisatsioon) ja Euroopa Liidu nõuetele. 2012. aastal toimus pidev info kogumine isikuttõendavate dokumentide arengute ja avastatud võltsingute kohta, kogutud info analüüsimine ja järelduste tegemine. Saadud teadmisi arvestati alates 2014. aastast uue reisido-

kumentide lepingu raames välja antavate reisidokumentide tehniliste nõuete väljatöötamisel, et tagada väljaantavate dokumentide turvalisus.

Kodakondsuse ja migratsiooni valdkonnas on registrite ja andmekogude põhimäärustest tulenevalt 2012. aastal nõuetekohaselt arhiveeritud 343 230 andmekogude alusdokumente sisaldavat menetlustoimikut. 2012. aastal tehti kodakondsus- ja migratsiooniosakonna arhiivi 13 352 valdkondlikku arhiivipäringut. Hävitatud on 2 848 säilitustähtaja ületanud toimikut.

Isikutoimikute säilitamise keskkond on turvaline. Võimaliku ohuolukorra puhul juhendatakse Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori kinnitatud arhiivihoidlate ohuplaanist, milles on ette nähtud dokumentide kaitse, päästmise ja taastamise meetmed ning ohuolukorraga kaasnevate tagajärgede likvideerimine.

Ülevaade avaliku teenuste kvaliteedi parandamisest ja organisatsiooni arendamisest

Eesti Vabariigis on isikute dokumenteerimine toimunud lainetena, millest viimane sai alguse 2012. aastal mil viidi läbi isikuttõendavate dokumentide kiiremaks taotlemiseks, menetlemiseks ning väljastamiseks olulisi muudatusi.

- Üheks suurimaks uuenduseks isikuttõendavate dokumentide sujuvama väljaandmise eesmärgil võib pidada järjekorrajutimise süsteemi ning selle broneerimismooduli tööle rakendamist, millest esimene võimaldab Politsei- ja Piirivalveameti kodakondsus- ja migratsioonibüroo teeninduspunktide järjekordi ja ooteaegasid tsentraalset monitoorida.

Järjekorrasüsteemi broneerimismoodul lubab inimestel teeninduspunktidest minemiseks endale sobiv aeg PPA koduleheküljelt ette broneerida. Eesti suurimate kodakondsus- ja migratsioonibüroo teeninduspunktide – Tallinna ja Tartu – klienditeeninduse keskmine ooteaeg oli keskmiselt 15 minutit.

- 2012. aasta aprillikuus avati Otepääl ning augustikuus Elvas kodakondsus- ja migratsioonibüroo teeninduspunkt, kus on võimalik esitada taotlus isikuttõendava dokumendi väljaandmiseks ning väljastada isikuttõendavaid dokumente.

Lisaks on isikuttõendavate dokumentide taotlemise sujumiseks suurematesse teeninduspunktidest, Tallinnasse ja Tartusse, paigaldatud kliendarvutid riigilõivu tasumiseks ja 11 uut fotoboksi. Kõikide kodakondsus- ja migratsioonibüroo teeninduspunktide klienditeenindajate vanad ja vähese jõudlusega arvutitöökohad on välja vahetud, mis on kaasa toonud klientide teenindamise kiirema võimekuse, optimeeritud on menetlusprotsesse, osades teeninduspunktidest on pikendatud teenindusaegu ning üle Eesti on läbi viidud isikut tõendavate dokumentide *ad hoc* taotlus- ja väljastusaktsioone.

Indikaatorid, mille sihttase jäi täitmata;

- Kokku avastati 2012. aastal 12 kolmanda põlvkonna reisidokumendi võltsingut (2011 - 5 juhtumit).

Prognoositud tasemeks oli väiksem kui kümme dokumenti. Võltsitud Eesti Vabariigi reisidokumentide kasutamist on tuvastatud erinevate riikide poolt. Enamiku avastatud võltsitud reisidokumentide võltsimistase on madal, mis omakorda soodustab võltsingujuhtumite avastamist.

2.1.4.2. Isikute õigusliku staatuse määratlemine kodakondsuse ja migratsiooni asjades

Kõigi Eestis sündinud vastsündinute suhtes **viiakse läbi Eesti kodakondsusesse kuulumise määratlemine**. Eesti kodakondsuse saamise sooviavalduste menetlustes kontrollitakse põhjalikult isiku vastavust Eesti kodakondsuse andmise tingimustele ning esmakordselt Eesti kodaniku isikuttõendavat dokumenti taotleval isikul nende Eesti kodakondsusesse kuulumist.

2012. aastal jätkati tegevustega naturalisatsiooniprotsessi kiirendamiseks ja paremaks korraldamiseks ning määratlemata kodakondsusega laste vanemate teavitamist lapsele lihtsustatud korras Eesti kodakondsuse taotlemise võimalustest.

2012. aastal koostati ja rakendati **elamislubade eel- ja järelkontrolli tegevuskava**, et tõhusamalt kontrollida elamislubade eesmärgipärast kasutamist. Moodustati ekspertkomisjon ettevõtluseks esitatud elamiloataotluste hindamiseks. Viidi läbi ulatuslik elamislubade järelkontroll kõigi elamislubade suhtes, mis on väljastatud töötamiseks juhtorgani liikmena või ettevõtluseks.

- Isikutuvastused on õiguspärased olid planeeritud tasemaega 99%, saavutatud tasemeks 100%.

Isiku staatuse õiguspärase määratlemise ning tõsikindla isikutuvastamise tagamiseks ning isikutuvastamise ja isikuttõendavate dokumentidega seotud andmekogude ühtlustamise eesmärgil algasid 2012. aastal ettevalmistused uue kodakondsus- ja migratsioonivaldkonna menetlusinfosüsteemi rakendamiseks 2015. aastal.

Isikukontaktide (iga kontakti käigus viiakse läbi isikutuvastus) arv 2012. aastal oli 871 346 (2011 - 534 183). Isikutuvastamine toimub ühtse tuvastamismenetluse alusel, mille käigus võrreldakse isiku näo biomeetrilisi andmeid kõigi Kodakondsus- ja Migratsiooniosakonna vastavas andmekogus olevate biomeetriliste andmetega. Tänu isikutuvastuses näobiomeetria otsingu võimalusele on võimalik avastada identiteedi väärkasutusi ja vargusi juba enne menetluse alustamist.

2.1.4.3. Migratsioonijärelvalve

- 2012.a tuvastati 966 seadusliku aluseta Eestis viibivat välismaalast. Viidi läbi 414 ebaseadusliku viibimise menetlust ja 73 ebaseadusliku töötamise menetlust.
- Seadusliku aluseta töötamist või elukohta võimaldavad isikud on tuvastatud ja nende suhtes on läbi viidud väärteomenetlus või edastatud info kriminaalmenetluse algatamiseks. 2012. aastal viidi läbi 37 seadusliku aluseta töötamise võimaldamise ja 68 seadusliku aluseta elukoha võimaldamise menetlust. Ebaseadusliku töötamise ning töötamise tingimuste rikkumise väärteomenetluste puhul viidi väärteomenetlus läbi 63% rikkumise võimaldajate suhtes.

Üheks tõhusaks meetmeks **ebaseadusliku sisserände ennetamisel ja tõkestamisel** on koostöö ebaseadusliku sisserände lähteriikidega. Kahepoolselt sõlmis Eesti tagasivõtulepingu rakendusprotokolli Gruusiaga (jõustus 9.11.2012) ning parafeeris 5. juunil 2012 Eesti ja Kosovo vahelise tagasivõtulepingu

ning selle rakendamise protokoll.

2012. aasta esimeses kvartalis teostati **tööandjate riskianalüüs**, mille tulemusena kaardistati 2012. aasta riskisektorid, mis olid aluseks tööandjate osas teostatavate kontrollide läbiviimisele. Kokku kontrolliti 454 riskisektoris tegutsevat juriidilist isikut. Jätkuvalt tehakse koostööd pädevate asutuste, kohalike omavalitsuste, õppeasutuste ja majutusasutustega, et tuvastada välismaalaste seaduse rikkujaid. Turismi-seaduse täitmise tagamiseks teostati 2012. aastal 382 kontrolli. Regulaarselt viiakse läbi järelkontrolli palgakriteeriumi täitmise osas välismaalaste suhtes, kes omavad elamisluba töötamiseks, 2012. aastal tuvastati 125 palgakriteeriumi rikkumist. Haridusrände kontroll kõigi regioonis õppivate elamisluba õppimiseks omavate isikute osas on 2 korda aastas läbi viidud.

Eesmärgiga **vähendada elamislubade väärkasutuse ohtu** tervikuna ja tagada, et sisserände piirarv täituks nende isikutega, kelle elama asumine Eestisse on avalikes huvides, töötas Siseministeerium koos asjassepuutuvate ministeeriumide ja koostööpartneritega välja välismaalaste seaduse muudatuse, mis jõustus osaliselt 01.07.2012 ning osaliselt jõustub 01.01.2015. Viidatud seaduse muudatusega täiendati tähtajalise elamisloa töötamiseks ja ettevõtluseks andmise tingimusi ning loobuti senisel kujul elamisloa piisava legaalse sissetuleku korral regulatsioonist, loomaks tingimused, et sisserände piirarv täituks nende välismaalastega, kelle Eestisse elama asumine aitab kaasa Eesti majanduse, teaduse, hariduse või kultuuri arengule.

2012. aastal vähenes hüppeliselt elamisloa töötamiseks äriühingu juhtorgani liikmena andmise otsuste arv. Kui 2011. aastal oli see 580 (piirarvu siseselt antud 1081 elamisloast töötamiseks), siis 2012. aastal 40 (piirarvu siseselt antud 500 elamisloast töötamiseks). 2011. aastaga võrreldes vähenes 2012. aastal elamislubade ettevõtluseks andmine. 2011. aastal anti piirarvu alusel 137 elamisluba ettevõtluseks ning 2012. aastal vastavalt 56.

Suur oli läbivaatamata jäetud taotluste osakaal (30%), mis annab alust arvata, et tegemist oli isikutega, kelle eesmärk ei olnud ettevõtluse eesmärgil elamisloa saamisel reaalselt ettevõtlusega Eestis tegelema hakata. Reaalse majandustegevuse või investeeringu ja konkreetsete plaanide puudumisel pole võimalik esitada nõutud dokumente ja seetõttu jätab PPA taotluse läbi vaatamata. Piisava legaalse sissetuleku alusel elamislubasid, mis oli varasemalt ka üks väärkasutatud elamislubade aluseid, 2012. aastal ei antud, esimesel poolaastal oli piirarvuks 0 ning alus tunnistati kehtetuks alates 1.07.2012.

Kavandatud vahetu tulemus, mis jäi täitmata:

- Väljasaatmiskeskuse laiendamise kava väljatöötamine . Eelnõu esimene lugemine lõpetati 13.03.2013. Eelnõuga kavandatakse ühendada varjupaigataotlejate esmane vastuvõtukeskus Politsei- ja Piirivalveameti väljasaatmiskeskusega võimaldades seal varjupaigataotlejate kinnipidamist esmaste menetlustoimingute tegemiseks või kui see on vajalik avaliku korra või riigi julgeoleku huvides
- Esitatud varjupaigataotluste arv on viimastel aastatel märkimisväärselt tõusnud. Kui aastatel 2001-2008 palus Eestilt varjupaika 7-14 inimest aastas, siis juba 2009. ja 2010. aastal tõusis nende

isikute arv vastavalt 36 ja 30. Märkimisväärne varjupaigataotlejate arvu tõus oli 2011. aastal, kus esitati kokku 66 esmast varjupaigataotlust ning 2012. aastal juba 77 esmast taotlust. Kuigi varjupaigataotluste arv on viimastel aastatel oluliselt suurenenud, on Eesti siiski varjupaigataotluste ning nende rahuldamise arvult Euroopa Liidus püsinud stabiilselt viimasel kohal. Põhjuseks on asjaolu, et Eestist üritatakse enamasti pääseda edasi teistesse Euroopa Liidu liikmesriikidesse, eelkõige Põhjamaadesse.

2.1.5. Strateegiline eesmärk: Nüüdisaegse sisejulgeolekualane õpi-, teadus- ja arenduskeskus

Indikaator	Algtase 2010	Sihttase 2012	Saavutatud tase 2012
Rakenduskõrghariduse ja sisejulgeoleku magistriõppe õppekavade akrediteering. SKA kõik õppekavad on läbinud edukalt üleminekuhindamise (akrediteeritud)		Institutsionaalne akrediteerimine	Institutsionaalne akrediteering
Sisejulgeolekualaste teadustööde arv, ETIS arvestus	85	90	159
Riikliku koolitustellimuse täitmise %	75%	90%	94%
SKA poolt läbiviidavas täiendusõppes osalenute arv	5 000	6 000	6 836

Meetmed, mis aitasid saavutada strateegilisi eesmärke:

2.1.5.1. Õppetöö

Sisekaitseakadeemias õpib **1051** kadetti (2012/13 õppeaasta seisuga), neist Tallinnas 610 kadetti (58%), Murastes 213 (20%), Paikusel 154 (15%) ja Väike-Maarjas 74 kadetti (7%), olles jaotunud päevase- (557) ja kaugõppevormi (494) vahel. Väike-Maarjas ja Paikusel toimub kaugõpe tsüklitena. 2012/13 õppeaastal oli konkurss SKA ühele õppekohale kõige suurem maksunduse ja tolli eriala riigieelarvelistele õppekohtadele (27,8), järgnesid politseiteenistuse (6,3), politseiametniku (4,9) ja korrektsiooni (4,0) eriala. Riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohad on täidetud 98,8%, riigieelarvelised õppekohad 88%. Kutseõppes on õppekohtade täituvus 89,2%. Riikliku koolitustellimuse täitmise planeeriti 90%, saavutati 94%.

Sisekaitseakadeemia tegevuses osaleb **438 töötajat**, kellest vahetult õppetöö läbiviimisega tegeleb 222 inimest. Koosseisulise staatusega on 293 (sh õppepersonal 77, tugipersonal 216) ja koosseisuvälisega 145 töötajat, kellest kõik on tunnitasu alusel osalise koormusega töötavad õppejõud.

Rakenduskõrghariduse ja sisejulgeoleku magistriõppe õppekavade akrediteering. Planeeriti ning saavutati institutsionaalse akrediteerimise positiivne otsus 15.06.2012.

Sisekaitseakadeemia läbis esimese Eesti kõrgkoolina rahvusvahelise institutsionaalse akrediteerimise ning sai õiguse viia läbi õppetööd maksimaalseks võimalikuks ajaks, ehk 7 aastaks.

2012/13. õppeaastast pakutakse SKAs välistudengitele vähemalt 30 EAP mahus inglise keeles läbimist võimaldavaid õppeaineid, sh rahvusvahelise Avatud Akadeemia vormis.

SKA rahvusvahelise kogumobiilsuse tase on 8% akadeemia liikmeskonnast, sh osaletakse aktiivselt Euroopa Liidu mobiilsusmeetmetes ERASMUS, DoRa, Leonardo da Vinci, CEPOL-i ning FRONTEX-i vahetusprogramm

Koolitustellimuse piisaval tasemel täitmise eesmärgil keskenduti olulisel määral uute õppurite värbamisele ja vastuvõtule. Avaliku konkursi raames oli 2012/2013 õppeaastal Sisekaitseakadeemiasse konkurss 3,7 inimest ühele õppekohale.

Koolitustellimuse täitmise eesmärgil viidi 2012 aastal läbi sisejulgeoleku kutsealast eelõpet viies Eesti gümnaasiumis: Kohtla-Järvel, Pärnus, Põlvas, Tabasalus ja Orissaares. Kokku õppis gümnaasiumis SKA erialasid ca 75 noort, kes on potentsiaalsed SKA tudengid ja väga hea kasvupinnas vabatahtlikkusele; 2013 lisanduvad kutsealase eelõppe grupid ka Narva ja Tallinnas.

2.1.5.2. Teadus- ja arendustegevus

2012. aastal alustati SKA akadeemilise struktuuri ning akadeemiliste ametikohtade koosseisu hindamisega. SKA professuuri ja välisõppejõudude koosseisu suurendamiseks nähakse ette täiendavad rahalised vahendid 2013 ja 2014 aasta eelarves. Välisõppejõudude kaasamiseks rakendatakse täiendavad EL mobiilsusmeetmed.

Sisekaitseakadeemia teeb **koostööd paljude analoogsete õppeasutustega välisriikidest**, jagades rohkem kui 30-ne aktiivse väliskoostöö lepingu raames kogemusi õppejõudude, kadettide ja administratiivtöötajate mobiilsuse kaudu ning osaleb erinevate rahvusvaheliste erialaste organisatsioonide tegevuses, sh täiendus- ja tippkoolitustel, korraldades neid ka ise. Väliskoostöö maht on viimastel aastatel oluliselt kasvanud, eelkõige seoses partnerlusega Euroopa Politseikolledžis (CEPOL) ja EL välispiiride operatiivkoostöö agentuuris FRONTEX, kellega konsortsiumis arendatakse mh magistriõppe mooduleid EL siseturvalisuse teenistustele.

Euroopa rändevõrgustiku Eesti kontaktpunkti baasilt väljaarendatuna on Sisekaitseakadeemias loodud rahvusvaheline Migratsiooniuringute Keskus (MUK), mis publitseerib iga-aastaselt rände- ja varjupaigateemalisi uurimusi ning avaldab ELi rändepoliitika- ning statistika aruandeid. SKA Innovaatiliste Haridustehnoloogiate Keskus (InHTK) on arenenud siseturvalisuse innovaatiliste haridustehnoloogiate kompetentsiirde tunnustatud keskuseks Läänemere regioonis. Koostöös Soome Vabariigi partneritega viib SKA ellu Euroopa Komisjoni poolt rahastatavaid koostööprojekte Kosovo sisekaitseakadeemia ja Georgia rahandusministeeriumi avaliku halduse akadeemia loomiseks.

2012. aastal toimus Šveitsis Sisekaitseakadeemia InHTK poolt, koostöös DCAF (Democratic Control of Armed Forces) korraldatud rahvusvaheline õppus „Future Leaders“ riikidevahelistes konfliktiolukordades tegutsemiseks ja konfliktidega seotud kriiside tagajärgede likvideerimiseks. Õppusel osales 40 koolitatavat 11-st riigist.

Sisekaitseakadeemia korraldamisel viiakse iga-aastaselt läbi **rahvusvaheline siseturvalisuse valdkonna teadus- ja arenduskonverents**. Sisejulgeoleku valdkonna kvaliteetseimate teadustööde kokkuvõtteartiklid publitseeritakse rahvusvahelise toimetuskolleegiumi ja levikuga SKA Toimetistes. 2013. aasta

alguse seisuga on Eesti teadusinfosüsteemi (ETIS) andmetel Sisekaitseakadeemia arvel rohkem kui 800 publikatsiooni, millest ca 10% on kõrgetasemelised teadustööd. Selle näitajaga on SKA Eesti rakendus-kõrgkoolide hulgas TAL arvestuses juhtpositsioonil.

Kavandatud vahetu tulemus, mis jäi täitmata:

- Finants- ja tegevuskava Sisekaitseakadeemia edasiarendamiseks

Tegevuskava eeldatav valmimisaeg märts 2013. Ida-Virumaal võimalike sobivate kruntide leidmiseks on pooleli, mis on seisatanud investeringud olemasolevasse taristusse. Eesmärk on kaardistada kõik vajadustele vastavad krundid ning saada orienteeruv hinnatase. SIM-is on moodustatud töögrupp vajaliku analüüsi läbiviimiseks. Töögruppi kuuluvad liikmed SIM-ist RKAS-ist, SKA-st ja RahM-ist. Laiapõhjalise ja sisulise analüüsi kokku panemiseks viiakse läbi nn alamanalüüse, millest kaks on valmis ning üks (SKA ruumiprogramm ja rahaline maksumus) valmimas.

2.2. Tegevusvaldkond: Rahvastik ja regionaalala

2.2.1. Strateegiline eesmärk: Aktiivne kodanikuühiskond

Indikaator	Algtase 2010	Sihttase 2012	Saavutatud tase 2012
Elanikkonna mitteinstituutsionaalse ühiskondlik-poliitilise osaluse määr (%).	5%	6%	N/A
Vabatahtlikku tööd teinud elanikkonna osakaal (%). Algtase 2009. a seisuga 27%	N/A	30%	N/A
Palgaliste töötajatega MTÜ-de osakaal (%)	21%	35%	27%
Omaavalitsusametnike ja usuliste ühenduste esindajate muinsuskaitsealane koolitus (koolituste arv)	2	2	2
Looduslike pühapaikade arengukava rakendamise teemaline teabepäev	2	2	2

Vabatahtlikku tööd teinud elanikkonna osakaalu indikaatori viimased andmed pärinevad 2009. aastal läbiviidud uuringust. Uuringut korraldatakse uuesti 2013. aastal. Seega pole võimalik indikaatori taset 2012. aasta seisuga anda. Prognoosime positiivset trendi ja 2013. aasta sihttasemeks ootame 35%.

Elanikkonna mitteinstituutsionaalse ühiskondlik-poliitilise osaluse määra 2012. aasta kohta ei ole 2013. aasta esimese poolega võimalik anda, kuna indikaatori allikas on Euroopa sotsiaaluuring, mille 2012. aasta tulemused avaldatakse 2013. aasta teises pooles. Eeldatavasti on indikaatori tase mõnevõrra tõusnud (2010. aasta tase 5%). 2014. aastaks oodatakse selle tõusmist 7%-ni.

Meetmed, mis aitasid saavutada strateegilisi eesmärke

2.2.1.1. Kodanikuühiskonna arendamine, kodanikuaktiivsuse ja -ühenduste toetamine ning riigi ja usuliste ühenduste vaheline koostöö

Kodanikuühiskonna arengukavas 2011-2014 (KODAR) aastaks 2012 seatud eesmärgid on täidetud. Maakondlike arenduskeskuste kodanikuühiskonna nõustamis-, koolitus- ja teavitustegevus on koordineeritud ning SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital eesmärgipärane toimimine on tagatud, taotlusvoorud ellu viidud, programmvahendid kasutatud sihtotstarbeliselt ning järelevalve SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital tegevuse üle on teostatud.

2013. aasta jaanuaris kiitis Vabariigi Valitsus **korraldusega heaks arengukava täpsustatud rakendusplaani** aastateks 2013-2014, mis tähendab, et rakendusplaan koos indikaatorite ning sihttasemetega on aja- ja asjakohane. Lisaks tuli päevakorda Vabariigi Valitsuse kinnitatava tulumaksusoodustusega mittetulundusühenduste nimekirja pääsemise tingimuste analüüs, millega plaanitakse koostöös Rahandusministeeriumiga valmis jõuda 2013. aasta jooksul.

SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital on 2012. aastal toetanud neljas taotlusvoorus vabaühenduste üleriigilisi eestkosteorganisatsioone, sotsiaalse ettevõtluse ja avalike teenuste arendamist, annetuste kogumise praktilise rakenduskava väljatöötamist ja elluviimist ning vabatahtlike kaasamise suutlikkuse tõstmist. Nelja taotlusvooriga on kokku toetatud 76 projekti kogusummas üle 650 000 euro. Lisaks toetati heade ideede konkursist 7 projekti kogusummas 185 883,50 eurot ning rahuldati 17 reisitaotlust kogusummas 13 780,38 eurot. Ka on toetatud kodanikuühiskonna arengule suunatud suurüritusi nagu „Teeme Ära talgupäev“ jm.

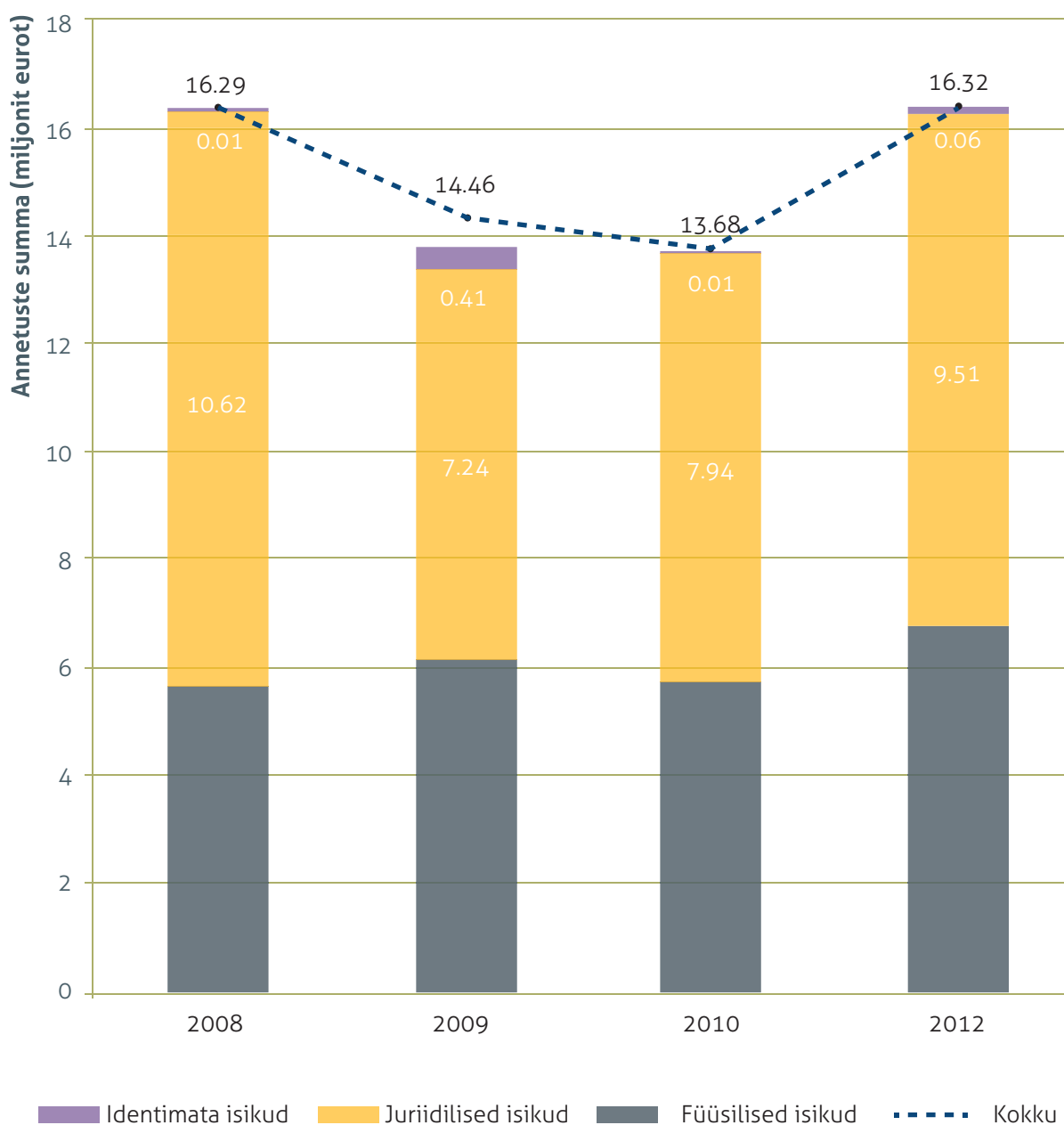
Kodanikuühenduste tegevusvõimekus tugineb paljus õiguskeskkonnale, mis võib soodustada või pärssida kodanikuühiskonna arengusuundumusi. Seadused loovad head alused ühingute asutamiseks ja tööks, mitmed ühtsed alused ja nõuded raamatupidamisele ning majandustegevusele muudavad kolmanda sektori läbipaistvamaks. USAID-i kodanikuühenduste elujõulisuse indeksi järgi on Eesti kodanikuühiskond püsinud viimastel aastatel samal tasemel ning suuri põhimõttelisi muutusi oodata ei ole. Selle asemel, et loota avaliku sektori poolse rahastamise suurenemisele, peaksid kodanikuühendused keskenduma omatu teenimise võimaluste arendamisele, koostööle teiste ühendustega jpm. 2017. aastaks võib oodata palgaliste töötajatega MTÜ-de osakaalu kasvu.

01.12.2012 seisuga on Eestis 802 sihtasutust ja 30 760 mittetulundusühingut. maapiirkondades tegutseb hinnanguliselt 500 seltsingut.

Kaasamise arendamine on samuti lahutamatult seotud valitsusväliste partnerite suutlikkusega osaleda poliitikakujundamisel, riigi otsuste ettevalmistamisel ning nende eestkosterolliga oma liikmete kaasamisel. Poliitikakujundamisel osalenud partnerite hinnangul tunnetavad kodanikuühendused järjest enam enda olulist rolli ühiskonna ees seisvatele probleemidele parimate lahenduste leidmises, täpsemalt ka õigusaktide ja poliitikadokumentide ning nende ettevalmistamise kvaliteedi parandamises.

Üha enam väärtustatakse heategevuse rolli nii sotsiaalse kapitali kasvatamisel kui otsese sotsiaalmajandusliku panusena riigi arengus, mis on arvestatav ka osana sisemajanduse kogutoodangust - hinnanguliselt tehakse Eestis aastas enam kui 81 mln euro väärtuses vabatahtlikku tööd. 2012. aastal ulatus mittetulundusühingutele ja sihtasutustele tehtud annetuste maht 16,3 mln euron (Joonis 1). Samas on arenguruumi püsiannetuste osas, samuti teadlikkuse osas vabatahtlikust tegevusest ning osalejate pühendumuse osas. Euroopa vabatahtliku tegevuse aasta tähistamine 2011. aastal on aidanud tõsta elanikkonna teadlikkust vabatahtlikust tegevusest, selle väärtusest ning osalemise võimalusest. Nii annetuste kui vabatahtliku tegevuse osas on oodata kasvu.

Joonis 3
MTÜ-dele ja SA-dele tehtud annetused 2008-2012

Allikas: Eesti Maksu- ja Tolliamet

Kodanikuühiskonna arendamise üldiseks probleemiks on mittetulundussektori puudulik statistiline kajastatus. Puudujääke valdkondlikus statistikas on korvanud teadusanalüüside süsteemne läbiviimine. Justiitsministeeriumi eestvedamisel on toimumas riigi kogutavate andmete avalikustamine kodanikuühenduste kohta 2014. a lõpuks. Lisaks korrastatakse registrisse kantud tegutsevate MTÜ-de ja SA-de andmebaasi ning täiendatakse Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatorit. Majandusaasta aruannetega kogutava teabe täpsustamine loob eeldused olukorra paremaks analüüsimiseks ning valdkonnast selgema ülevaate saamiseks.

Koostöös Eesti Kirikute Nõukoguga tuleb arendada ja süvendada **eluväärtuste töösuunda; jätkata kaplanite täiendkoolituse läbiviimist; jätkata riigi- ja omavalitsusametnikele suunatud religioonivaldkonna täiendkoolituse korraldamist.** Oluline on erinevate konfessioonide laste- ja noortetööga ning peretööga seotud projektide väljatöötamine ja arendamine. Algatada ja toetada tuleb erinevate usuliste ühenduste haridus- ja arendusprojekte, sh pühamute parendustegevusi; vajalik on osaleda usuliste ühenduste temaatikaga seonduvates rahvusvahelistes ja siseriiklikes teadus- ning haridusprojektides.

2012. aastal kasvas konfessioonidevahelise koostöö ja ühistegevuse arendamiseks oikumeeniliste projektide teostamise tegevusulatus: riigieelarveliste eraldistega toetati 29. erineva usuühenduse tegevusi. Anti välja kakskeelne (eesti ja inglise) teatmik „Teeliste kirikud 2012“ (30 000 eksemplari). Teatmikus on pühakodasid kokku ligi 200, lisaks Eesti maakaart, millele on märgitud pühakodade asukohad, samuti on iga pühakojas juures lühike ajalooline tutvustus, pilt, aadress, kontaktandmed, majutusvõimalused.

Indikaatorid, mille sihttase jäi täitmata:

- Palgaliste töötajatega MTÜ-de osakaal (% kogu MTÜde arvust) sihttasemeks kavandati 35%, kuid tegelikult palgaliste töötajatega MTÜ-de osakaaluks kujunes 2012. aastal 27% (Eesti Maksu- ja Tolliameti andmetel).

Proгноosi koostamisel olime optimistlikumad. Arvame, et tulemust võis mõjutada MTÜ-dele seatud kohustus esitada majandusaasta aruanded, mis kutsus esile korrastamise vajaduse MTÜ-de maastikul ning prognoositud trend ei pidanud paika.

2.2.2. Strateegiline eesmärk: Tasakaalustatud ruumiline ja regionaalne areng

Indikaator	Algtase 2010	Sihttase 2012	Saavutatud tase 2012
Eesti regionaalarengu strateegia 2005-2015 tegevuseesmärkide saavutamise tase, %	Aastaks 2015 on eesmärgid täidetud 100% ulatuses		
EL struktuuriabi meetmete ja programmide seirearuannetes ja auditites tuvastatud olulisi puudusi.	2	<2	2
Riigi regionaalpoliitiliste programmide ja toetusmeetmete spetsiifiliste eesmärkide (määratud rakenduskavades ja programmdokumentides) saavutamine.	Eesmärgid ja nende saavutustase on iga programmi puhul määratud programmi lõppemise aastaks vastavas programmdokumentis		
Elanike hinnang kohalike avalike teenuste kättesaadavusele ja kvaliteedile. Algtase 2009.aasta seisuga 3,64	N/A	>3,64	metoodika muutus
Kohalike omavalitsuste planeerimisalane pädevus	kasvab	kasvab	kasvanud
Maavalitsuste planeerimisalane pädevus	kasvab	kasvab	kasvanud
Aeg-ruumiliste vahemaade vähendamine	Vastavalt Eesti üleriigilises planeeringus sätestatule		

Eesti regionaalarengu strateegia 2005-2015 tegevuseesmärkide saavutamise taset otseselt iga aasta ei mõõdeta ja ei ole strateegias jaotatud tegevused ära jaotatud ühtlaselt 10. aasta peale, sest osad projektid on mitmeaastase tähtajaga. Eemärgiks on saavutada 2015. aastaks kõik strateegias püstitatud tegevuseesmärkide täitmine. Eesti regionaalarengu strateegia 2005-2015 tegevusemärkide saavutamisel on võetud kasutusel neli indikaatorit, mille täitmist pidevalt jälgitakse:

- Harju maakonnas elava rahvastiku osakaal püsib alla 41% Eesti kogu elanikkonnast. 2012. aasta seisuga oli vahetasemeks 41,7%.
- Harjumaa SKT osakaalu kasv on pidurdunud ja püsib alla 70% kogu Eesti SKT-st. 2012. aasta seisuga moodustas Harjumaa SKT kogu Eesti SKT-st 59,7%.
- Ühegi maakonna aastakeskmise tööhõive määr ei ole madalam kui 45%. Aruandluse kirjutamise ajal 2012. aasta kohta puudusid andmed, 2011. aasta tasemeks oli 49%.
- Ühegi maakonna keskmine elatustase (leibkonnaliikme keskmise sissetulekuna) ei ole madalam kui 61% kõrgeim maakondlik näitaja. 2012. aastal taset ei mõõdetud.

Uuringufirma Saar Poll viis 2012. aasta suvel läbi küsitluse, mille eesmärgiks oli **kaardistada Eesti elanikkonna rahulolu avalike teenuste taseme ja kättesaadavusega** neis piirkondades, kus on olnud võimalik taotleda Euroopa Regionaalarengu Fondi toetust kohalike avalike teenuste arendamise meetmest. Uuringu metoodika oli varasemate uuringutega võrreldes teistsugune ja seega ei saanud kasutada varasemat indikaatorit. Kokkuvõtvalt võib öelda, et inimesed on enamike omavalitsuse poolt pakutavate avalike teenustega rahul ning hindavad praegust olukorda kas sama heaks või paremaks kui mõned aastad tagasi.

Elanikud peavad kõige olulisemaks sõiduteede, kergliiklusteede, ühistranspordi ja eriarstiabi kvaliteedi ning kättesaadavuse parandamist. Viimase 5 aasta jooksul aset leidnud muutustele ja arengutele hinnanguid andes kujuneski keskseks valdkonnaks sõiduteede olukord – seda mainiti väga sageli nii halvenenud kui paranenud olukorraga teenuste seas. Nimelt selgus, et vastajate hinnangul on kõige enam paranenud interneti, kergliiklusteede, sõiduteede ja sportimisvõimaluste olukord ning kõige rohkem halvenenud sõiduteed, ühistransport ja eriarstiabi. Varasemast halvemaks peetakse sõiduteede olukorda ennekõike tööjõuareali keskustes, paremuse suunas arengut aga on enim maininud lähitagamaal elavad vastajad.

Meetmed, mis aitasid saavutada strateegilisi eesmärke:

2.2.2.1. Ruumiline planeerimine

Aeg-ruumi vahemaade vähendamist toetab 2012. aasta augustis valminud ja kehtestatud Vabariigi Valitsuse poolt **üleriigiline planeering Eesti 2030+**, mis on ühtlasi aluseks maakonnaplaneeringutele.

Üle- riigilise planeeringu peamiseks eesmärgideks on Eesti ruumilise arengu võimaluste tagamine, arengu ruumiline tasakaalustamine ja Eesti parem ruumiline sidumine Euroopaga. Planeering keskendub peamiselt kolmele valdkonnale – transport, asustus ja energeetika. Üleriigilise planeeringuga seati ülesanded maakonnaplaneeringutele ning see annab ruumilise sisendi riigitasandi valdkondlikesse arengukavadesse.

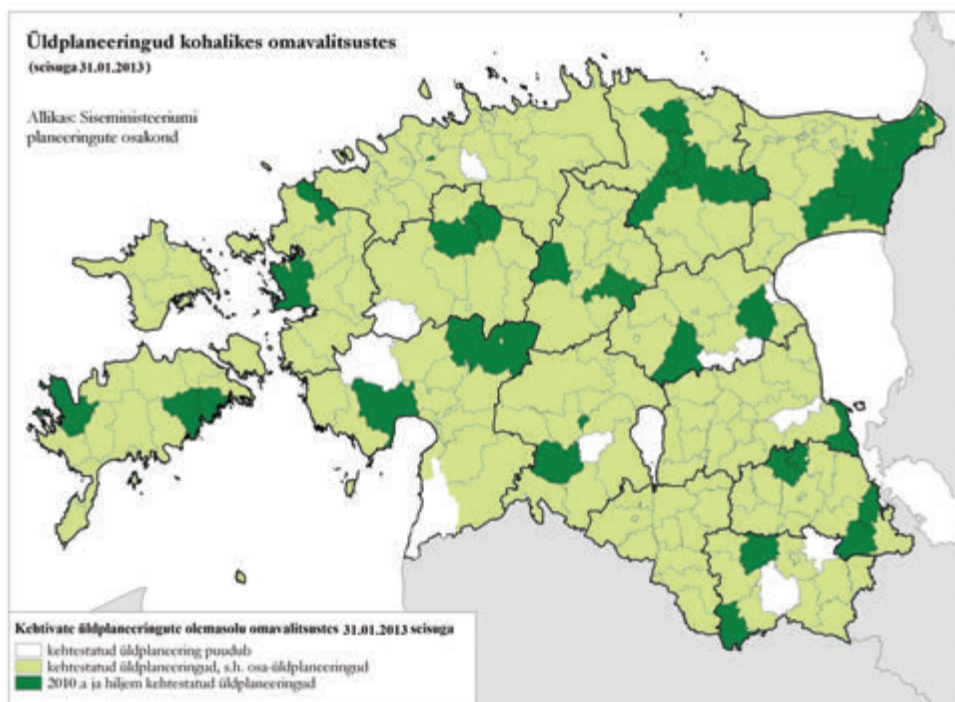
- 2012. aastal kehtestati esimesed joonehitise planeeringud: Pärnu maakonna maakonnaplaneering Via Baltica trassi asukoha määramiseks, Järva, Jõgeva ja Tartu maakonnas Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa trassi asukoha täpsustamiseks.
- Algatati maakonnaplaneeringute koostamine Rail Balticu raudtee trassi koridori asukoha määramiseks VV korraldusega.
- 2012. aastal algas Eestis territoriaalmere planeerimine. Algatati maakonnaplaneeringute koostamine Hiiu ja Pärnu maakondadega piirnevatel merealadel

Eesti huvid on esindatud Euroopa Liidu siseses planeerimisalases koostöös ning ESPON programmis, mille peamiseks ülesandeks on Euroopa ruumilise toimimise analüüsimine. Uue planeerimisalase teemana rahvusvahelises kontekstis on tõstatunud merealade ruumiline planeerimine nii Läänemere kui Euroopa Liidu tasandil.

Osalemine **rahvusvahelises koostöös aitab kaasa** enamikule **Euroopa Liidu liikmesriikidele sobilike planeerimisalaste nõuete** ja soovitude loomisele. Koostöö ülepiiriregioonidega viiakse perioodil 2007-2013 EL ühtekuuluvuspoliitika raames Eestis ellu kokku 8 *Euroopa territoriaalse koostöö programmi*. Rahvusvahelises koostöös on vaja pidevalt selgitada kõigi Baltimaade Euroopa ruumilistesse struktuuridesse kiirema integreerimise ning selleks Euroopa Liidu ühiste jõupingutuste tegemise vajadust, mis samas tagab ka kogu Euroopa territooriumi parema ruumilise toimimise. Viimasele on kindlasti kaasa aidanud Läänemerestrateegia ja selle tegevuskava ellukutsumine 2009.aastal. Läänemerestrateegia on esimene EL makroregionaalne strateegia, mille eesmärgiks on tugevdada makroregiooni riikide omavahelist poliitilist, majanduslikku ja sotsiaalset koostööd ning ruumilist integratsiooni. Euroopa territoriaalse koostöö programmid (eriti Läänemerepiirkonna programm) on senini olnud Läänemerestrateegia raames elluviidavate projektide üks olulisematest finantseerimise instrumentidest. Läänemerepiirkonna programm on kokku finantseerinud ligikaudu 30 Läänemerestrateegiaga seotud projekti, neist enamuses osalevad ka Eesti partnerid.

Seisuga 31.12.2012 **puuduvad üldplaneeringud 15 kohalikul omavalitsusel**. Osadel juhtudel puuduvad üldplaneeringud kas täielikult või osaliselt, osadel juhtudel ei ole kehtestatud üldplaneeringud enam ajakohased. See puudutab ka mitmeid Tallinnaga piirnevaid valdasid, nagu näiteks Rae, Harku ja Kiili. Põhjused, miks planeeringute kehtestamiseni ei ole jõutud, on erinevad. Mõnedel väiksematel valdadel puuduvad selleks teadmised või rahalised vahendid, suuremate valdade puhul muudab menetluse keeruliseks suur vastuväidete arv. Tihti on põhjuseks ka soovimatus ruumilist arengut selgelt ja järjepidevalt suunata.

Joonis 4

Kohalike omavalitsuste planeerimisalase teadlikkuse suurendamiseks korraldatakse ministeeriumi ja maavalitsuste poolt koolitusi. Ruumilise planeerimise alast haridust pakuvad täiendõppena Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž. Koostöös Siseministeeriumiga on valminud ka mitme ülikooli vaheline õppekava, kuid hetkel ei ole seda veel rakendatud. Praegu on maakondades koostamisel erinevaid teemaplaneeringuid: 2013. aastal jätkub Harjumaal ja Raplamaal Via Baltica maantee teemaplaneeringu koostamine, neljas maakonnas (Lääne, Hiiu, Pärnu ja Saare) on pooleli tuuleenergeetika teemaplaneeringute koostamine, algatatud on maakonnaplaneeringu koostamine Rail Baltic raudteetrassi asukoha määramiseks, Harku-Lihula-Sindi 110/330kv kõrgepingeliini trassi asukoha määramise teemaplaneering kolmes maakonnas, Ida-Viru maakonna tehnilise infrastruktuuri teemaplaneering, mitme maakonna kergliiklusteede teemaplaneeringud jt.

Ehitus- ja planeerimisõiguse kodifitseerimise protsessis on välja selgitatud ruumilise planeerimise regulatsiooni täiendamise vajadused. Eelnõu koostamise käigus toimusid 2012. aasta kevadel arutelud erinevate huvigruppidega ning eelnõu on kavas esitada 2013. aastal Vabariigi Valitsusele heakskiitmiseks ja Riigikogule vastuvõtmiseks.

2.2.2.2. Regionaalarengu toetamine ning riigi ruumilise toimimise tagamine

Vabariigi Valitsus kiitis 21.06.2012 heaks „**Eesti regionaalarengu strateegia 2020**“ koostamise ettepaneku. 2012. aastal alustati strateegia koostamisega – koostati strateegia lähteolukorra analüüs, telliti eksperthinnangud, korraldati piirkondlikke kohtumisi strateegia tegevuskava prioriteetide määramiseks ning strateegia teksti osadele esialgse tagasiside saamiseks olulisemate partneritega kaks kirjalikku konsultatsiooniringi. Strateegia koostamine jätkub 2013. aastal.

Regionaalarengu strateegia rakendamine on võimaldanud kompenseerida regionaalpoliitiliste toetuste kaudu eri piirkondade **sotsiaal-majanduslikku mahajäämust ja turgutada piirkondlikku arengut** üldiselt, andes aktiivsetele arendajatele selge signaal riigi toest nende algatustele. Regionaalarengu strateegiale ja EL struktuurifondide rakendusekavale tuginevate regionaalarengu programmide ja meetmete rakendamise tulemused näitavad, et igas regioonis on piisavalt häid arendusideid. Probleempiirkondade kohaliku omavalitsuse üksuste ja mittetulundussektori aktiivsus ning projektide ettevalmistus- ja juhtimisoskus on oluliselt paranenud ning piirkondlikul tasandil tähtsustatakse senisest enam erinevate institutsioonide koostöö vajalikkust.

2012. aastal tehti ettevalmistusi perioodi 2014-2020 struktuuritoetuste meetmete väljatöötamiseks, panustades protsessi vastavalt Rahandusministeeriumi välja töötatud aja- ja tegevuskavale. Meetmete ettevalmistamine jätkub 2013. aastal.

Regionaalarengu toetusmeetmed lähtuvad Eesti regionaalarengu strateegias püstitatud eesmärkidest. Kokku toetati 2012. aastal 1496 projekti, neist 101 välistoetusest ja 1395 siseriiklikest toetustest. Välis- toetustest rahastatud projekte oli arvuliselt vaid 6,7% kõigist regionaalvaldkonna projektidest, kuid nende rahaline maht moodustas 88% toetuste kogumahust.

2012. aastal tehti toetusotsuseid enam kui 75 miljoni euro ulatuses. Suurim eraldatud toetuse summa oli 4,3 miljonit eurot (Narva kaldapealse promenaadi ehitamine). Toetus ühe elaniku kohta oli kõige suurem Võru maakonnas (ca 250 eurot), kõige väiksem Harju maakonnas (ca 25 eurot). Toetuse absoluutmahtu arvestades said enim toetust Ida-Viru-, Harju- ja Tartumaa. Kõige rohkem projekte 1000 elaniku kohta toetati Hiiumaal.

Siseriiklikud toetusvahendid

Riigieelarvest rahastati 2012. aastal kümnekonda regionaalarengu toetusprogrammi, millest osa on suunatud eripäraste piirkondade toetamiseks ning teine osa kõigile Eesti piirkondadele. 2012. aastal avati lisaks olemasolevatele programmidele toetuskeem teenuskeskuste toetamiseks, mille eesmärgiks on parandada teenuste kättesaadavust maapiirkondades ning parandada seeläbi inimeste elukvaliteeti ja äärealade jätkusuutlikku arengut. Toetuskeem käivitus pilootprogrammina Põlva, Valga ja Võru maakonnas.

Siseriiklike toetusprogrammide kogumaht 2012. aastal oli ligi 8,9 miljonit eurot, sh

- Hasartmängumaksust regionaalsete investeringutoetuste andmise programm (96 projekti; 2,6 mln eurot);
- Kergliiklusteede toetuskeem (13 projekti; 2,9 mln eurot);
- Kohaliku omaalgatuse programm (1078 projekti; 1,2 mln eurot);
- Teenuskeskuste toetuskeem (18 projekti; 140 000 eurot);
- Väikesaarte programm (12 projekti; 475 000 eurot);
- Setomaa arengu programm (25 projekti; 278 000 eurot);
- Peipsiveere programm (14 projekti; 177 000 eurot);
- Hajaasustuse veeprogramm (139 projekti; 246 000 eurot);
- Maakondliku arendustegevuse programm (369 000 eurot);
- Venemaa Föderatsiooni viisa menetlemise tasu kompenseerimine (46 000 eurot);
- Toetus maakondlikele arenduskeskustele KOV-de nõustamiseks ja koolituseks ning programmi „Mittetulundusühenduste maakondlike tugistruktuuride toetamine“ kaasfinantseering (422 000 eurot).

Struktuurivahendite meetmed

Euroopa Regionaalarengu Fondist rahastati 2012. aastal kuut juba varem avatud piirkondade tervikliku ja tasakaalustatud arengule suunatud toetusmeetmeid. Need meetmed on suunatud kohalike avalike teenuste arendamisele, linnaliste piirkondade arendamisele ning piirkondade konkurentsivõime tugevdamisele külastus- ja ettevõtluskeskkonna infrastruktuuri, piirkonnale omaste kompetentside arendamise ning internetiühenduste kättesaadavuse parandamise. Lisaks avati 2012. aastal uus meede gümnaasiumivõrgu korrastamiseks.

Nimetatud meetmete kogumaht aastatel 2007-2013 on üle 388 miljoni euro. 2012. aastal rahastati 56 projekti kokku ligi 55 miljoni euroga.

2012. aastal toetusotsuse saanud projektide koguarv ja summad meetmete kaupa:

- Kohalike avalike teenuste arendamine (16 projekti; 13,5 mln eurot);
- Linnaliste piirkondade arendamine (6 projekti; 11,2 mln eurot);
- Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine (2 projekti; 6,4 mln eurot);
- Üleriigiliste turismi- ja kultuuriobjektide väljaarendamine (1 projekt; 2,6 mln eurot);
- Kompetentsikeskuste arendamine (3 projekti; 9,4 mln eurot);
- Internetiühenduste kättesaadavuse parandamine (28 projekti; 11,6 mln eurot).

Prioriteetse suuna vahenditest tehti 2012. jooksul väljamakseid summas 51 miljonit eurot. 2012. valmisid mitmed piirkondlikult olulisi avalikke teenuseid pakkuvad objektid, kui ka rahvusvahelist tähelepanu pälvinud Tallinna Teletorn ning Meremuuseumi Lennusadam.

Lisaks rakendab Siseministerium inimressursi arendamise rakenduskava raames Euroopa Sotsiaalfondist kaasrahastatavat programmi „Mittetulundusühenduste maakondlike tugistruktuuride toetamine“, mille raames toetatakse mittetulundusühenduste nõustamist maakondlikes arenduskeskustes ning mittetulundusühenduste alustamisele ja arengule suunatud koolitusi ja mentorlustegevust. 2012. aastal oli programmi tegevustele eraldatud toetusmaht ligi 494 000 eurot.

Euroopa territoriaalse koostöö projektid

Euroopa territoriaalse koostöö programmidest toetatakse projekte, mis edendavad Euroopa Liidu territooriumi paremat lõimumist. Programme rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondist ning osaliselt ka Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendist (ENPI). EL fondide toetusmahu projektidele kujundavad partnerid ise - summa suurus Eestile ei ole piiratud, see oleneb partnerite aktiivsusest ning heade projekti- taotluste hulgast. Euroopa territoriaalse koostöö programmide raames tehti 2012. aastal Eesti taotlejatele toetusotsuseid Euroopa Regionaalarengu Fondist ligikaudu 11 miljoni euro ulatuses.

Kavandatud tegevuste vahetud tulemused, mis jäid täitmata:

- Regionaalala erialadiplomaat ei ole tööd Brüsselis alustanud, mistõttu on Eesti huvid ELi ja OECD institutsioonide töös aktiivselt ja tulemuslikult kaitsmata.

Peamine põhjus on see, et Siseministeriumi lisataotlust riigieelarvest selle tegevuse rahastamiseks ei ole toetatud.

2.2.3. Strateegiline eesmärk: Toimiv regionaalne ja kohalik haldus

Indikaator	Algtase 2010	Sihttase 2012	Saavutatud tase 2012
Kohaliku omavalitsuse üksuste tulubaas aastas (mln eurot)	1 270	1 380	1 384
Kohaliku omavalitsuse eelarve tulud (% valitsussektori tuludest)	18,59%	18,62%	22,23%
Kohaliku omavalitsuse võimekuse indeksi väärtus	51,6	kasvab	andmed 2013 sügisel
Kohaliku omavalitsuse institutsiooni usaldusväarsus elanike seas	61%	kasvab	62%
Digitaalset dokumendihaldust kasutavate kohaliku omavalitsuse üksuste osakaal	89%	97%	92%
Kohalike omavalitsuste teenusportaali kasutavate kohaliku omavalitsuse üksuste osakaal	0	10%	38%
Kohaliku omavalitsuse volikogu infosüsteemi kasutavate kohaliku omavalitsuse üksuste arv	0	20	16
Riigikontrolli auditites maavalitsuste tegevuse kohta esitatud ettepanekute arv ühe auditi kohta	7	6	6
Kohanimeregistrisse kantud kohanimede arv	36 650	37 400	42 180
Rahvastikuregistrisse tehtavate päringute arv (mln)	38	45	42
Digiteeritud ja rahvastikuregistriga liidetud arhiivsete perekonnaseisuaktide koguarv (mln)	0,4	1,6	1,7
Rahvastikuregistrisse sisestatud arhiivsete perekonnaseisuaktide arv (mln)	1,2	1,6	1,6
Rahvastikuregistri kasutajate arv (asutuste arv)	500	560	580

Kohaliku omavalitsuse üksuste tulubaas aastast on planeeritult suhteliselt stabiilne, näidates aeglast kasvu – kavandatud 1380 miljoni euro asemel oli KOV tulubaas 2012. aastal 1384 miljonit eurot. Prognoositust (18,62%) on suuremad ka kohaliku omavalitsuse eelarve tulude osakaal valitsussektori tuludest – ulatudes 22,3 %ni.

Kohaliku omavalitsuse võimekuse indeks on püsinud stabiilsena 2010. aasta andmete põhjal 51,6 punkti. 2012. aastal avaldatud analüüs 2011. aasta andmete põhjal oli 51,7punkti. KOV-i võimekus sõltub tugevalt KOV üksuse elanike arvust, mis osaliselt tuleneb ka indeksi aluseks olevast võimekuse määratlusest, mis sisaldab ka absoluutset võimekust. Oluliseks lävendiks on 5000 elanikku. Suurema elaniku arvuga KOV üksuste rühmades keskmine KOV-võimekuse indeksi väärtus oluliselt ei tõuse, kuid ületab väiksema elanike arvuga KOV üksuste keskmist taset 8 või enama järgupunkti võrra. KOV üksustes, mille elanike arv jääb 3000-4000 või 4000-5000 vahemikku, KOV-võimekuse indeksi väärtus märkimisväärselt ei erine. Alates 3000 elaniku piirist allapoole toimub indeksi keskmise väärtuse suhteliselt järsk langus suurusrühmades. **2012. aasta andmetele analüüs valmib 2013. aasta sügisel.**

Kohaliku omavalitsuse institutsiooni usaldusväärsus elanike seas on kasvu asemel olnud pigem stabiilne, püsidess erinevate kuude ja kvartalite lõikes vahemikus 61-63%. 2012. aastal keskmine mõõdetud usaldusväärsus on mõnevõrra madalam kui oodatud ehk 62% võrreldes 2011. aasta 63%-se usaldusväärsusega.

Meetmed, mis aitavad saavutada strateegilisi eesmärke:

2.2.3.1. Jätkusuutliku kohaliku omavalitsuse poliitika kujundamine ja toetamine

KOV võimekuse tõstmisele kaasa aitamiseks läbi kohalike omavalitsuste vabatahtlike ühinemiste valmistati ette kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seaduse ja eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse muudatused, mille kohaselt suurendati ühinemistoetust, kaotati senised tänastes oludeks juba piiravaks muutunud ühinemiskiirgused jättes ühinemispartnerite valikus suurema rolli kohalikele omavalitsustele endile ning lihtsustati ja selgitati mõnevõrra kohalike omavalitsuste vabatahtlike ühinemiste protsessi ning kõrvaldati mõned juriidilised takistused protsessis.

Suurema Haldussuutlikkuse meetme Keskse Koolituse programmist rahastati vabatahtlikke ühinemisi kavandavate kohalike omavalitsuste nõustamist ja ettevalmistavate tegevuste läbiviimise toetamist ministeeriumi koordineeritud ekspertide grupi poolt kuhu kuulusid eksperdid ülikoolidest ning konsultatsiooniettevõtetest. Projekti vältel said tuge Kose ja Kõue vald; Püssi linn, Maidla ja Lüganduse vald, Põlva linn ja Põlva vald, Oru, Taebla, Risti ja Nõva vallad; Keila linn ja Keila vald; Tapa ja Ambla vald. Viimased kaks piirkonda küll ühinemiseni ei jõudnud, ent välise ekspertide tugi omavalitsuse strateegiliste sihtide seadmisel omas positiivset mõju ka neis omavalitsustes.

KOV võimekuse tõstmisele paremaks kaasa aitamiseks viidi Tarkade Otsuste Fondi vahendite eest läbi projekt „Kohalike omavalitsuste koostöö rakendamine kohaliku omavalitsuse ülesannete paremaks täitmiseks ja avalike teenuste kvaliteetsemaks ning efektiivsemaks osutamiseks“, mille raames analüüsiti kohalike omavalitsuste ühisasutuste moodustamise ja ülesande üleandmise võimalusi teisele kohaliku omavalitsuse üksusele ning seda reguleerivat õiguslikku raamistikku. Analüüsi käigus esitati konkreetseid ettepanekud ühisasutuste moodustamise korralduseks ning vastavateks seadusemuudatusteks, millega

ministeerium saab edasi töötada ning 2013. aasta jooksul Vabariigi Valitsusele konkreetsed ettepanekud KOV koostöö soodustamiseks esitada.

Kohaliku omavalitsuse võimekuse toetamine kohalike avalike teenuste kolmandale sektorile delegeerimise toetamise ja soodustamise kaudu on Praxise poolt välja töötatud kodanikuühenduste rahastamise põhimõtted, mis aitavad kaasa selgemale ja läbipaistvamale raha eraldamisele kodanikeühendustele kohalike omavalitsuste poolt ning kodanikuühenduste võimekuse kasvule ja loovad eeldused avalike teenuste kodanikuühendustele üleandmiseks. Halduslepingu näidised on välja töötatud ja avalikult kättesaadavad.

Indikaatorid, mille sihttase jäi täitmata:

- Kavandatust mitteplaanikohane on olnud üleminek **digitaalsele dokumendihaldusele** kus elektroonilist dokumendihaldust kasutavate kohaliku omavalitsuse osakaal 2012. aastal kavandatu 97% asemel kasutas 92%. Eesmärgi mittetäitmine tulenes eelkõige asjaolust, et kavandatud baaskoolitus elektroonilise dokumendihalduse kasutuselevõtuks kohalikele omavalitsustele hilines ning projekti täitmise lõpptähtaeg liikus järgmisele aastale.
- Aeglasem on olnud **kohaliku omavalitsuse volikogu ja valitsuse infosüsteemi VOLIS** kasutusele võtmine omavalitsustes. Kavandatud 20 VOLIST kasutava kohaliku omavalitsuse asemel on infosüsteem kasutusele võetud 16 KOVis. Peamiste põhjustena võib välja tuua jätkuvalt keskmise- ning väiksema suurustega omavalitsust probleemid ressursside tagamisel infotehnoloogiliste lahenduste kasutamiseks ning uute võimaluste loomiseks, mida seni on jätkunud vaid mõnele üksikule infotehnoloogilisele lahendusele. Samuti tulenes lahenduse oodatust tagasihoidlikum kasutuselevõtmine infosüsteemi garantiivigade aeglasest lahendamisest ning oodatule mittevastavast kasutajatoest.

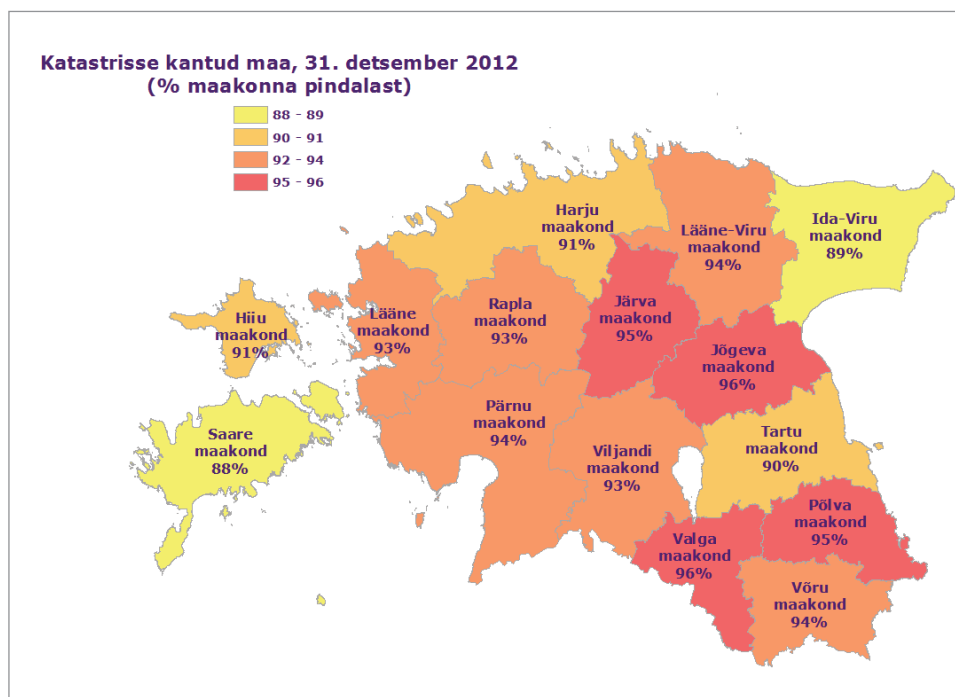
2.2.3.2. Tõhusa regionaalhalduspoliitika kujundamine ja valdkondlike ülesannete elluviimine maavalitsuste kaudu

Infoühiskonna edendamise eesmärgi arendati KOV-de jaoks välja kohaliku omavalitsuse menetluste keskkond ja KOV ruumilise planeeringu infosüsteem. Varasemalt väljaarendatud infotehnoloogilised lahendused: kohaliku omavalitsuse teenusportaal ning volikogu infosüsteem toimivad ja nende kasutajate arv suureneb. Lisaks võeti maavalitsustes 2012. aasta jooksul kasutusele uus dokumendihaldusprogramm Delta ning võeti kasutusele e-arvete menetlussüsteem. Samuti on võetud kasutusele kõikides maavalitsustes ühtsed veebilehed koos ühtsete teenuste arhitektuuriga, mille projekt algatati juba 2011. aastal.

Maakorraldus-, keskkonna- ning maareformi- ja omandireformialaste ülesannete täitmisel on jätkuvalt tähelepanu all reformimata maa osatähtsuse vähendamine ja riigi vajadusteks vajalike maade väljaselgitamine. 2012. aasta seisuga oli reformimata veel 8% Eesti maismaast. Samal aastal võeti eesmärgiks maareformi lõpuleviimise kiirendamine, et maareformi toimingud saaks kõik tehtud 2017. aasta lõpuks. Esma

joones tuleks veel välja selgitada tagastamisele ja erastamisele kuuluv maa ning pärast seda munitsipaalomandisse antav ja riigi omandisse jäetav maa. Reformi lõpuleviimise kiirendamiseks on muudetud õigusakte ja eraldatud maavalitsustele täiendavaid rahalisi vahendeid.

Joonis 5

2.2.3.3. Kvaliteetsete isikuandmete ja kohanime tagamine

Kohanimenõukogu poolt kinnitatud „Kohanimekorralduse valdkonna arengukava aastateks 2013-2017“ on lähtealuseks kohanimekorraldust ja kohanimeregistri tegevust puudutavate otsuste langetamisel ning asjakohaste õigusaktide edaspidisel koostamisel. Arengukavas ettenähtud arendustööde ja tehtava andmehõive tulemusel on kohanimeregistris enam kui 200 000 kohanime, mis tagavad Eesti kohanimede kättesaadavuse ning korrektse kasutamise. Valdkonna olulisemateks ülesanneteks on jätkuv kohanimemäärajate koolitamine ning senisest veelgi tõhusam koostöö kohanimemäärajate ja erinevate koostööpartneritega kohanimeregistri kvaliteetse toimimise tagamiseks, samuti tuleb pidevalt analüüsida kohanimekorraldust reguleerivate õigusaktide koostoimet vastava õigusraamistiku arendamise eesmärgil.

- Eesti osaleb edukalt ÜRO kohanimeekspertide rühma (UNGEGN- United Nations Group of Experts on Geographical Names) töös, mille tegevuse eesmärk on edendada rahvusvahelise sidususe huvides kindlate normitud kohanimede kasutuselevõttu.

Eestis toimuvate **rahvastikusündmuste** kõikne registreerimine on ajas pidev ja jääv tegevus. Koostatud perekonnasündmuste dokumente säilitatakse nii paberil (perekonnaseisuarhiivides) kui ka elektrooniliselt (rahvastikuregistris olevatel perekonnaseisudokumentidel on õiguslik tähendus), elukoha andmed on ainult rahvastikuregistris.

Aasta-aastalt on rahvastikuregistrisse tehtavate päringute arv kasvanud. 2012. aastal senine hüppeliselt

kiire kasv peatus – kui 2011. aastal tehti 43 miljonit, siis 2012. aastal 42 miljonit päringut.

Päringute arvu stabiliseerumist saab põhjendada sellega, et e-riik infosüsteemide ja nende andmevahetuse ehitamisega on valmimas. Kui 5-6 aastat tagasi loodi väga palju uusi teenuseid nii kodanikele kui asutustele, oli ka päringute arvu kasv väga kiire. Viimastel aastatel on riik tegelenud pigem olemasolevate teenuste kvaliteedi parandamise ja stabiliseerimisega.

Rahvastikuregistri menetlustarkvara abil tehti 2012. aastal Eesti perekonnaseisuasutustes ca 40 tuhat perekonnaseisukannet ja sisestati 55 tuhat elukohateadet.

Kokku kanti rahvastikuregistrisse üle 2 miljoni erineva sündmuse. Lisaks väljastati 2012. aastal Eesti perekonnaseisuasutustes üle 12 tuhande korduva perekonnasündmuse tõendi ja 25 tuhat rahvastikuregistri väljavõtet. Korduvate dokumentide võtmine kasvab võõrkeelsete tõendite arvel – põhjuseks üha suurem välismaal elavate inimeste arv, kes peavad esitama dokumente oma elusündmuste kohta. Välismaal abielumiseks väljastati maavalitsustes üle 800 abieluvõimetõendi.

2012. aastal toimus **välisriikide dokumendisuhtluses** mitu muudatust. Esiteks, Soomest pärit ja Soome minevaid inglisekeelseid perekonnaseisudokumente ei pea riikidevahelise lepingu tulemusel enam apostilliga kinnitama. Teiseks ühines Eesti 2011. aasta lõpul CIEC-i perekonnaseisuaktide mitmekeelsete väljavõtete väljastamise konventsiooniga, mille tulemusel väljastavad Eesti perekonnaseisuasutused tõendeid, mis kehtivad konventsiooniga ühinenud riikides (hetkel 23 Euroopa riiki) ilma tõlke ja kinnituse-ta. Mõlemad dokumendikasutuse lihtsustused toovad kaasa suure rahalise kokkuhoiu inimestele, kes vajavad perekonnaseisudokumente teistes riikides.

Eesti inimeste elusündmused ei toimu ainult Eestis, vaid ka välismaal, mistõttu on vaja andmeid ka teistest riikidest. Et ühtne riikidevaheline andmevahetus puudub, on vaja läbi rääkida iga riigiga eraldi, mis on ajamahukas ja teinekord riikide erinevate õigusaktide ning ka puuduvate registrite tõttu raskesti teostatav. Eestil on Soome Rahvastikuregistrikeskusega juba aastaid toimiv leping, mille alusel registrid vahetavad vastastikku andmeid. 2011. aastal lisandus elukohaandmete vahetamisele ka perekonnaseisude ja laste andmete edastamine. 2012. aastal toimus edasimineku Läti ja Leedu lepingute aruteludega ja kõikide poolte hea tahte korral sõlmitakse ka nende riikidega veel 2013. aastal riikidevahelised andmevahetuselepingud.

Ülevaade avaliku teenuste kvaliteedi parandamisest ja organisatsiooni arendamisest

- 2012. aasta detsembris sõlmisid regionaalminister, Harju maavanem ja Tallinna linnasekretär halduslepingu, millega korraldatakse õiguslikku alust riiklike perekonnaseisutoimingute tegemiseks Tallinna linnas.

Tegemist on hea näitega riigi ja kohaliku omavalitsuse vahelisest koostööst, mis perekonnaseisutoimingute valdkonnas on toiminud juba aastaid. Kõiki perekonnaseisutoiminguid saab jätkuvalt teha ka Harju Maavalitsuses.

Elukohaandmete kvaliteedi parandamiseks jõustus 1. jaanuaril 2012 rahvastikuregistri seaduse muutmise seadus, milles anti inimesele võimalus esitada elukohateateid muude menetluste käigus ka teistes asutustes lisaks kohalikele omavalitsustele. Nendeks asutusteks on seadusega määratud kohtud, notarid, pankrotihaldurid ning seda loetelu laiendab Vabariigi Valitsus. Muudatuse tulemusena on inimestel valida veelgi rohkem kohti, kuhu elukohateateid esitada ja rahvastikuregistrisse saadavad teised riigiasutused oma inimestelt kogutud kontaktandmeid.

3. Asutuse juhi hinnang sisekontrollisüsteemi kohta ja ülevaade riigiraamatupidamiskohustuslase tegevusest siseauditeerimise korraldamisel

3.1. Hinnang sisekontrollisüsteemi kohta

Siseministeeriumi juhina on mul kohustus tagada sisekontrollisüsteemi loomine ja rakendamine ning tulemuslik toimimine ministeeriumis, et toetada asutuse eesmärkide saavutamist, tagada õigusaktidest kinnipidamine ja tavaõiguse põhimõtete rakendamine, ressursside kaitstus raiskamise ja muu kahju eest, tegevuse otstarbekus, säästlikkus, tõhusus ja mõjususe ning tõene, õigeaegne ja usaldusväärne aruandlus.

Sisekontrollisüsteem on loodud riskide maandamiseks mõistlikule tasemele. Sisekontrollisüsteem põhineb riskide tuvastamise ja hindamise protsessil, hinnates riskide ilmnemise tõenäosust ja realiseerumise mõju.

Asutuse riskijuhtimise protsessi ja sisekontrollisüsteemi rakendamise eestvedamine on korraldatud Siseministeeriumi tippjuhtkonna poolt määratletud protsesside, struktuuri ja eetika põhimõtete kombinatsioonina, milles minu kui ministri peamine roll on informeerimine, suuniste andmine ministeeriumi juhtkonnale ja viimase tegevuse seire.

Siseministeeriumi töotajaid on koolitatud ja juhendatud riskijuhtimise ning sisekontrolli valdkonnas ja seda tehakse järjepidevalt.

Riskide hindamine toimub Siseministeeriumi valitsemisalas tsentraalselt ühtse metoodika alusel, mille kohaselt osalevad riskide hindamisel nii valitsemisala ametid, maavalitsused kui ministeeriumi sisuosakonnad. Koos regionaalministriga on määratud riskivalmiduse tase ning kõigi riskide osas, mis antud läve ületavad, kajastatakse maandamistegevused nii valitsemisala riskide koondaruandes kui ka valitsemisala arengukavas ja iga-aastastes tööplaanides. Riskide hindamise tulemuste põhjal koostatakse valitsemisala siseauditi tegevuse tööplan.

Siseauditi üksuse juhi hinnang hõlmas auditi universumit, kontrollikeskkonda, riskide hindamist, kontrollimeetmeid, infoliikumist ja kommunikatsiooni ning seiretegevusi ja selle aluseks olid 2012. a ning varasematel perioodidel läbi viidud kindlustandvate ja konsulteerivate tööde tulemused. Sisekontrollisüsteemi rakendamise ja selle tulemuslikkuse hindamisel lähtuti Siseaudiitorite Instituudi (IIA) Rahvusvahelistest kutsetegevuse raampõhimõtetest, COSO raamistikus sätestatud põhimõtetest ning kasutades Sisekontrollisüsteemi küpsusmudeli (Control Maturity Model) toodud hindamiskriteeriumide selgitusi. Arvestades valitsemisala suurust ja valdkondade eripärasid valitsemisala sees, viidi hinnangu andmiseks läbi eraldiseisev hindamisprotseduur, mille käigus valitsemisala siseaudiitorid, lähtudes eelpoolnimetatud metoodikast, andsid 2012. a ning varasematel perioodidel läbi viidud kindlustandvate ja konsulteerivate tööde tulemustele tuginedes hinnangud auditi universumi järgmiste valdkondade lõikes:

- valitsemisala asutuste tugiteenused;
- regionaalvaldkond;
- päästevaldkond;
- korrakaitse valdkond;
- kriminaalpolitsei valdkond;
- piirivalve valdkond;
- kodakondsus ja migratsiooni valdkond.

Asutuse juhina on mul kohustus anda hinnang ministeeriumi kui riigiraamatupidamiskohuslase sisekontrollisüsteemile. Hinnang sisekontrollisüsteemile põhineb siseauditi juhi arvamusel ja juhtkonna töö, välisaudiitorite jt väliste hindajate (sh Riigikontrolli ja Euroopa Komisjoni) arvamustel ja riskide hindamise tulemustel.

Ministrina hindan ülalpool toodud kriteeriumite ning siseauditi juhi antud hinnangu alusel Siseministeeriumi ning tema valitsemis- ja haldusala sisekontrollisüsteemi parandamist vajavaks.

3.2. Ülevaade riigiraamatupidamiskohustuslase tegevusest siseauditeerimise korraldamisel

Ministrina kinnitan, et Siseministeeriumi ning valitsemis- ja haldusala asutuste siseaudiitori(te)le on tagatud tööks vajalikud tingimused, ligipääs tööks vajalikule informatsioonile ja funktsionaalne sõltumatus asutuse ülejäänud tööst. Siseauditi tegevus on reguleeritud valitsemisala asutuste siseauditi siseeeskirjaga.

2011. aastal viidi läbi Siseministeeriumi siseauditi üksuse tegevuse väline kvaliteedi hindamine, mille tulemusena omistati **üldine vastavus** siseauditeerimise definitsiooni, eetikakoodeksi ja rahvusvaheliste siseauditeerimise standarditega.

Valitsemisala asutuste siseauditi üksustest on Politsei- ja Piirivalveameti siseauditi büroo tegevuse osas

viidud läbi väline hindamine, mille tulemusena omistati detsembris 2012 üldine vastavus siseauditeerimise definitsiooni, eetikakoodeksi ja rahvusvaheliste siseauditeerimise standarditega.

Maavalitsuste siseauditite tegevus on kavas alates 2014 tsentraliseerida.

Lähtudes Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakonna poolt koostatud „Sisekontrollisüsteemi hindamise“ juhendmaterjalides esitatud hindamiskriteeriumitest hindan Siseministeeriumi siseauditi osakonna tööd **väga heaks**.

Valitsemisala asutuste siseauditi üksuste tööd hindan eeltoodud kriteeriumite alusel asutuste lõikes alljärgnevalt:

- Politsei- ja Piirivalveameti siseauditi büroo - **väga hea**;
- maavalitsuste siseauditi üksused - **hea**.

Siseministeeriumis on siseauditi tegevus 2012. aastal aidanud kaasa asutuse eesmärkide saavutamisele kasutades süsteemset ja korrakohast lähenemist hindamaks ja täiustamaks riskide juhtimise, kontrolli ja valitsemisprotsesside mõjusust.

4. Ülevaade valitseva ja olulise mõju all olevatest üksustest

Äriühingud

AS Andmevara on 100% riigile kuuluv äriühing, mis moodustati 19.09.1997 ning Vabariigi Valitsuse 11. mai 2006. a korraldusega nr 286 määrati aktsionäriõiguste teostajaks Siseministeerium. AS Andmevara põhitegevusalaks Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK) järgi on infotehnoloogia valdkonna teenused.

Ülevaade AS Andmevara olulisematest majandusnäitajatest on esitatud lisas 8B.

Sihtasutused

Seisuga 31.12.2012 oli Siseministeeriumi valitsemisalas 13 riigi valitseva mõju all olevat sihtasutust:

Nr	Sihtasutuse nimi	Riigipoolne asutajaõiguste teostaja	Asutajate arv
1	SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital	Siseministeerium	1
2	SA Hiiumaa Haigla	Hiiu Maavalitsus	1
3	SA Tuuru	Hiiu Maavalitsus	1
4	SA Jõgeva Haigla	Jõgeva Maavalitsus	1
5	SA Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus	Jõgeva Maavalitsus	1
6	SA Koeru Hooldekeskus	Järva Maavalitsus	1
7	SA A.H. Tammsaare Muuseum Vargamäel	Järva Maavalitsus	2
8	SA Läänemaa Arenduskeskus	Lääne Maavalitsus	1
9	SA Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus	Rapla Maavalitsus	1
10	SA Saaremaa Arenduskeskus	Saare Maavalitsus	1
11	SA Holstre-Polli Tervisekeskus	Viljandi Maavalitsus	3
12	SA Viljandimaa Arenduskeskus	Viljandi Maavalitsus	3
13	SA Võrumaa Arenguagentuur	Võru Maavalitsus	1

Valitseva mõju all olevate sihtasutuste 2012.aasta aruanded on auditeeritud.

Valitseva mõju all olevate sihtasutuste olulisemad majandusnäitajad on esitatud lisas 8A.

Lisaks osalevad maavalitsused järgmistes sihtasutustes:

Nr	Sihtasutuse nimi	Riigipoolne asutajaõiguste teostaja	Asutajate arv
1	SA Lääne-Viru Arenduskeskus	Lääne-Viru Maavalitsus	2
2	SA Pokumaa	Põlva Maavalitsus	7
3	SA Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus	Pärnu Maavalitsus	6
4	SA Tartu Teaduspark	Tartu Maavalitsus	5
5	SA Peipsiveere Areng	Tartu Maavalitsus	8
6	SA Tartu Ärinõuandla	Tartu Maavalitsus	2
7	SA Lõuna-Eesti Turism	Valga Maavalitsus	1

Mittetulundusühingud

Seisuga 31.12.2012 on Siseministeerium koos valitsemisala asutustega 130 mittetulundusühingu liikmeks ning liikmetasudeks tasuti 29 tuhat eurot.

Nr	Mittetulundusühingu nimi	Riigipoolne liikmeõiguste teostaja	Liikmete arv	Riigi valitsev mõju (JAH/EI)
1	MTÜ Harjumaa Ühistranspordikeskus	Harju Maavalitsus	25	EI
2	MTÜ Helsinki-Tallinn Euregio	Harju Maavalitsus	5	EI
3	MTÜ Laane Maaparandusühistu	Harju Maavalitsus	18	EI
4	MTÜ Sipa Maaparandusühistu	Harju Maavalitsus	9	EI
5	MTÜ Saeveski Maaparandusühistu	Harju Maavalitsus	11	EI
6	MTÜ Madila-Vilumäe Maaparandusühistu	Harju Maavalitsus	14	EI
7	MTÜ Marga Kraavi Maaparandusühistu	Harju Maavalitsus	17	EI
8	MTÜ Altküla Maaparandusühistu	Harju Maavalitsus	7	EI
9	MTÜ Raudemetsa Maaparandusühistu*	Harju Maavalitsus	14	EI
10	MTÜ Kibuna Maaparandusühistu	Harju Maavalitsus	29	EI
11	MTÜ Määra Maaparandusühistu	Harju Maavalitsus	9	EI
12	MTÜ Uusküla Maaparandusühistu	Hiiu Maavalitsus	28	EI
13	MTÜ Eesti Saarte Kogu	Hiiu Maavalitsus		EI
14	MTÜ Suuremuru Maaparandusühistu	Ida-Viru Maavalitsus	4	EI
15	MTÜ Valaste Maaparandusühistu	Ida-Viru Maavalitsus	19	EI
16	MTÜ Alajõe Maaparandusühistu	Ida-Viru Maavalitsus	21	EI
17	MTÜ Mustasoo Maaparandusühistu	Ida-Viru Maavalitsus	6	EI
18	MTÜ Jõgevamaa Ühistranspordikeskus	Jõgeva Maavalitsus	13	EI
19	MTÜ Leedi Maaparandusühistu	Jõgeva Maavalitsus	39	EI
20	MTÜ Räsnaoja Maaparandusühistu	Jõgeva Maavalitsus	49	EI
21	MTÜ Pedjääre Maaparandusühistu	Jõgeva Maavalitsus	5	EI
22	MTÜ Ruskavere Maaparandusühistu	Jõgeva Maavalitsus	21	EI
23	MTÜ Siimu Maaparandusühistu	Jõgeva Maavalitsus	28	EI
24	MTÜ Viruvere-Räsna Maaparandusühistu	Jõgeva Maavalitsus	49	EI
25	MTÜ Mägisevälja Maaparandusühistu	Jõgeva Maavalitsus	42	EI
26	MTÜ Karpa Maaparandusühistu	Jõgeva Maavalitsus	15	EI
27	MTÜ Jõe Maaparandusühistu	Jõgeva Maavalitsus	25	EI
28	MTÜ Kaerasaare Maaparandusühistu	Jõgeva Maavalitsus	31	EI
29	MTÜ Tähkvere maaparandusühistu	Jõgeva Maavalitsus	23	EI
30	MTÜ Järvamaa Ühistranspordi Keskus	Järva Maavalitsus	13	EI
31	MTÜ Mäo Maaparandusühistu	Järva Maavalitsus	142	EI
32	MTÜ Väätsa Maaparandusühistu	Järva Maavalitsus	274	EI
33	MTÜ Kabala Maaparandusühistu	Järva Maavalitsus	53	EI
34	MTÜ Oisu Maaparandusühistu	Järva Maavalitsus	239	EI
35	MTÜ Aravete Maaparandusühistu	Järva Maavalitsus	131	EI
36	MTÜ Kirna Maaparandusühistu	Järva Maavalitsus	195	EI
37	MTÜ Sõrandu Maaparandusühistu	Järva Maavalitsus	69	EI
38	MTÜ Jalametsa Maaparandusühistu	Järva Maavalitsus	105	EI
39	MTÜ Tammeküla Maaparandusühistu	Järva Maavalitsus	62	EI

40	MTÜ Kastja Maaparandusühistu	Lääne Maavalitsus	9	EI
41	MTÜ Palu Maaparandusühistu	Lääne Maavalitsus	11	EI
42	MTÜ Tuudijõe Maaparandusühistu	Lääne Maavalitsus	7	EI
43	MTÜ Hipodroomi Maaparandusühistu	Lääne Maavalitsus	14	EI
44	MTÜ Kaseküla Maaparandusühistu	Lääne Maavalitsus	31	EI
45	MTÜ Rootsiküla Maaparandusühistu	Lääne Maavalitsus	15	EI
46	MTÜ Riisa Maaparandusühistu	Lääne Maavalitsus	7	EI
47	MTÜ Parivere Maaparandusühistu	Lääne Maavalitsus	15	EI
48	MTÜ Viru-Jaagupi Maaparandusühistu	Lääne-Viru Maavalitsus	20	EI
49	MTÜ Varangu Maaparandusühistu	Lääne-Viru Maavalitsus	10	EI
50	MTÜ Rain ja Ave Maaparandusühistu	Lääne-Viru Maavalitsus	25	EI
51	MTÜ Raudlepa Maaparandusühistu	Lääne-Viru Maavalitsus	22	EI
52	MTÜ Pajusti Maaparandusühistu	Lääne-Viru Maavalitsus	6	EI
53	MTÜ Niine Maaparandusühistu	Lääne-Viru Maavalitsus	11	EI
54	MTÜ Visuoru Maaparandusühistu	Lääne-Viru Maavalitsus	5	EI
55	MTÜ Lante Maaparandusühistu	Lääne-Viru Maavalitsus	15	EI
56	MTÜ Rabaveere Maaparandusühistu	Lääne-Viru Maavalitsus	24	EI
57	MTÜ Toomemaa Maaparandusühistu	Lääne-Viru Maavalitsus	8	EI
58	MTÜ Puka-Võhu Maaparandusühistu	Lääne-Viru Maavalitsus	12	EI
59	MTÜ Vissi Maaparandusühistu	Põlva Maavalitsus	7	EI
60	MTÜ Kähri-Laane Maaparandusühistu	Põlva Maavalitsus	66	EI
61	MTÜ Röpina Poldri Maaparandusühistu	Põlva Maavalitsus	53	EI
62	MTÜ Laanevere Maaparandusühistu	Põlva Maavalitsus	35	EI
63	MTÜ Veskisoo Maaparandusühistu*	Pärnu Maavalitsus	41	EI
64	MTÜ Kessi Maaparandusühistu	Pärnu Maavalitsus	31	EI
65	MTÜ Vändra Maaparandusühistu*	Pärnu Maavalitsus	69	EI
66	MTÜ Selja Maaparandusühistu*	Pärnu Maavalitsus	78	EI
67	MTÜ Leetva Maaparandusühistu	Pärnu Maavalitsus	20	EI
68	MTÜ Jänistvere Maaparandusühistu*	Pärnu Maavalitsus	16	EI
69	MTÜ Suuremetsa Maaparandusühistu	Pärnu Maavalitsus	34	EI
70	MTÜ Tuuba Maaparandusühistu	Pärnu Maavalitsus	16	EI
71	MTÜ Uuemaa Maaparandusühistu	Pärnu Maavalitsus	13	EI
72	MTÜ Hansu Maaparandusühistu*	Pärnu Maavalitsus	16	EI
73	MTÜ Pihke Maaparandusühistu*	Pärnu Maavalitsus	7	EI
74	MTÜ Kabli Maaparandusühistu	Pärnu Maavalitsus	90	EI
75	MTÜ Kadjaste Maaparandusühistu	Pärnu Maavalitsus	32	EI
76	MTÜ Mädara Maaparandusühistu	Pärnu Maavalitsus	41	EI
77	MTÜ Urissaare Maaparandusühistu	Pärnu Maavalitsus	29	EI
78	MTÜ Võidula Maaparandusühistu	Pärnu Maavalitsus	42	EI
79	MTÜ Kärü Maaparandusühistu	Rapla Maavalitsus	69	EI
80	MTÜ Ohekatku Mõisakogu	Rapla Maavalitsus	16	EI
81	MTÜ Lelle Maaparandusühistu	Rapla Maavalitsus	65	EI
82	MTÜ Laukna Maaparandusühistu	Rapla Maavalitsus	62	EI
83	MTÜ Karitsa Maaparandusühistu	Rapla Maavalitsus	128	EI
84	MTÜ Lokuta Maaparandusühistu	Rapla Maavalitsus	144	EI
85	MTÜ Vardi-Russalu Maaparandusühistu	Rapla Maavalitsus	14	EI
86	MTÜ Reiu-Kumma Maaparandusühistu	Rapla Maavalitsus	36	EI

87	MTÜ Lõpemetsa Maaparandusühistu	Rapla Maavalitsus	3	EI
88	MTÜ Potijaama Maaparandusühistu	Rapla Maavalitsus	16	EI
89	MTÜ Velise Maaparandusühistu	Rapla Maavalitsus	24	EI
90	MTÜ Juuru Maaparandusühistu	Rapla Maavalitsus	20	EI
91	MTÜ Urevere Maaparandusühistu	Rapla Maavalitsus	11	EI
92	MTÜ ICOM Eesti Rahvuskomitee	Siseministeerium		EI
93	MTÜ Eesti Siseaudiitorite Ühing	Siseministeerium		EI
94	MTÜ Eesti Maksumaksjate Liit	Siseministeerium		EI
95	Eesti Personalitöö Arendamise Ühing	Siseministeerium		EI
96	MTÜ Eesti Siseaudiitorite Ühing	Politsei-ja Piirivalveamet		EI
97	MTÜ Eesti Puhkpillimuusika Liit	Politsei-ja Piirivalveamet		EI
98	MTÜ Aardla Maaparandusühistu	Tartu Maavalitsus	43	EI
99	MTÜ Rõhu Maaparandusühistu	Tartu Maavalitsus	70	EI
100	MTÜ Kitseoja Maaparandusühistu	Tartu Maavalitsus	111	EI
101	MTÜ Ubesoo Maaparandusühistu	Tartu Maavalitsus	32	EI
102	MTÜ Rootsiküla Maaparandusühistu	Tartu Maavalitsus	49	EI
103	MTÜ Varnja Poldri Maaparandusühistu	Tartu Maavalitsus	18	EI
104	MTÜ Utukolga Maaparandusühistu	Tartu Maavalitsus	52	EI
105	MTÜ Terikese Maaparandusühistu	Tartu Maavalitsus	28	EI
106	MTÜ Rahinge Maaparandusühistu	Tartu Maavalitsus	154	EI
107	MTÜ Jänese Maaparandusühistu	Tartu Maavalitsus	122	EI
108	MTÜ Kuuse Maaparandusühistu	Valga Maavalitsus	11	EI
109	MTÜ Lota Maaparandusühistu	Valga Maavalitsus	14	EI
110	MTÜ Keeni Maaparandusühistu	Valga Maavalitsus	43	EI
111	MTÜ Õru Maaparandusühistu	Valga Maavalitsus	45	EI
112	MTÜ Korva Maaparandusühistu	Valga Maavalitsus	6	EI
113	MTÜ Rimmu Maaparandusühistu	Viljandi Maavalitus	61	EI
114	MTÜ Kaarli Küla Maaparandusarendusühing	Viljandi Maavalitus	168	EI
115	MTÜ Vardi Maaparandusühing	Viljandi Maavalitus	20	EI
116	MTÜ Arjadi Maaparandusühing	Viljandi Maavalitus	15	EI
117	MTÜ Kolga-Jaani Maaparandusühistu	Viljandi Maavalitus	89	EI
118	MTÜ Kõo Maaparandusühistu	Viljandi Maavalitus	244	EI
119	MTÜ Laatre Maaparandusühistu	Viljandi Maavalitus	34	EI
120	MTÜ Leisi Maaparandusühistu	Viljandi Maavalitus	17	EI
121	MTÜ Vissuvere Maaparandusühistu	Viljandi Maavalitus	27	EI
122	MTÜ Maaparandusühistu Tarvastu Polder	Viljandi Maavalitus	74	EI
123	MTÜ Unakvere Maaparandusühistu	Viljandi Maavalitus	51	EI
124	MTÜ Annioja Maaparandusühistu	Viljandi Maavalitus	29	EI
125	MTÜ Vardja Maaparandusühistu	Viljandi Maavalitus	210	EI
126	MTÜ Puustusõ Maaparandusühistu	Võru Maavalitsus	4	EI
127	MTÜ Vagula Maaparandusühistu	Võru Maavalitsus	132	EI
128	MTÜ Mustaoja Maaparandusühistu	Võru Maavalitsus	32	EI
129	MTÜ Tammsaare Maaparandusühistu	Võru Maavalitsus	16	EI
130	MTÜ Karjasoo peakraavi Maaparandusühistu	Võru Maavalitsus	23	EI

Muud isikud

2012. aastal tasuti muudele organisatsioonidele liikmemaksusid kokku 84 tuhat eurot.

Siseministerium koos valitsemisala asutustega on järgmiste organisatsioonide liikmeks:

Isiku nimi	Isiku olemus	Riigipoolne liikmeõiguste teostaja
B7 - Läänemere Saarte Koostöövõrk	Läänemere seitsme suurema saare organisatsioon, mille eesmärgiks on ära kasutada praegust Läänemere piirkonna tugevat arengupotentsiaali ja ühiste jõupingutustega luua positiivne areng saartel.	Hiiu Maavalitsus Saare Maavalitsus
ECRN - European Cemical Regions Network	Keemiaregioonide koostöövõrgustik (kuna Ida-Virumaal paiknevad suured keemiaettevõtted nagu VKG jne), osaleb vaateleja rollis, ei maksa liikmemaksu, saab infot organisatsiooni tegevusest	Ida-Viru Maavalitsus
ESIN-Euroopa Väikesaarte Ühendus	Euroopa väikesaarte koostöö.	Hiiu Maavalitsus
CPMR - Euroopa Mereliste Äärealade Organisatsioon	Euroopa Mereliste Äärealade Organisatsioon on loodud Euroopa regiooni saarte huvide kaitsmiseks Euroopa liidu institutsioonides, ühisprojektide ja uuringute ning bilateraalse koostöö algatamiseks.	Saare Maavalitsus Hiiu MV Pärnu Maavalitsus
USPE - Euroopa Politsei Spordiliit	Liit ühendab 40 erineva maa politseiorganisatsioonide sportlasi.	Politsei- ja Piirivalveamet
INTERPOL - Rahvusvaheline Kriminaalpolitsei Organisatsioon	Organisatsiooni eesmärgiks on kaasa aidata rahvusvahelisele politsei koostööle ning seda ka siis, kui kahe liikmesriigivahel puuduvad diplomaatilised suhted.	Politsei- ja Piirivalveamet
Conseil de l` Union Europe	Shengeni infosüsteemi osa, mis võimaldab infovahetust ja on Eestile kohustuslik tulenevalt liitumisega Euroopa Liiduga.	Politsei- ja Piirivalveamet
IACP - Rahvusvaheline Politseijuhtide Assotsatsioon	IACP eesmärkideks on arendada ja levitada heakskiidetud administratiivset- ja tehnilist kogemust ja tegevuspraktikat ning edendada nende kasutuselevõttu politseiasutuste igapäevatoos. Lisaks edendada politseiasutuste koostööd ning informatsiooni ja kogemuste vahetust politseijuhtide seas üle kogu maailma.	Politsei- ja Piirivalveamet
Egmont Group	Ühendab 106 riigi rahanduslast kuritegevust analüüsivat kesket üksust. Tavaliselt ühendusse kuuluvate üksuste ülesanne on ka rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase siseriikliku seadusandluse väljatöötamine ja täiendamine. Politseid esindab Keskkriminaalpolitsei Rahapesu Andmebüroo	Politsei- ja Piirivalveamet

Euroregioon Pskov-Livonia	Euroregioon Pskov-Livonia on Eesti Vabariigi, Läti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni piiräärsete alade koostööorganisatsioon.	Põlva Maavalitsus Valga Maavalitsus Võru Maavalitsus
CTIF - International association of fire and rescue service (Rahvusvaheline tulekahjude ennetamise ja kustutamise tehniline)	Edendab tuletõrjute ja teiste tule- ja päästeekspertide vahelist koostööd maailmas.	Päästeamet
ESCON - European Safe Community Network	Organisatsiooni eesmärk on läbi rahvusvahelise koostöö ja koolituste parandada teadmisi ja oskusi efektiivsemate tulemuste saavutamiseks paikkonnas turvalisuse edendamise ja vigastuste ning vigastussurmade ennetamise valdkonnas.	Rapla Maavalitsus
CEPOL - European Police College	Euroopa Liidu politsei koolitusinstitutsioone liitev võrgustikorganisatsioon, mille peamiseks tegevuseks on EL liikmesriikide politsei juhtivametnikele koolituskursuste, -seminaride ja -konverentside läbiviimine vastavalt kinnitatud aastaprogrammile.	Sisekaitseakadeemia
FRONTEX	Euroopa Liidu välispiiridel tehtava operatiivkoostöö Euroopa agentuur	Sisekaitseakadeemia
BUP-Baltic University Programme	Balti Ülikoolide Programm – akadeemia teadus- ja arendustegevuse toetamine läbi Läänemere maade ülikoolide ja kõrgkoolide koostöövõrgustiku. Akadeemia liitus 2009. aasta sügisel partnerdeklaratsiooniga, mille eesmärgiks on koostööperspektiivide väljaarendamine, eelkõige teadus- ja arenduskoostöö. Juhtiv partner: Uppsala Ülikool (Rootsi Kuningriik)	Sisekaitseakadeemia
AEPC-Association of European Police Colleges	Euroopa Politseikolledžite Assotsiatsioon – EL liikmesriikide, EL kandidaatriikide ja Euroopa naabruspoliitika (ENP) sihtriikide kõrgemaid politseiõppeasutusi ühendav hariduskoostöö võrgustik. Akadeemia liikmelisus ja aktiivsus organisatsioonis aitab kaasa Eesti politseihariduse rahvusvahelise mõõtme süvenemisele, toetab Eesti positsioone CEPOL'i suunal ja toetab mh EV arengukoostöö eesmärke	Sisekaitseakadeemia
EFSCA - European Fire Service Colleges Association	EFSCA eesmärgiks on informeerida ja mõjutada Euroopa Liitu väljaõpet, et veelgi efektiivsemalt käsitleda Euroopa päästeteenistuste isikkoosseisu ning organisatsioonide vajadusi.	Sisekaitseakadeemia
NISPACE - Kesk- ja Ida-Euroopa Avaliku Halduse Instituutide ja Koolide Võrgustik	Organisatsioon soodustab regiooni inimeste ja institutsioonide omavahelist koostööd ning teadmiste ja oskuste jagamist.	Sisekaitseakadeemia
EURASHE - Euroopa Rakenduskõrgkoolide Ühendus	EURASHE on kõiki Euroopa kõrghariduslikke institutsioone ühendav assotsiatsioon. Eesti esindajana Rakenduskõrgkoolide Rektorete Nõukogu ja selle kaudu kõik rakenduskõrgkoolid.	Sisekaitseakadeemia
DCAF-Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces	Genfi Relvajõudude Demokraatliku Kontrolli Keskus – akadeemia ei ole keskuse alaline lepinguline partner, kuid on võõrustanud Balkanimaade piirivalve vanem- ja juhtivametnike koolitust. DCAF on avaldanud soovi koostööd jätkata ja laiendada. Eelkõige piirivalve suunaline kompetentsi siire Balkanimaadest	Sisekaitseakadeemia

Eesti Infotehnoloogia SA	Eesti e-Kutsekool on rakenduskõrgkoolide ja kutseõppeasutuste konsortsium, mille eesmärk on elukestva õppe ja regionaalarengu põhimõtetest lähtudes liikmesõppeasutuste e-õppe alase koostöö algatamine ja soodustamine ning e-õppe arendamine.	Sisekaitseakadeemia
IOM - Rahvusvaheline Migratsiooniorganisatsioon	IOM on olulisim migratsioonivaldkonnas tegutsev valitsustevaheline organisatsioon, mille tegevus on juba enam kui pool sajandit suunatud rändeteemalise seadusandluse ja tehnilise koostöö edendamisele.	Siseministeerium
VASAB 2011 - Läänemeremaade visioon ja strateegiad aastaks 2011	Läänemereäärsete maade koostööorganisatsioon, mis tegeleb ruumilise planeerimise ja -arendamisega.	Siseministeerium
ESPON - European Spatial Development Observation Network	Programmi raames koostatakse EL territooriumi ruumilise arengu analüüse, mille juures muuhulgas analüüsitakse ka sektoripoliitika mõju EL territooriumi ruumilisele arengule.	Siseministeerium
Valga Maakonna - Jämtlandi Lääni Majandusühistu	Majandusühistu eesmärgiks on koostöö kohalike omavalitsuste vahel ning koostöö valdkondadeks on haridus, kultuur, sport, tööstus, teenindus ja põllumajandus.	Valga Maavalitsus

5. Tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmete tasud

Tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmete aruandeaastal saadud tasud on kajastatud lisas 18.

Tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmeteks on:

- ministeeriumis ministrid, kantsler ja asekanclerid,
- ametites peadirektor ja peadirektorite asetäitjad, Politsei- ja Piirivalveametis ka prefektid,
- Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuses peadirektor;
- Sisekaitseakadeemias rektor,
- maavalitsustes maavanem ja maasekretär,
- maavalitsuste hallatavates asutustes direktor.

Töötasu üldsumma oli 114 730 tuhat eurot, millest töötajate töötasu 112 998 tuhat eurot (2011. aastal 112 182 tuhat eurot) ning tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmete tasu 1 732 tuhat eurot (2011. aastal 1 701 tuhat eurot). Töötasu üldsummas ei sisaldu eripensionide ja pensionisuurenduste kulu.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

Tuhandetes eurodes

	Lisa	2012	2011
Varad		543,276	555,191
Käibevara		57,860	57,718
Raha ja pangakontod	3	16,435	11,943
Maksu- ja trahvinõuded	5A	6,503	6,215
Muud nõuded ja ettemaksed	6A	27,480	34,818
Varud	7	7,442	4,742
Põhivara		269,279	285,169
Osalus sihtasutustes	8A	6,854	5,845
Osalus tütarettevõtjates	8B	1,057	835
Muud nõuded ja ettemaksed	6A	43,474	45,708
Kinnisvarainvesteeringud	9	23,226	25,504
Materiaalne põhivara	10	185,914	196,571
Immateriaalne põhivara	11	8,752	10,706
Bioloogilised varad	12	2	0
Varad kokku		327,139	342,887
Varade ja kohustuste vahe		216,137	212,304
Kohustused		543,276	555,191
Lühiajalised kohustused		54,302	62,422
Saadud trahvide ja lõivude ettemaksed	5A	0	47
Võlad tarnijatele		3,872	4,206
Võlad töötajatele		15,866	15,814
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	6A	21,636	30,299
Eraldised	13	11,419	10,476
Laenukohustused	14	1,509	1,580
Pikaajalised kohustused		488,974	492,769
Võlad tarnijatele		0	237
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	6A	1,784	1,889
Eraldised	13	482,315	485,670
Laenukohustused	14	4,875	4,973
Kohustused kokku		543,276	555,191

Tulemiaruanne

Tuhandetes eurodes

	Lisa	2012	2011
Tegevustulud		83,545	59,804
Kaupade teenuste müük	16	13,722	10,272
Saadud toetused	15	50,543	32,230
Muud tegevustulud	17	19,280	17,302
Tegevuskulud		-347,534	-415,665
Tööjõukulud	18	-139,602	-222,532
Majandamiskulud	19	-71,455	-69,318
Antud toetused	15	-61,929	-60,748
Muud tegevuskulud	20	-42,332	-35,441
Põhivara amortisatsioon	21	-32,216	-27,626
Tegevustulem		-263,989	-355,861
Finantstulud ja -kulud		-20,609	-20,283
Tulem osalustelt	8	1,231	829
Intressikulu	13.14	-24,981	-24,519
Tulu hoiustelt	3	0	1
Muud finantstulud ja -kulud	6C	3,141	3,406
Aruandeperioodi tulem		-284,598	-376,144
Siirded	23	284,598	376,144

Rahavoogude aruanne

Tuhandetes eurodes

	Lisa	2012	2011
Rahavood põhitegevusest			
Tegevustulem		-263,989	-355,861
Korrigeerimised			
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	21	32,216	27,626
Käibemaksukulu põhivara soetusel		9,413	1,532
Kasum põhivara müügist	9,10,12	-5,522	-4,978
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	15A	-38,693	-18,455
Üle antud mitterahaline sihtfinantseerimine	9,10	11,746	9,765
Ebatõenäoliselt laekuvate laenude muutus	6B	-1,112	745
Korrigeeritud tegevustulem		-255,941	-339,626
Põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus kokku		2,867	-7,871
Põhitegevusega seotud kohustuste netomuutus kokku		-33,993	61,353
Kokku rahavood põhitegevusest		-287,067	-286,144
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud põhivara soetamisel	10,11,12,14,15A	-21,823	-16,379
Laekunud põhivara müügist	9,10,6A,6B	10,560	9,576
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		19,597	12,597
Makstud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		-10,092	-8,579
Laekunud intressid ja muu finantstulu	3,6A,6C	3,142	3,407
Rahavood investeerimistegevusest kokku		1,384	622
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	14	0	2,899
Laenude tagasimaksed	14	-33	-3,756
Arvelduskrediidi muutus	14	-43	1,451
Tasutud kapitalirendi põhiosa maksed	14	-93	-81
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	15A	0	0
Makstud intressid	14	-260	-264
Rahalised siirded	23	290,360	290,199
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		289,931	290,448
Puhas rahavoog			
Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul	3	11,943	7,017
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul	3	16,435	11,943
Raha ja selle ekvivalentide muutus		4,492	4,926

Riigi Kinnisvara AS-le anti seisuga 01.01.2012 üle mitterahalise sissemaksena Rapla Maavalitsuse kinnistu ning kinnistuga kaasnenud kohustus Sotsiaalkindlustusameti ees summas 244 tuhat eurot. Üle antud kohustus tulenes 1996.aastal Sotsiaalkindlustusameti poolt Rapla Maavalitsuse hoonele tehtud investeeringust, mis oli vastavalt sõlmitud rendilepingule renditasuks kuni 01.09.2046.

Netovara muutuste aruanne

Tuhandetes eurodes

	Lisa	Akumuleeritud tulem
Saldo 31.12.2010		-133,409
Muutused arvestuspõhimõtetes	13a, 13b	-66
Põhivara ümberhindlus	9, 10, 11	2,169
Siire tulemi elimineerimisest	23	-80,998
Kokku muutused		-78,895
Saldo 31.12.2011		-212,304
Põhivara ümberhindlus	9, 10, 11	3,402
Siire tulemi elimineerimisest	23	-7,235
Kokku muutused		-3,833
Saldo 31.12.2012		-216,137

Riigieelarve täitmise aruanne

Tuhandetes eurodes

Klassifikaatori kood	Nimetus	2012 esialgne eelarve	2012 lõplik eelarve	2012 tegelik eelarve täitmine	Tegelik täitmine miinus lõplik eelarve	Üle viidud 2013 aastasse
		A	B	C	C-B	D
Raha ja selle ekvivalendid aasta alguses				10,493		
<i>Tulude laekumine</i>						
32	Kaupade ja teenuste müük	12,678	15,288	15,918	630	0
35	Saadud toetused	182,528	157,465	157,465	0	0
38	Muud tulud	12,673	12,673	17,273	4,600	0
Tulude laekumine kokku		207,879	185,426	190,656	5,230	0
<i>Sh mitterahalised tulud</i>				67,057		
<i>Kulude tasumine</i>						
15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-31,917	-49,006	-41,115	7,891	-7,776
4	Toetused	-191,402	-152,705	-143,968	8,737	-8,404
5	Tegevuskulud	-222,660	-235,124	-224,739	10,385	-9,508
6	Muud kulud	-25,115	-26,751	-26,157	594	-591
Kulude tasumine kokku		-471,094	-463,586	-435,979	27,607	-26,279
<i>Sh mitterahalised kulud</i>				-66,887		
<i>Finantseerimistehingud</i>						
10.1	Finantsvarade suurenemine	-251	-251	-2	249	0
10.2	Finantsvarade vähenemine	8,015	8,015	10,036	2,021	0
20.5	Kohustuste suurenemine	0	0	2,249	2,249	0
20.6	Kohustuste vähenemine	-664	-664	-7,138	-6,474	0
Finantseerimistehingud kokku		7,100	7,100	5,145	-1,955	0
Riigikassast saadud siirded				342,042		
Riigikassale üle antud siirded				-97,163		
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus				15,024		
<i>Siseministeerium jaotamata summad</i>						
Raha ja selle ekvivalendid aasta alguses				10,493		
<i>Tulude laekumine</i>						
32	Kaupade ja teenuste müük	11,427	14,213	14,158	-55	
35	Saadud toetused	35,150	47,479	47,479	0	
38	Muud tulud	9,994	9,994	13,428	3,434	
Tulude laekumine kokku		56,571	71,686	75,065	3,379	0
<i>Kulude tasumine</i>						
15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-31,917	-48,802	-40,913	7,889	-7,776
6	Muud kulud	-25,099	-26,722	-26,129	593	-591
Kulude tasumine kokku		-57,016	-75,524	-67,042	8,482	-8,367
<i>Finantseerimistehingud</i>						
10.1	Finantsvarade suurenemine	-251	-251		251	
20.6	Kohustuste vähenemine	-664	-664		664	
Finantseerimistehingud kokku		-915	-915	0	915	0
Riigikassast saadud siirded				22,147		
Riigikassale üle antud siirded				-93		
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus				15,024		

Klassifikaatori kood	Nimetus	2012 esialgne eelarve	2012 lõplik eelarve	2012 tegelik eelarve täitmine	Tegelik täitmine miinus lõplik eelarve	Üle viidud 2013 aastasse

Siseministeerium

<i>Kulude tasumine</i>						
4	Toetused	-17,156	-18,780	-10,803	7,977	-7,977
5	Tegevuskulud	-9,804	-13,927	-10,733	3,194	-2,388
Kulude tasumine kokku		-26,960	-32,707	-21,536	11,171	-10,365
<i>Finantseerimistehingud</i>						
20.5	Kohustuste suurenemine			5	5	
20.6	Kohustuste vähenemine			-25	-25	
Finantseerimistehingud kokku		0	0	-20	-20	0
Riigikassast saadud siirded				38,334		
Riigikassale üle antud siirded				-1,115		

Politsei-ja Piirivalveamet

<i>Kulude tasumine</i>						
4	Toetused	-9,400	-9,834	-9,818	16	-6
5	Tegevuskulud	-129,688	-131,644	-129,348	2,296	-2,296
Kulude tasumine kokku		-139,088	-141,478	-139,166	2,312	-2,302
<i>Finantseerimistehingud</i>						
10.1	Finantsvarade suurenemine			-2	-2	
20.5	Kohustuste suurenemine			1,868	1,868	
20.6	Kohustuste vähenemine			-6,755	-6,755	
Finantseerimistehingud kokku		0	0	-4,889	-4,889	0
Riigikassast saadud siirded				145,843		
Riigikassale üle antud siirded				-21,117		

Päästeamet

<i>Kulude tasumine</i>						
4	Toetused	-362	-1,201	-1,198	3	
5	Tegevuskulud	-48,398	-45,790	-44,397	1,393	-1,391
Kulude tasumine kokku		-48,760	-46,991	-45,595	1,396	-1,391
<i>Finantseerimistehingud</i>						
20.5	Kohustuste suurenemine			12	12	
20.6	Kohustuste vähenemine			-13	-13	
Finantseerimistehingud kokku		0	0	-1	-1	0
Riigikassast saadud siirded				43,845		
Riigikassale üle antud siirded				-399		

Sisekaitseakadeemia

<i>Kulude tasumine</i>						
4	Toetused	-502	-465	-457	8	-8
5	Tegevuskulud	-8,300	-9,714	-8,804	910	-910
Kulude tasumine kokku		-8,802	-10,179	-9,261	918	-918
Riigikassast saadud siirded				7,776		
Riigikassale üle antud siirded				-419		

Klassifikaatori kood	Nimetus	2012 esialgne eelarve	2012 lõplik eelarve	2012 tegelik eelarve täitmine	Tegelik täitmine miinus lõplik eelarve	Üle viidud 2013 aastasse

Siseministeeriumi Infotehnoloogia ja arenduskeskus

<i>Kulude tasumine</i>						
5	Tegevuskulud	-13,791	-15,873	-14,259	1,614	-1,614
Kulude tasumine kokku		-13,791	-15,873	-14,259	1,614	-1,614
Riigikassast saadud siirded				15,816		
Riigikassale üle antud siirded				-401		

Siseministeerium regionaalministri valitsemisala jaotamata summad

<i>Tulude laekumine</i>						
32	Kaupade ja teenuste müük	1,251	1,075	1,760	685	
35	Saadud toetused	147,378	109,986	109,986	0	
38	Muud tulud	2,679	2,679	3,845	1,166	
Tulude laekumine kokku		151,308	113,740	115,591	1,851	0
<i>Kulude tasumine</i>						
15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine		-204	-202	2	
6	Muud kulud	-16	-29	-28	1	0
Kulude tasumine kokku		-16	-233	-230	3	0

Maavalitsused

<i>Kulude tasumine</i>						
4	Toetused	-44,278	-44,554	-44,427	127	
5	Tegevuskulud	-10,352	-16,020	-15,218	802	-802
Kulude tasumine kokku		-54,630	-60,574	-59,645	929	-802
Finantseerimistehingud						
20.5	Kohustuste suurenemine			364	364	
20.6	Kohustuste vähenemine			-345	-345	
Finantseerimistehingud kokku		0	0	19	19	0
Riigikassast saadud siirded				68,281		
Riigikassale üle antud siirded				-73,619		

Siseministeeriumi regionaalministri valitsemisala

<i>Kulude tasumine</i>						
4	Toetused	-119,704	-77,871	-77,265	606	-413
5	Tegevuskulud	-2,327	-2,156	-1,980	176	-107
Kulude tasumine kokku		-122,031	-80,027	-79,245	782	-520
Finantseerimistehingud						
10.2	Finantsvarade vähenemine	8,015	8,015	10,036	2,021	
Finantseerimistehingud kokku		8,015	8,015	10,036	2,021	0

Raamatupidamise aastaaruande lisad (1-24)

Lisa 1 Arvestusmeetodid ja hindamiselused

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava ja riigieelarve seadusega. Eesti hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele (Euroopa Liidu raamatupidamise direktiivid, rahvusvahelised finantsarvestuse standardid ja rahvusvahelised avaliku sektori raamatupidamise standardid) ning selle põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ning riigi raamatupidamise üldeeskirjas sätestatud nõuded.

Aastaaruandesse hõlmatud asutuste nimekirja ja nende tähtsamad finantsnäitajad on esitatud lisa 2. Aastaaruandesse hõlmatud asutuste omavahelised nõuded, kohustused, tulud ja kulud on konsolideerimisel elimineeritud, v.a eelarve täitmise aruandes. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustused on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Raha ja raha ekvivalendid

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel kassas olevat sularaha ning arvelduskontode jääke, samuti e-riigikassa koosisisus olevate omatulude, toetuste ja tagatiste kontode jääke (v.a arvelduskrediit).

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded on bilansis kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta.

Suure hulga samaliigiliste nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse grupi baasil, võttes arvesse eelmiste perioodide statistikat sarnaste nõuete laekumise kohta. Trahvinõuded hinnatakse alla 100% ulatuses, kui selle tasumise tähtajast on möödunud üle 180 päeva ja trahv on edastatud kohtutäiturile.

Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis tõenäoliselt laekuva summani alla hinnatud. Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena. Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Pikaajalisi nõudeid kajastatakse algselt saadaoleva tasu nüüdisväärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu sisemise intressimäära meetodil.

Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja muudest soetamisega seotud otsestest kulutustest. Varude jäägi hindamisel kasutatakse olenevalt varude grupist kas FIFO või kaalutud keskmise soetushinna meetodit.

Varud hinnatakse alla eeldatavale neto realiseerimismaksumusele, kui see on madalam nende soetusmaksumusest.

Osalused sihtasutustes

Aruandekohustuslase bilansis kajastatakse 100%-lise osaluse määraga neid osalusi sihtasutustes, mille üle riigiraamatupidamiskohustuslasel on valitsev mõju. Valitsev mõju tekib üldjuhul õigusest määrata enam kui 50% sihtasutuse juhtimisorgani liikmetest. Osalused on bilansis kajastatud kapitaliosaluse meetodil.

Osalused tütarettevõtjates

Tütarettevõtjat loetakse kontrolli all olevaks, kui aruandekohustuslane omab üle 50% tütarettevõtja hääleõiguslikest aktsiatest või osadest, on võimeline kontrollima tütarettevõtja tegevus- ja finantspoliitikat või omab õigust nimetada või tagasi kutsuda enamikku nõukogu liikmetest. Osalusi tütarettevõtjate aktsiates ja osades kajastatakse kapitaliosaluse meetodil.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringutena kajastatakse selliseid kinnisvaraobjekte (maad, hooned ja rajatised ning muu nende juurde kuuluv põhivara), mida hoitakse väljarentimise või turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida aruandekohustuslane ega ükski avaliku sektori üksus ei kasuta oma põhitegevuses. Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuse meetodil (soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused).

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 2000 tuhandest eurost (kuni 31.12.2010 soetatud varad alates 1917 eurost). Varad, mille kasulik eluiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla põhivara arvelevõtmise piirmäära, kajastatakse kuni kasutuselevõtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kulusse.

Põhivara soetusmaksumusse arvatakse kulutused, mis on vajalikud vara kasutuselevõtmiseks, v.a põhivara soetamisega kaasnevad maksud, lõivud, laenu-, koolitus ja lähetuskulud, mis kajastatakse nende tekkimisel aruandeperioodi kuluna.

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis vastavad materiaalse põhivara definitsioonile, liidetakse põhivara maksumusele.

Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

- Hooned ja rajatised 2%
- Masinad ja seadmed 10-20%
- Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed 20-33%
- Muu inventar, tööriistad ja sisseseade 5-10%

Maad ja kunstiväärtusi, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalse põhivarana kajastatakse füüsilise substantsita vara kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 2000 eurost (kuni 31.12.2010 soetatud varad alates 1917 eurost). Immateriaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit ja amortisatsioonimäärad aastas on järgmised:

- Immateriaalne põhivara 5-50%

Bioloogilised varad

Bioloogilised varad kajastatakse õiglasel väärtuses, millest on maha arvatud müügiga kaasnevad kulumused. Kui õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt määrata, kajastatakse neid soetusmaksumuses, millest on maha arvatud kulum ja allahindlused. Juhul, kui ka soetusmaksumuse kohta puuduvad usaldusväärsed andmed, kajastatakse bioloogilist vara bilansiväliselt.

Kasutusvaldusesse antud maal kasvav mets kajastatakse bilansiväliselt (hektarites).

Ümberhindlused

Põhivara soetusmaksumust üldjuhul ümber ei hinnata, v.a ÜE §45 lg 1 toodud erandite puhul. Ümberhindluste läbiviimiseks kasutatakse eelisjärjekorras turuhinda. Objektide korral, millele turuväärtus puudub, kasutatakse jääkasendusmaksumuse meetodit. Lihtsustatult on lubatud hinnata maad, kasutades maa maksustamishinda.

Valitsemisala kinnisvara üleandmisel on vara ümberhindamisel kasutatud järgmisi põhimõtteid:

- 1) avalike teenuste osutamiseks vajaliku ning sama kasutusotstarbega aktiivse turuga kinnisvara soetusmaksumus on ümber hinnatud turuväärtusele,
- 2) avalike teenuste osutamiseks mittevajaliku kinnisvara soetusmaksumus on ümber hinnatud turuväärtusse.

Müügiootel põhivara

Müügiootel põhivaraks loetakse materiaalsel või immateriaalsel põhivara või kinnisvara investeeringut, mis müüakse väga suure tõenäosusega lähema 12 kuu jooksul, mille korral on alustatud aktiivset müügitegevust ning millele on määratud realistlik hind. Müügiootel põhivara amortiseerimine lõpetatakse ja vara klassifitseeritakse ümber käibevarade gruppi. Müügiootel põhivara kajastatakse nende bilansilises jääkmaksumuses või õiglasel väärtuses (miinus müügikulutused), sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

Müügiootel põhivara kajastamine lõpetati 2012. aastal. Müügiootel põhivara, mis müüdi kindlalt 2012. aasta jooksul, jäi sellele kontole kuni müümiseni. Vara, mis jäi 2012.aastal müümata, kanti müümata jäämise selgumisel jääkmaksumuses RV koodiga 27 tagasi kinnisvarainvesteeringute arvele ja alustati selle amortiseerimist.

Renditud varad

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

A - Aruandekohustuslane on rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Kapitalirenti tingimustel renditud varasid amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, välja arvatud juhul, kui ei eksisteeri piisavat kindlust, kas rentnik omandab rendiperioodi lõpuks vara omandiõiguse – sellisel juhul amortiseeritakse vara kas rendiperioodi jooksul või kasuliku tööea jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirenti maksed jagatakse kohustust vähendavateks põhiosa tagasimakseteks ning intressikuluks. Kasutusrenti maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

B - Aruandekohustuslane on rendileandja

Kasutusrenti tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muu põhivaraga. Kasutusrendimaksed kajastatakse tuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Finantskohustused

Finantskohustused kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulutused võetakse efektiivse intressimäära arvutamisel arvesse ning kantakse kohustuse eluea jooksul intressikuludesse.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Bilansis kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva tekkinud kohustusi, millel on seaduslik või lepinguline alus või mis tulenevad aruandekohustuslase senisest tegevuspraktikast, mis nõuab varast loobumist ja mille suurus saab usaldusväärselt hinnata, kuid mille lõplik maksumus või maksetähtaeg ei ole kindlalt fikseeritud. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhtkonna hinnangust, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest. Pikaajalised eraldised on diskonteeritud 6%-lise diskontomääraga.

Pensionieraldistena kajastatakse töötajatele seaduse alusel tagatud hüvitisi eripensionide ja pensionisuurenduste maksmiseks. Pensionieraldiste suurus bilansipäeva seisuga arvestatakse välja eraldi endistele pensionile jäänud ja praegustele töötajatele. Eripensionid ja pensionisuurendused kajastatakse kuluna proportsionaalse osa krediteerimise meetodil, mille kohaselt tekitab iga töölase teenistuse periood lisaühiku pensioni saamiseks vastavalt pensioni saamiseks nõutavale staažile. Pensionieraldiste arvestamiseks kasutatakse Statistikaameti andmeid keskmise järelejäänud eluea kohta ning Rahandusministeeriumi hinnanguid keskmise pensioni muutumise kohta tulevastel perioodidel. Töötajate puhul hinnatakse lisaks, kui suur osa töötajatest lahkub töölt enne eripensioni või pensionisuurenduse väljateenimist.

2012.aastal võeti vastu uus avaliku teenistuse seadus, mille alusel lõpetatakse pensionistaaži kogumine 5 aasta pärast 01.04.2013 arvates. Sellega tekkis 2012.aastal möödunud perioodide teenistuse kulu arvestamise vajadus.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades potentsiaalsete kohustustena.

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamine

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed finantsvarad ja -kohustused ning mitte-monetaarsed finantsvarad ja -kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, on bilansipäeva seisuga ümber hinnatud eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on tulemiaruanDES kajastatud perioodi tulu ja kuluna.

Tulude arvestus

Kogutud riigilõivude ja trahvide tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt tulu tekkimist kajastavatele dokumentidele. Väikeste lõivumäärade (kuni 100 eurot) korral või juhul kui ajavahemik lõivu laekumisest kuni toimingu teostamiseni on lühike (kuni 1 kuu) on lubatud lõivutulu kajastada kassapõhiselt. Toodete müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Kulude arvestus

Kulusid kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisega kaasnevad mittetagastatavad maksud ja lõivud kajastatakse soetamise momendil kuluna, mitte varade ega varude soetusmaksumusena. Kommunaalteenuste vahendusest saadav tulu kajastatakse kuluvähendusena.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse teatud sihtotstarbel ja muudel tingimustel antud toetusi. Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivara soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk. Toetust kajastatakse bilansis esmakordselt raha ülekandmisel või laekumisel või sihtfinantseerimisega seotud nõuete, kohustuste, tulude ja kulude arvelevõtmise kuupäeval. Sihtfinantseerimise andjad ja vahendajad kajastavad antud ja vahendatud sihtfinantseerimist kuludes (vahendajad ka tuludes) samades perioodides kui toetuse saajad. Põhivara sihtfinantseerimise andmist ja vahendamist kajastatakse kuludes (vahendaja ka tuludes) sellel perioodil, millal toetuse saaja kajastab põhivara soetamise.

Siirded ja netovara

Riigi rahalisi vahendeid haldab Rahandusministeeriumi koosseisus olev riigikassa osakond, kes annab riigiasutustele raha ülekannete tegemiseks ja saab riigiasutustelt neile laekunud raha. Vastavaid rahalisi liikumisi kajastatakse siiretena. Samuti kajastatakse siiretena teiste riigiraamatupidamiskohustuslastega tehtud muid varade, kohustuste, tulude ja kulude vastastikuseid üleandmisi.

Tulemi täielikuks üleandmiseks kajastatakse täiendav mitterahaline siire riigikassaga, millega viiakse tulemiaruanne nullini. Ühtlasi kajastatakse see varade ja kohustuste vahena. Niisugused tulud ja kulud, mida tulemiaruanDES ei kajastata (näiteks põhivarade ümberhindlused) kajastatakse otse varade ja kohustuste vahena.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnESid bilansikuupäeva ja aruande koostamispäeva (30.04.2013) vahemikul, kuid on seotud aruan-deperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega. Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruan-deaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Riigieelarve täitmise aruanne

Riigieelarve täitmise aruanne koostatakse e-riigikassa programmi andmete alusel kassapõhisel printsiibil, milles on arvesse võetud ka laekumisi e-riigikassa välistele pangakontole, sh maa erastamise müügitulu, mis kantakse Rahandusministeeriumi omandireformi ja stabiliseerimisreservi kontodele. Aruanne lähtub riigieelarve koostamisel arvestatud põhimõtetest, mis võivad erineda raamatupidamise arvestus-põhimõtetest. Lisaks kassapõhisele printsiibile on suuremad erinevused järgmised:

- a) riigiraamatupidamiskohustuslase siseseid elimineerimisi ei tehta;
- b) kaupade ja teenuste soetamisel lisanduv käibemaks kajastatakse koos kaupade ja teenuste maksu-musega, s.t nii majanduskuludena kui ka põhivara soetusena, mitte eraldi muude kuludena;
- c) materiaalse ja immateriaalse põhivara ning bioloogiliste varade soetus kajastatakse kuluna ja nimetatud varade müügist saadav tulu kajastatakse tuluna, põhivara amortisatsiooni, ümberhindlusi ja muid mitterahalisi liikumisi ei kajastata;
- d) eelarves ja eelarve täitmisena kajastatakse täiendavalt tuluna ja kuluna Euroopa Liidu struktuurifon-didest saadavad toetused, mis liiguvad Rahandusministeeriumi ja sihtasutustest rakendusüksuste kaudu ja mida tekkepõhises raamatupidamisaruannetes ei kajastata;
- e) **teistele riigiasutustele kantud raha ja neilt saadud raha kajastatakse eraldistena ja saadud toe-tustena** (tekkepõhises aruandluses siiretena).

Lisa 2 Konsolideeritud asutused

	Tulemiaruaande näitajad aasta kohta			Bilansi näitajad aasta lõpu seisuga			Riigi- asutuste arv aasta lõpu seisuga	Ise-seisva majandus- üksusena tegutsevate asutuste arv
	Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Finants- tulud ja - kulud	Varad	Kohustused	Netovara		
2012								
Siseministeerium, Häirekeskus ja Eesti Siseturvalisuse Muuseum	12,078	-43,204	151	35,459	14,411	21,048	3	1
Kaitsepolitseiamet	826	-19,245	-8	16,864	1,972	14,892	1	1
Politsei-ja Piirivalveamet	49,785	-143,736	-23,851	129,902	503,025	-373,123	1	1
Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus	1,592	-20,629	0	15,974	1,935	14,039	1	1
Sisekaitseakadeemia	2,781	-10,997	-6	22,694	1,140	21,554	1	1
Päästeamet	7,100	-48,962	-715	19,520	15,425	4,095	1	1
Maavalitsused ja nende hallatavad asutused	13,844	-65,222	3,820	91,882	10,524	81,358	20	1
Kokku asutused	88,006	-351,995	-20,609	332,295	548,432	-216,137	28	7
Elimineerimised	-4,461	4,461		-5,156	-5,156			
Kokku	83,545	-347,534	-20,609	327,139	543,276	-216,137	28	7
2011								
Siseministeerium ja Eesti Siseturvalisuse Muuseum	15,365	-44,720	151	28,083	11,131	16,952	2	1
Kaitsepolitseiamet	253	-17,331	0	9,492	1,746	7,746	1	1
Politsei-ja Piirivalveamet	32,333	-216,542	-23,523	134,985	513,009	-378,024	1	1
Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus	1,886	-19,472	0	18,632	1,772	16,860	1	1
Sisekaitseakadeemia	2,079	-10,992	-7	23,207	966	22,241	1	1
Päästeameti haldusala	5,126	-49,377	-616	34,940	18,030	16,910	6	1
Maavalitsused ja nende hallatavad asutused	10,018	-64,487	3,712	97,337	12,326	85,011	24	1
Kokku asutused	67,060	-422,921	-20,283	346,676	558,980	-212,304	36	7
Elimineerimised	-7,256	7,256		-3,789	-3,789			
Kokku	59,804	-415,665	-20,283	342,887	555,191	-212,304	36	7

Majandusnäitajad on esitatud ministeeriumi valitsemisala raamatupidamisüksuste kohta tervikuna järgmiselt:

- detsentraliseeritud raamatupidamisarvestusega raamatupidamisüksused on Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet, Siseministeeriumi Infotehnoloogia- ja arenduskeskus, Sisekaitseakadeemia, Kaitsepolitseiamet,
- tsentraliseeritud raamatupidamisarvestusega üksuses Siseministeeriumis peetakse ministeeriumi, Häirekeskuse ja Eesti Siseturvalisuse Muuseumi raamatupidamisarvestust,
- tsentraliseeritud raamatupidamisarvestusega üksuses Viljandi Maavalitsuses peetakse 15 maavalituse ja 5 nende hallatavate asutuse raamatupidamisarvestust (Narva Lastekodu, Tilsi Lastekodu, Kuressaare Väikelastekodu, Tartu Väikelastekodu „Käopesa“ ja Elva Väikelastekodu).

Lisa 3 Raha ja pangakontod

	2012	2011	Muutus	%
Sularaha kassas	10	6	4	67%
Raha teel	22	0	22	
Arvelduskontod pankades ja e-riigikassas	16,403	11,937	4,466	37%
Raha ja pangakontod kokku	16,435	11,943	4,492	38%

Tulu hoiustelt				
Intressitulu rahalt ja selle ekvivalentidelt	0	1	-1	-100%

Riigiasutuste poolt arvelduste teostamine toimub üldjuhul riigikassa kaudu. Riigiasutustel on lubatud avada pangakontosid ainult rahandusministri loal. Siseministeeriumi valitsemisalas on avatud iseseisvad pangakontod järgmistel põhjustel:

- riigisadaluse seaduse § 6 lg 15 alusel Kaitsepolitseiameti eelarvest väljamaksete teostamiseks ning tulude laekumiseks ja samuti Politsei-ja Piirivalveameti riigisadalustega seotud erikonto ,
- trahvide, riigilõivude (Politsei-ja Piirivalveametil on riigilõivude vahetusraha konto pangas) ja menetluskulude laekumiste kogumiseks.

Kontode jääk kantakse perioodiliselt ja vastavuses riigieelarve tulude riigieelarvesse kandmise korrale üle riigikassasse.

Raha jäägina on kajastatud riigikassa koosseisus olevate omatulude, toetuste ja tagatiste kontode jäägid.

Lisa 4 Tehingud avaliku sektori ja sidusüksustega

Tuhandetes eurodes

	Nõuded		Kohustused	
	lühiajalised	pikaajalised	lühiajalised	pikaajalised
Seisuga 31.12.2012				
Riigiraamatupidamiskohustuslased	1,897	0	7,840	0
Kohalikud omavalitsused	614	0	148	0
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud	20	62	787	0
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	14,580	276	1,655	38
Avaliku sektori üksused kokku	17,111	338	10,430	38
Sidusüksused	0	0	8	0
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	17,111	338	10,438	38
Seisuga 31.12.2011				
Riigiraamatupidamiskohustuslased	7,632	0	8,543	0
Kohalikud omavalitsused	1,539	0	317	0
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud	44	73	817	0
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	11,865	356	8,688	39
Avaliku sektori üksused kokku	21,080	429	18,365	39
Sidusüksused	0	0	15	0
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	21,080	429	18,380	39

Olulisemad nõuded ja kohustused riigiraamatupidamiskohustuslastega seisuga 31.12.2012:

- Päästeameti nõue Rahandusministeeriumile Eesti-Šveitsi koostööprogramm "Looduskatastroofide ärahoidmine ja ohjamine tuleohutuse suurendamine hooldekodudes ja haiglates" tehtud kulude katmine summas 104 tuhat eurot,
- Sisekaitseakadeemia nõue Rahandusministeeriumile täiendkoolituse osas summas 55 tuhat eurot,
- nõuded Maksu-ja Tolliametile kokku summas 711 tuhat eurot (sh maksude ettemaksed summas 391 tuhat eurot, hasartmängumaksu nõue summas 319 tuhat eurot) ja kohustused Maksu-ja Tolliameti ees summas 6 889 tuhat eurot (sh maksude kohustused summas 6 249 tuhat eurot). Maksude ettemaksetest on 245,8 tuhat eurot Harju Maavalitsuse käibemaksu ettemaks, mis on seotud 2003. aastal tehtud investeeringuga.

Olulisemad nõuded ja kohustused kohalike omavalitsustega sisaldavad maavalitsuste poolt antud toetusi kohaliku omavalitsuse programmist, riiklikuks lapsehoiuteenuseks, avatud noortekeskustele ja alaealiste komisjonide tegevuseks, vee- ja õhutranspordi korraldamiseks ja tervishoiuteenuste osutamiseks.

Olulisemad nõuded ja kohustused muude avalik-õiguslike juriidiliste isikutega seisuga 31.12.2012:

- toetusteks saadud ettemaksete kohustused Tartu Ülikool summas 206 tuhat eurot ja Tallinna Tehnikaülikool summas 578 tuhat eurot.

Olulisemad nõuded ja kohustused sihtasutuste, mittetulundusühingute ja tütarettevõtjatega seisuga 31.12.2012:

- Politsei-ja Piirivalveameti nõue SA Põhja-Eesti Regionaalhaiglale lennuteenuse osutamise eest summas 11 tuhat eurot,
- ettemakstud toetuste nõuded Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusele summas 13 304 tuhat eurot ja toetusteks saadud ettemaksete kohustused summas 984 tuhat eurot.

Lisa 4B Tulud ja kulud

Tuhandetes eurodes

	2012			2011		
	Tegevus-tulud	Tegevus-kulud	Finants-tulud ja-kulud	Tegevus-tulud	Tegevus-kulud	Finants-tulud ja-kulud
Riigiraamatupidamis-kohustuslased	15,373	-22,881	0	6,569	-15,008	0
Kohalikud omavalitsused	746	-13,144	0	932	-11,273	0
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud	146	-1,294	6	112	-1,195	1
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	24,638	-29,885	1,001	11,270	-24,556	586
Avaliku sektori üksused kokku	40,903	-67,204	1,007	18,883	-52,032	587
Sidusüksused	8	-54	0	9	-252	0
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	40,911	-67,258	1,007	18,892	-52,284	587

Lisa 5 Maksud, trahvid ja lõivud

Tuhandetes eurodes

Lisa 5A Trahvi-, maksu-, lõivunõuded ja -kohustused

	Lühiajalised nõuded	Makstud ettemaksed	Saadud ettemaksed	Lühiajalised kohustused
Seisuga 31.12.2012				
Trahvid	6,184	0	0	0
sh brutosummas	33,021	0	0	0
s.h ebatõenäoliselt laekuv	-26,837	0	0	0
Maksud	319	391	0	6,249
sh käibemaks	0	0	0	425
sotsiaalmaks	0	0	0	3,433
üksikisiku tulumaks	0	0	0	1,762
kogumispensioni maks	0	0	0	155
töötuskindlustusmaks	0	0	0	417
erisoodustuse tulumaks	0	0	0	56
loodusressursside kasutamine	0	0	0	1
hasartmängumaks	319	0	0	0
maksude ettemaksukontode jäägid	0	391	0	0
Kokku	6,503	391	0	6,249
Seisuga 31.12.2011				
Trahvid	6,215	0	0	0
sh brutosummas	34,268	0	0	0
s.h ebatõenäoliselt laekuv	-28,053	0	0	0
Maksud	0	6,139	0	6,621
sh käibemaks	0	0	0	438
sotsiaalmaks	0	0	0	3,671
üksikisiku tulumaks	0	0	0	1,920
kogumispensioni maks	0	0	0	117
töötuskindlustusmaks	0	0	0	432
erisoodustuse tulumaks	0	0	0	41
loodusressursside kasutamine	0	0	0	2
maksude ettemaksukontode jäägid	0	6,139	0	0
Lõivud	0	0	47	0
Kokku	6,215	6,139	47	6,621

Lisa 5B

Trahvi- ja lõivutulu

	2012		2011		Muutus	
	Tulud	Kulud eba- tõenäoliselt laekuvaks hindamisest	Tulud	Kulud eba- tõenäoliselt laekuvaks hindamisest	Tulud	%
Väärteomenetluse seadustiku alusel määratud trahvid	12,150		11,140		1,010	9%
Muud trahvid	47		28		19	68%
Kokku trahvid (vt lisa 17)	12,197	-2,408	11,168	-2,779	1,029	9%
Isikuttõendavate dokumentide ja kodakondsuse seaduse alusel riigilõivud	9,492		5,568		3,924	70%
Perekonnaseisuasutuse toimingute riigilõiv	326		263		63	24%
Relvaseaduse alusel teostatavate toimingute riigilõiv	114		116		-2	-2%
Riiklike tegevuslitsentside ja tegevuslubade väljastamise riigilõiv	42		63		-21	-33%
Välismaalaste seaduse alusel riigilõiv	99		123		-24	-20%
Karistusregistri toimingute riigilõiv	0		2		-2	-100%
Muud riigilõivud	16		9		7	78%
Bussiveo liiniloa väljastamise riigilõiv	1		2		-1	-50%
Kokku riigilõivud (vt lisa 16)	10,090	0	6,146	0	3,944	64%

Trahvid

Võrreldes 2011.aastaga suurenes 2012.aastal trahvitulu 1 029 tuhat eurot ehk 9%. (vt lisa 5.B). Laekumata trahvinõuded vähenesid võrreldes 2011.aastaga 3,6% (nõuete vähenemine brutosummas 1 247 tuhat eurot, vt lisa 5.A).

Trahvinõuded on bilansis kajastatud konservatiivselt, kõik üle 180 päeva jõustumisest laekumata nõuded on hinnatud alla 100%.

Riigilõivud

Riigilõivudest suurim tulu saadi isikuttõendavate dokumentide ja kodakondsuse seaduse alusel makstavate riigilõivud eest. Võrreldes 2011.aastaga suurenesid tulud isikuttõendavate dokumentide ja kodakondsuse seaduse alusel makstavate riigilõivud osas summas 3 924 tuhat eurot. Põhjuseks isikutõendavate dokumentide kehtivuse tähtaja lõppemine ja uute dokumentide väljastamise mahu kasv. Võrreldes 2011.aastaga suurenes ka perekonnaseisuasutuste toimingute riigilõivutulu 63 tuhande euro võrra.

Maksud

Maksu- ja Tolliameti maksutulude arvestussüsteemi järgi kajastatakse tasutud maksud kuni maksukohustuse seadusjärgse tähtpäevani ettemaksukontol konkreetseid maksuliike eristamata. Seisuga 31.12.2012 oli ettemaksukonto jääk 391 tuhat eurot (vt lisa 5.A).

Lisa 6 Muud nõuded ja ettemaksed

Tuhandetes eurodes

Lisa 6A Muud nõuded ja kohustused

	2012		2011	
	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa
Järelmaksunõuded (vt lisa 6B)	4,978	43,193	5,802	45,698
sh brutosummas	8,520	96,508	9,217	103,308
sh diskonteeritud järelmaksunõuete nominaalväärtuse vähendus	0	-48,299	0	-51,342
sh ebatõenäoliselt laekuvad	-3,542	-5,016	-3,415	-6,268
Nõuded ostjate vastu	262	0	308	0
sh brutosummas	271	0	330	0
sh ebatõenäoliselt laekuvad	-9	0	-22	0
Viitlaekumised	0	0	1	0
sh laekumata intressid	0	0	1	0
Laenunõuded (vt lisa 6B)	0	0	0	0
sh brutosummas	140	1,394	140	1,394
sh ebatõenäoliselt laekuvad	-140	-1,394	-140	-1,394
Saamata sihtfinantseerimine (vt lisa 15A)	3,101	0	6,120	0
Kohtutäituritele makstud ettemaksed	14	0	23	0
Sihtfinantseerimise tagasinõuded (vt lisa 15A)	16	0	17	0
Kinnipidamised töötasudest	1	0	2	0
Muud saamata toetused	6	0	18	0
Muud nõuded	267	9	215	10
sh brutosummas	384	12	349	22
sh diskonteeritud nõuete nominaalväärtuse vähendus	0	0	0	-2
sh ebatõenäoliselt laekuvad muud nõuded	-117	-3	-134	-10
Maksude ettemaksed (vt lisa 5A)	391	0	6,139	0
Ettemakstud toetused (vt lisa 15B)	16,605	0	14,745	0
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	1,839	272	1,428	0
Muud nõuded ja ettemaksed kokku	27,480	43,474	34,818	45,708
Kohustused ja saadud ettemaksed				
Maksukohustused (vt lisa 5A)	6,249	0	6,621	0
Toetusteks saadud ettemaksed (vt lisa 15A)	9,600	0	12,015	0
Konfiskeeritud varad	1,178	0	5,508	0
Tagatistasud, kautsjonid	145	0	127	0
Toetuste andmise kohustused (vt lisa 15B)	2,339	0	4,085	0
Viitvõlad	11	0	23	0
Muud kohustused	1,895	0	1,619	0
Saadud ettemaksed müüdud põhivara eest	32	0	61	0
Muud saadud ettemaksed ja tulevaste perioodide tulud	187	1,784	240	1,889
Muud kohustused ja saadud ettemaksed kokku	21,636	1,784	30,299	1,889

Lisa 6B**Järelmaksunõuded järelejäänud tähtaja järgi seisuga 31.12.2012**

	Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud	Kuni 1 aasta	2. kuni 5. aastal	Peale 5 aasta	Kokku
Järelmaksunõuded	-8,558	4,978	14,698	28,495	48,171
Järelmaksunõuded järelejäänud tähtaja järgi seisuga 31.12.2011					
Järelmaksunõuded	-9,683	5,802	15,876	29,822	51,500

Lisa 6C**Järelmaksu- ja laenuõuete liikumine**

	Järelmaksunõuded
Jääk perioodi alguses	61,461
2011	
Jääk perioodi alguses	55,844
Aruandeperioodi liikumised	-4,344
Antud laene	1,139
Perioodil laekunud nõuded	-7,144
Arvestatud intressitulu järelmaksude pikaajaliselt osalt	2,998
Vähendamine diskonteerimisest	-532
Ebatõenäoliselt laekuvaks arvatud nõuete muutus	-745
Arvestatud lootusetuks	-2
Nõuete vähendamine seoses laste sünniga antud soodustustega	-58
Jääk perioodi lõpus	51,500
2012	
Jääk perioodi alguses	51,500
Aruandeperioodi liikumised	-3,329
Antud laene	813
Perioodil laekunud nõuded	-7,627
Arvestatud intressitulu järelmaksude pikaajaliselt osalt	2,742
Vähendamine diskonteerimisest	-301
Ebatõenäoliselt laekuvaks arvatud nõuete muutus	1,112
Arvestatud lootusetuks	-9
Nõuete vähendamine seoses laste sünniga antud soodustustega	-59
Jääk perioodi lõpus	48,171

Lisa 6D**Tulud seoses laenu- ja muude nõuetega**

	2012	2011	Muutus	%
Intressitulu järelmaksunõuetelt	399	408	-9	-2%
Intressitulu diskonteeritud pikaajalistelt nõuetelt	2,742	2,998	-256	-9%
Kokku	3,141	3,406	-265	-8%

Järelmaksunõuded

Järelmaksunõuded kajastavad maareformi seaduse alusel erastatud maa eest tasumata summat. Uusi järelmaksu võetakse arvele, kajastades ühtlasi tulu maa müügist (vt lisa 10). Järelmaksulepingud sõlmitakse kuni 50 aastase tähtajaga. Järelmaksunõuete pikaajaline osa ei kanna intressi, mistõttu võetakse see arvele diskonteerituna intressimääraga 6% aastas. Jooksva aasta maksetelt kuulub tasumisele intress 10% aastas, maareformi seaduse § 223 lõikes 4 sätestatud juhul 5% aastas. Järelmaksunõudeid vähendatakse seoses laste sünniga ning need on kajastatud teiselt poolt kuludes sotsiaaltoetuse andmisena. 2012. aastal vähendati maa väljaostu võlga seoses laste sünniga 59 tuhat eurot (2011.aastal 58 tuhat eurot). Järelmaksunõuete tagatiseks on erastatud vara, millel omandiõigus läheb ostjale üle peale nõuete lõplikku kustutamist.

2012. aastal sõlmiti 105 järelmaksuga maade erastamise lepingut kogumaksumusega 813 tuhat eurot (2011.aastal 132 lepingut maksumusega 1 139 tuhat eurot). Seisuga 31.12.2012 oli järelmaksunõuetega seotud lepingute koguarv 15 561 (seisuga 31.12.2011 lepingute koguarv 16 701).

Seoses äriühingute või füüsiliste isikute pankroti menetluse lõpetamisega ning äriregistrist kustutamise-ga kanti 2012.aastal lootusetuks ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud järelmaksunõudeid 8,7 tuhat eurot (2011.aastal 1,6 tuhat eurot).

Laenunõuded

Laenunõuded kajastavad aastatel 1995 – 1997 riigieelarvest eraldatud regionaalpoliitilist laenu, mille haldamine anti üle AS -le Reginvest. 30.04.1996 sõlmitud ministeeriumi ja AS Reginvest vaheline haldusleping on lõpetatud 17.09.2002 ning Vabariigi Valitsuse 14.02.2003 korraldusega nr 144-k volitati Siseministeeriumit üle andma Rahandusministeeriumile regionaalpoliitiliste laenudega seonduvad dokumendid ja korraldama regionaalpoliitiliste laenude, sealhulgas laenusaaajatelt laekunud rahaliste vahendite üleandmise Rahandusministeeriumile. 2003. aastal teavitas Siseministeerium kõiki laenusaa-jaid laenumaksete peatamisest kuni laenudokumentatsiooni Rahandusministeeriumile üleandmiseni. Läbirääkimised Rahandusministeeriumiga laenudokumentatsiooni üleandmise küsimustes on jätkuvalt pooleli. Eeltoodust lähtuvalt on laenunõue 100%-liselt hinnatud ebatõenäoliselt laekuvaks.

Muud nõuded

Muud nõuded sisaldavad regressinõudeid väljasaatmiskeskuse kulude hüvitamiseks väljasaadetavate poolt; kahjunõudeid endiste või praeguste töötajate vastu (liiklusavariijärgsed kahjunõuded, koolitusku-lude hüvitamise nõuded, riisumised) ja kohtutäiturite sunniraha nõudeid.

Muud kohustused

Muud kohustused sisaldavad riigisadaluse kaitse tagamise nõuetest tulenevalt riigisadalusega seotud asutuse kohustusi, mida kajastatakse koondatuna ühel kirjel.

Lisa 7 Varud

Tuhandetes eurodes

	12/31/12	12/31/11
Üleandmata tsentraliseeritud korras soetatud varud	1,900	23
Tooraine ja materjalid	5,540	4,719
Ostetud kaubad müügiks	2	0
Kokku varud	7,442	4,742

Kasum varude müügist	2012	2011
Varude müük müügihinnas	4	5
Müügikasum	4	5

Varud

Varudena kajastatakse vormiriietus, laskemoon, relvastus (sh muu erivarustus ja kaitsevahendid), kütus (sh õlid, määrdeained), range arvestusega blanketid, infotehnoloogia- ja kommunikatsiooni tarvikud (nt akud), operatiivraadiosidevõrgu varuosad jm.

Tooraine ja varudena kajastuvad ametite keskladudes (Politsei-ja Piirivalveamet, Päästeamet) paiknevad varud, kust toimub nende laiali jaotamine. Eri-ja vormirõivastuse varud seisuga 31.12.2012 olid summas 1 233 tuhat eurot (2011.aastal 3 720 tuhat eurot), range arvestusega blanketid 2 150 tuhat eurot (2011.aastal 518 tuhat eurot) ja laevade kütus 117 tuhat eurot (2011.aastal 137 tuhat eurot).

Üleandmata tsentraliseeritud korras soetatud varudena on kajastatud Päästeameti kesklattu soetatud kaitseriietus summas 792 tuhat eurot ja erivarustus ning materjalid summas 1 105 tuhat eurot.

Lisa 8 Osalused sihtasutustes ja tütaretevõtjas

Tuhandetes eurodes

Lisa 8A Osalused sihtasutustes

	Osalused perioodi alguses	Tulem kapitali-osaluse meetodil	Osalused perioodi lõpus
Hiiumaa Haigla SA	1,331	250	1,581
Tuuru SA	140	-16	124
Jõgeva Haigla SA	598	683	1,281
Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus SA	16	3	19
Koeru Hooldekeskus SA	1,563	152	1,715
A.H.Tammsaare Muuseum Vargamäel SA	388	8	396
Läänemaa Arenduskeskus SA	23	9	32
Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus SA	17	-3	14
Saaremaa Arenduskeskus SA	12	12	24
Viljandimaa Arenduskeskus SA	18	6	24
Holstre-Polli Tervisekeskus SA	1,574	-61	1,513
Võrumaa Arenguagentuur SA	107	-29	78
Kodanikuühiskonna Sihtkapital SA	58	-5	53
Kokku	5,845	1,009	6,854

Lisa 8B Osalus tütaretevõtjas

Ettevõtja nimetus	Osaluse määr (%)	Bilansiline väärtus perioodi alguses	Kasum kapitali-osalusest	Bilansiline väärtus perioodi lõpus
2012				
Andmevara AS	100	835	222	1,057
2011				
Andmevara AS	100	616	219	835

AS Andmevara olulisemad majandusnäitajad

	2012	2011
Bilansinäitajad		
Varad perioodi lõpus	1,512	1,299
Omakapital perioodi lõpus	1,057	835
Tulemiaruaande näitajad		
Tegevustulud	2,309	1,940
Finantstulud	3	4
Tegevuskulud	-2,090	-1,725
Aruandeperioodi tulem	222	219

Lisa 8C Sihtasutuste olulisemad majandusnäitajad

Sihtasutuse nimetus	Tulemiaruaude näitajad 2012				Varad 31.12.2012	Oma-kapital 31.12.2012	Tulemiaruaude näitajad 2011				Varad 31.12.2011	Oma-kapital 31.12.2011
	Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Tulem				Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Tulem			
Siseministeerium	1,994	-2,014	-21		1,738	177	1,703	-1,723	-18		1,704	198
Tuuru SA	257	-271	-16		195	124	387	-399	-14		210	140
Kodanikuühiskonna Sihtkapital SA	1,737	-1,743	-5		1,543	53	1,316	-1,324	-4		1,494	58
Hiiu maavalitsus	2,036	-1,761	250		2,485	1,581	2,002	-1,728	256		2,465	1,331
Hiiumaa Haigla SA	2,036	-1,761	250		2,485	1,581	2,002	-1,728	256		2,465	1,331
Jõgeva maavalitsus	4,316	-3,626	686		1,849	1,300	3,751	-3,384	364		1,481	614
Jõgeva Haigla SA	4,156	-3,470	683		1,786	1,281	3,573	-3,213	357		1,417	598
Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus SA	160	-156	3		63	19	178	-171	7		64	16
Järva maavalitsus	2,064	-1,899	160		2,457	2,111	1,719	-1,726	-12		2,325	1,951
Koeru Hooldekeskus SA	1,945	-1,789	152		2,046	1,715	1,636	-1,627	4		1,927	1,563
A.H.Tammsaare Muuseum Vargamäel SA	119	-110	8		411	396	83	-99	-16		398	388
Lääne maavalitsus	194	-184	9		64	32	137	-145	-8		52	23
Läänemaa Arenduskeskus SA	194	-184	9		64	32	137	-145	-8		52	23
Rapla maavalitsus	157	-159	-3		50	14	187	-159	27		48	17
Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus SA	157	-159	-3		50	14	187	-159	27		48	17
Saare maavalitsus	188	-175	12		56	24	126	-106	20		30	12
Saaremaa Arenduskeskus SA	188	-175	12		56	24	126	-106	20		30	12
Viljandi maavalitsus	318	-373	-55		1,562	1,537	230	-329	-100		1,634	1,592
Viljandimaa Arenduskeskus SA	109	-103	6		40	24	102	-91	10		33	18
Holstre-Polli Tervisekeskus SA	209	-270	-61		1,522	1,513	128	-238	-110		1,601	1,574
Võru maavalitsus	178	-206	-29		112	78	299	-218	81		142	107
Võrumaa Arenguagentuur SA	178	-206	-29		112	78	299	-218	81		142	107
Kokku:	11,445	-10,397	1,009		10,373	6,854	10,154	-9,518	610		9,881	5,845

Lisa 9 Kinnisvarainvesteeringud

Tuhandetes eurodes

Bilansiline väärtus perioodi alguses	2012
Soetusmaksumus	27,850
Akumuleeritud kulum	-2,346
Jääkväärtus	25,504
Perioodi liikumised	
Ümberhindlus	1,766
Amortisatsioon ja allahindlus	-425
Müügid müügihinnas	-3,701
Müügikasum	3,074
Ümberklassifitseerimine materiaalsest põhivarast	-2,101
Mitterahalise sissemaksena üle antud osaluste soetamiseks	-862
Siirded	-28
Mitterahalise sihtfinantseerimisena üle antud	-1
Perioodi liikumised kokku	-2,278
Bilansiline väärtus perioodi lõpus	
Soetusmaksumus	24,764
Akumuleeritud kulum	-1,538
Jääkväärtus	23,226
<i>sh kasutusrendile antud kinnisvarainvesteeringud</i>	
<i>soetusmaksumus</i>	13,457
<i>jääkmaksumus</i>	12,582

Tulud-kulud kinnisvarainvesteeringutelt	2012	2011	Muutus	%
Renditulud kinnisvarainvesteeringutelt	88	88	0	0%
Kinnisvarainvesteeringute halduskulud	-2	-4	2	-50%
Renditulu katkestamatutelt rendilepingutelt tulevastel perioodidel				
Järgmisel majandusaastal	527	461	66	14%
2. kuni 5.aastal	2,403	2,194	209	10%
peale 5.aastat	15,689	15,229	460	3%
Kokku	18,619	17,884	735	4%

Ümberhindluses sisaldub ka Politsei-ja Piirivalveameti kinnisvara investeeringute (maa ja korterid) ümberhindlus.

Müük

2012 aasta kinnisvarainvesteeringute müügitulu oli 3 722 tuhat eurot ja müügiga seotud kulud 21 tuhat eurot. Kogu kinnisvarainvesteeringute müük on maavalitsuste poolt müüdud maaüksused.

Rendile antud kinnisvarainvesteeringud

Rendile antud kinnisvarainvesteeringutena kajastatakse kasutusvaldusesse antud maad, hoonestusõigusega koormatud maad ja kasutusrendile antud hooneid ja ruume (sh eluruume).

Lisa 10 Materiaalne põhivara

Tuhandetes eurodes

	Maa	Hooned ja rajatised	Kaitseots- tarbeline inventar	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemaksed	Kokku
Bilansiline väärtus perioodi alguses							
Soetusmaksumus	2,305	141,447	24,338	184,598	4,829	19,564	377,081
Akumuleeritud kulum	0	-41,030	-15,423	-120,406	-3,651	0	-180,510
Jääkväärtus	2,305	100,417	8,915	64,192	1,178	19,564	196,571
Perioodi liikumised							
Soetused ja parendused	0	2,381	1,598	4,219	90	21,501	29,789
Müüdud vara müügihinnas	-1,949	0	0	-94	0	0	-2,043
Kasum varade müügist	1,949	0	0	94	0	0	2,043
Amortisatsioon ja allahindlus	0	-12,280	-1,753	-13,523	-337	-3	-27,896
Saadud mitterahalise sihtfinantseerimisena	0	0	170	46	0	0	216
Muu mahakandmine jääkväärtuses	0	-226	-47	-3	0	-8	-284
Ümberhindlused	749	859	0	9	0	19	1,636
Siirded	-2	773	3,363	1,055	85	-267	5,007
Üleantud mitterahalised sissemaksed	-1,234	-17,414	0	-25	0	-40	-18,713
Üle toodud ja üle viidud kinnisvarainvesteeringutes	0	2,101	0	0	0	0	2,101
Mitterahalise sihtfinantseerimisena üle antud	-16	-2,400	0	-50	-29	-18	-2,513
Ümberklassiftseerimine põhivara klasside vahel	0	8,453	1,691	28,358	91	-38,593	0
Perioodi liikumised kokku	-503	-17,753	5,022	20,086	-100	-17,409	-10,657

Bilansiline väärtus perioodi lõpus							
Soetusmaksumus	1,802	122,858	30,094	212,869	4,892	2,155	374,670
Akumuleeritud kulum	0	-40,194	-16,157	-128,591	-3,814	0	-188,756
Jääkväärtus	1,802	82,664	13,937	84,278	1,078	2,155	185,914

Olulisemad kinnisvara projektid ja investeeringud on kajastatud tegevusaruande osas 1.2.

Soetused

Siseministerium soetas GIS112 raames olulisi seadmeid 404 tuhat eurot.

Politsei- ja Piirivalveametis valmis multifunktsionaalne reostustõrjelaev kogumaksumusega 27 251 tuhat eurot, millest 2012.aasta investeeringu maksumus oli 10 902 tuhat eurot. PPA-s teostati investeeringuid CO2 saastekvoodi müügist laekunud vahendite arvel 2 218 tuhat eurot, valmis helikopteri angaar maksumusega 508 tuhat eurot ja soetati mereseire andmesidega seotud vara 657 tuhat eurot.

Päästeametis soetati päästevarustust kogumaksumusega 399 tuhat eurot.

Sisekaitseakadeemias teostati investeeringuid CO2 saastekvoodi müügist laekunud vahendite arvel kogumaksumusega 519 tuhat eurot.

Siseministeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuses soetati kettamassiive kogumaksumusega 475 tuhat eurot.

Maavalitsustes teostati investeeringuid CO2 saastekvoodi müügist laekunud vahendite arvel kogumaksumusega 2 322 tuhat eurot.

Müük

Maaüksuste müük sisaldab maareformi seaduse kohaselt maa ostueesõigusega erastamist, maa enam-pakkumisega erastamist, nõudeõiguse osast suurema osa tagastamise korral erastamist, vaba metsamaa ja vaba põllumajandusmaa erastamist, reaalkoormatise, korteriomandite aluse maa ja hoonestatud kinnistute võõrandamist.

Masinate ja seadmete müügi real on kajastatud PPA 78 sõiduki müük hinnaga 82 tuhat eurot ja Päästeameti 5 sõiduki müük hinnaga 12 tuhat eurot.

Tulud- kulud varadelt	2012	2011	Muutus	%
Renditulud mitteleurumidelt	41	52	-11	-21%
Renditulud eluruumidelt	53	43	10	23%
Muu vara rent ja üür	17	23	-6	-26%
Rendile antud ruumide ja hoonete halduskulud	-58	-123	65	-53%

Renditulu katkestamatutelt rendilepingutelt tulevastel perioodidel	2012	2011	Muutus	%
Järgmisel majandusaastal	125	126	-1	-1%
2. kuni 5. aastal	415	417	-2	0%
Peale 5. aastat	2,514	2,532	-18	-1%
Kokku	3,054	3,075	-21	-1%

Lisa 11 Immateriaalne põhivara

Tuhandetes eurodes

	Tarkvara	Õigused ja litsentsid	Muu immateriaalne põhivara	Lõpetamata tööd ja ette-maksud	Kokku
Bilansiline väärtus perioodi alguses					
Soetusmaksumus	23,192	27	294	529	24,042
Akumuleeritud kulum	-13,219	-19	-98	0	-13,336
Jääkväärus	9,973	8	196	529	10,706
Aruandeperioodi liikumised					
Soetused ja parendused	728	53	282	577	1,640
Siirded	20	0	0	-2	18
Amortisatsioon ja allahindlus	-3,509	-9	-94	0	-3,612
Ümberklassifitseerimine põhivara klasside vahel	1,084	0	0	-1,084	0
Perioodi liikumised kokku	-1,677	44	188	-509	-1,954
Bilansiline väärtus perioodi lõpus					
Soetusmaksumus	23,956	80	576	20	24,632
Akumuleeritud kulum	-15,660	-28	-192	0	-15,880
Jääkväärtus	8,296	52	384	20	8,752

Siseministeerium teostas rahvastikuregistri tarkvara arendusi kogumaksumusega 106 tuhat eurot. Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuses soetati PPA vajadusteks dokumendihaldus- ja juhtimise infosüsteemi tarkvarad kogumaksumusega 255 tuhat eurot.

Lisa 12 Bioloogiline vara

Tuhandetes eurodes

	Loomad		Kokku	
Bilansiline väärtus perioodi alguses	0		0	
Perioodi liikumised Soetused	2		2	
Bilansiline väärtus perioodi lõpus	2		2	
Bilansiväline bioloogiline vara	2012	2011	Muutus	%
Mets (ha)	2,355.25	2,254.42	101	4%
Bilansivälise bioloogilise vara müügitulu				
Erastatud metsamaalt kasvava metsa müügitulu	405	491	-86	-18%

Bioloogilise vara soetusena kajastatakse Sisekaitseakadeemias 2012.aastal soetatud koolitatud patrullkoer.

Bilansiväliselt on kajastatud koguseliselt (hektarites) kasutusvaldusesse antud maa koosseisu kuuluv metsamaa. Metsamaal kasvavat metsa ei võeta arvele bioloogilise varana, kuna kasvava metsa hindamise korral-

damine ja inventeerimine on seotud suurte kulutustega.

Maareformi seaduse kohaselt erastatava maa müügihind kajastatakse maa müügituluna (vt lisa 10), kuid metsamaa erastamisel maa müügihinna lisanduv kasvava metsa maksumus kajastatakse alates 2008. aastast bioloogilise vara müügituluna.

Lisa 13 Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Tuhandetes eurodes

Pensionieraldised	Perioodi algul	Väljamaksed perioodi jooksul	Tühistatud/ lisandunud perioodi jooksul	Arvestatud intressikulu	Perioodi lõpul
Pensionieraldised	495,574	-9,838	-17,473	24,690	492,953
sh ATS	23,916	0	-1,559	1,311	23,668
Politseiametniku töövõimekaotus hüvitis ¹	572	-46	223	32	781
Eraldised kokku:	496,146	-9,884	-17,250	24,722	493,734
sh lühiajalised	10,476	-9,884	10,827	0	11,419
pikaajalised	485,670	0	-28,077	24,722	482,315

Kulud pensionieraldistelt jm eraldistelt	2012	2011	Muutus	%
Intressikulu pikaajalistelt kohustustelt	-24,722	-24,255	-467	2%
s.h Politsei- ja Piirivalveamet	-23,592	-23,259	-333	1%
Päästeamet	-715	-616	-99	16%
Siseministeerium	-66	-52	-14	27%
Sisekaitseakadeemia	-6	-7	1	-14%
Viljandi Maavalitsus	-335	-321	-14	4%
Intressimäär (%)	6.0%	6.0%	0	0%

Pensionieraldiste arvestamisel on välja jäetud need töötajad, kellel ei teki võimalust minimaalset pensionieraldist andvat staaži välja teenida (10 a staaži ei tule täis).

Bilansivälised tingimuslikud kohustused	2012	2011	Muutus	%
Kohtuprotsesside suhtes	371	1,244	-873	-70%
Pensionieraldiste arvestamisel arvesse võetud töötajate arv				
Avaliku teenistuse ametnikud	2,478	3,066	-588	-19%
Politseiametnikud	6,149	5,958	191	3%
Päästeteenistujad	259	348	-89	-26%
Kaitseväge VTA pensionieraldised (endised kaitseväelased)	10	11	-1	-9%
Vanaduspensioni ootel olevad päästeteenistujad	25	19	6	32%
Kokku	8,921	9,402	-481	-5%

Bilansivälised tingimuslikud kohustused kohtuprotsesside suhtes on võrreldes 2011.aastaga vähenenud 873 tuhat eurot ehk 70%.

Seisuga 31.12.2012 oli kohtute menetluses 29 kohtuasja, sh eraisikutega seotud 28 ja juriidiliste isikutega 1 kohtuasja. Olulisemad tingimuslikud kohustused:

- erasiku hagi kahju hüvitamiseks - kohaldatud tõkendi määramise tõttu saamata jäänud töötasu summas 83 tuhat eurot sai lahendi bilansipäeva järgselt ja välja maksmisele kuulus 1,2 tuhat eurot,
- eraisikute hagid kahjude hüvitamiseks- ebainimlikud tingimused arestimajas kokku summas 217 tuhat eurot.

Lisa 14 Laenukohustused

Tuhandetes eurodes

Laenukohustused järelejäänud tähtaja järgi				
2012	Tähtajaga kuni 1a	Tähtajaga 1-5 aastat	Tähtajaga üle 5a	Kokku
Kapitalirent	98	448	4,427	4,973
Arvelduskrediit	1,411	0	0	1,411
Kokku	1,509	448	4,427	6,384
2011	Tähtajaga kuni 1a	Tähtajaga 1-5 aastat	Tähtajaga üle 5a	Kokku
Kapitalirent	94	425	4,548	5,067
Laenud	33	0	0	33
Arvelduskrediit	1,453	0	0	1,453
Kokku	1,580	425	4,548	6,553
Laenukohustuste liikumine	Kapitalirent	Laenud	Arvelduskrediit	Kokku
2011	5,067	33	1,453	6,553
Kokku liikumised	-94	-33	-42	-169
Saadud arvelduskrediit	0	0	-42	-42
Tagasi makstud	-94	-33	0	-127
2012	4,973	0	1,411	6,384

Kulud laenukohustustelt	2012	2011	Muutus	%
Intressikulu kapitalirendilt	-260	-264	4	-2%
Keskmine intressimäär (%)	5.2%	5.2%	0	0%
	Soetusmaksumus		Jääkmaksumus	
Kapitalirendile võetud vara	2012	2011	Muutus	%
Ida Politseiprefektuuri arestimaja	5,377	5,377	4,526	4,705

Riigi Kinnisvara AS- ga sõlmitud üürilepingu alusel üürile võetud Ida Politseiprefektuuri arestimaja, mis kajastatakse alates 2008. aastast bilansis varana ja kapitalirendikohustusena.

Alates 2011.aastast toimub välisabi sildfinantseerimine arvelduskrediidi andmise teel. Vabariigi Valitsuse korraldusega heaks kiidetud välisabi sildfinantseerimise summa ulatuses lisatakse vastavale kontole arvelduskrediit, mida saab kasutada kuni välisabi laekumiseni või korralduses sätestatud lõpptähtajani. 2010.aastal kanti asutustele sildfinantseeringute ulatuses üle raha, mida käsitleti laenuna.

Lisa 15 Saadud ja antud toetused

Tuhandetes eurodes

Lisa 15A	Saadud toetused	Jääk perioodi alguses		Arvestatud tulu	Jääk perioodi lõpus	
		Nõuded	Saadud ettemaksed		Nõuded	Saadud ettemaksed
2012						
	Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	5,114	12,015	4,851	2,483	9,600
	sh välisabi	4,950	9,994	3,854	2,357	8,572
	ERDF (regionaalareng)	3,441	6,429	905	1,108	4,821
	ESF (sotsiaal)	31	79	432	51	22
	Muu välisabi	1,478	3,486	2,517	1,198	3,729
	sh tulu saastekvootide müügist	43	0	274	0	0
	sh kodumaised toetused	121	2,021	723	126	1,028
	Sihtfinantseerimise vahendamine tegevuskuludeks	0	0	7,052	618	0
	sh välisabi	0	0	5,581	618	0
	ERDF (regionaalareng)	0	0	3,798	206	0
	Muu välisabi	0	0	1,783	412	0
	sh kodumaised toetused	0	0	1,471	0	0
	Põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimine	1,006	0	34,620	0	0
	sh välisabi	584	0	23,545	0	0
	ERDF (regionaalareng)	584	0	22,286	0	0
	Muu välisabi	0	0	1,259	0	0
	sh tulu saastekvootide müügist	422	0	11,046	0	0
	sh kodumaised toetused	0	0	29	0	0
	Põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimise vahendamine	0	0	4,077	0	0
	sh välisabi	0	0	3,366	0	0
	ERDF (regionaalareng)	0	0	2,453	0	0
	Muu välisabi	0	0	913	0	0
	sh kodumaised toetused	0	0	711	0	0
	Tagasi nõutud sihtfinantseerimine	0	0	-59	0	0
	Kokku sihtfinantseerimine (vt lisa 6A)	6,120	12,015	50,541	3,101	9,600
	Saamata muud toetused	18	0	0	6	0
	Mittesihotstarbeline finantseerimine	0	0	2	0	0
	Saadud toetused kokku	6,138	12,015	50,543	3,107	9,600

	Jääk perioodi alguses		Arvestatud tulu	Jääk perioodi lõpus	
	Nõuded	Saadud ettemaksed		Nõuded	Saadud ettemaksed
2011					
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	1,479	11,053	5,319	5,114	12,015
sh välisabi	1,475	9,800	4,554	4,950	9,994
ERDF (regionaalareng)	188	7,734	1,581	3,441	6,429
ESF (sotsiaal)	71	48	503	31	79
Muu välisabi	1,216	2,017	2,470	1,478	3,486
sh tulu saastekvootide müügist	0	0	322	43	0
sh kodumaised toetused	4	1,253	443	121	2,021
Sihtfinantseerimise vahendamine tegevuskuludeks	477	186	8,469	0	0
sh välisabi	477	186	7,378	0	0
ERDF (regionaalareng)	474	0	6,442	0	0
ESF (sotsiaal)	3	0	0	0	0
Muu välisabi	0	186	936	0	0
sh kodumaised toetused	0	0	1,091	0	0
Põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimine	0	0	12,018	1,006	0
sh välisabi	0	0	10,851	584	0
ERDF (regionaalareng)	0	0	10,067	584	0
Muu välisabi	0	0	784	0	0
sh tulu saastekvootide müügist	0	0	1,167	422	0
Põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimise vahendamine	0	0	6,437	0	0
sh välisabi	0	0	5,915	0	0
ERDF (regionaalareng)	0	0	2,591	0	0
Muu välisabi	0	0	3,324	0	0
sh kodumaised toetused	0	0	522	0	0
Tagasi nõutud sihtfinantseerimine	0	0	-15	0	0
Saamata muud toetused	0	0	0	18	0
Mittesihotstarbeline finantseerimine	0	0	2	0	0
Saadud toetused kokku	1,956	11,239	32,230	6,138	12,015

Olulisemad 2012. aastal finantseeritud projektid

ERDF:

- Euroopa Komisjonilt Eesti-Läti programm 6 354,3 tuhat eurot, millest tegevuskuludeks saadi 3 901,7 tuhat eurot (sh vahendamiseks 3 728,6) ja põhivara soetuseks 2 452,6 tuhat eurot (sh vahendamiseks 2 452,6),
- Päästeametile Keskkonnaalaste õnnetuste lokaliseerimise ja likvideerimise varustuse ning vahendite soetamiseks 294,7 tuhat eurot ja projekti ENSACO jaoks 10,4 tuhat eurot,
- Riigi Infosüsteemide Ametilt Siseministeeriumile ruumilise planeeringu avalike teenuste ruumiand-

mete halduseks 373,3 (sh põhivara soetuseks 294) ja ruumilise planeeringu avalike teenuste menetluste infosüsteemi jaoks 407,6 tuhat eurot (sh põhivara soetuseks 307),

- Riigi Infosüsteemide Ametilt Siseministeriumile tarkvara arendusteks 142,8 tuhat eurot (sh põhivara soetuseks 142,8),
- Riigi Infosüsteemide Ametilt Siseministeriumi Infotehnoloogia-ja arenduskeskusele 505,5 tuhat eurot (sh põhivara soetuseks 505,5) juhtimise infosüsteemi ALIS, dokumendihaldussüsteemi ja teiste infosüsteemide arendamiseks,
- SA Keskkonnainvesteeringute Keskuselt Politsei- ja Piirivalveametile 21 027 tuhat eurot reostustõrje laeva soetamiseks,

Muu välisabi:

- Välispiirifondi erinevad programmid 1 720,7 tuhat eurot (sh põhivara soetuseks 912,8),
  - Tagasipöördumisfondi erinevad programmid 361,6 tuhat eurot,
  - Pagulusfondi erinevad programmid 354,3,
  - Häirekeskusele Eesti-Šveitsi koostööprogrammist „Looduskatastroofide ärahoidmine ja ohjamine, tuleohutuse suurendamine hooldekodudes ja haiglates“ 879,1 tuhat eurot (sh põhivara soetuseks 811,7) ,
  - Päästeametile Eesti-Šveitsi koostööprogrammist „Looduskatastroofide ärahoidmine ja ohjamine, tuleohutuse suurendamine hooldekodudes ja haiglates“ 133,4 tuhat eurot,
  - Päästeametile 541,4 tuhat eurot Baltimaade ühine kiirreageerimismooduli arendamiseks, millega on võimalik EL liikmesriikidele üleujutuste ja metsatulekahjude korral abi pakkuda (BaltFloodCombat2),
  - Päästeametile humanitaarpartnerluse raames Etioopia missiooni kulude katteks 85,5 tuhat eurot.
- Kodumaine toetus
- Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusest saadud kohaliku omaalgatuse ja hajaasustuse veeprogramm, jm toetused summas 2 670,6 tuhat eurot (sh põhivara soetuseks 711,3),
  - Politsei- ja Piirivalveametile 126,1 tuhat eurot kohalike omavalitsuste ja Eesti Kirikute Nõukogu toetus abipolitseinikele ja ennetustegevuseks.

Tagasinõutud toetus:

- tagastati kohaliku omaalgatuse programmi vahendeid 5,7 tuhat eurot,
- Päästeamet tagastas 18,2 tuhat eurot CO2 saastekvootide vahendeid,
- Riigi Infosüsteemide Ametile Politsei-ja Piirivalveameti poolt tagastatud 4,7 tuhat eurot politsei menetlussüsteemi MIS arendamiseks ja e-toimiku liidestamiseks saadud toetus,
- tagastati Tagasipöördumisfondi vahendeid 29,7 tuhat eurot Politsei-ja Piirivalveameti abikõlbmatuid kulusid,
- tagastati regionaalarengu toetamise vahendeid 14,0 tuhat eurot

Lisa 15B Antud toetused

Lisa 15B	Antud toetused	Jääk perioodi alguses		Arvestatud tulu	Jääk perioodi lõpus	
		Tasutud ettemaksed	Kohustused		Tasutud ettemaksed	Kohustused
2012						
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		14,745	4,085	-43,164	16,605	2,339
sh välisabi		1,514	4,058	-588	962	2,308
sh ERDF (regionaalareng)		539	4,000	-433	543	2,112
ESF (sotsiaal)		33	0	0	0	0
muu välisabi		942	58	-155	419	196
sh kodumaised toetused		13,231	27	-42,576	15,643	31
Sihtfinantseerimise vahendamine tegevuskuludeks		14,745	4,085	-6,024	0	0
sh välisabi		1,514	4,058	-4,553	0	0
sh ERDF (regionaalareng)		539	4,000	-3,699	0	0
ESF (sotsiaal)		33	0	0	0	0
muu välisabi		942	58	-854	0	0
sh kodumaised toetused		13,231	27	-1,471	0	0
Sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		0	0	-8,809	0	0
sh välisabi		0	0	-2,301	0	0
sh ERDF (regionaalareng)		0	0	-2,301	0	0
sh kodumaised toetused		0	0	-6,508	0	0
Sihtfinantseerimise vahendamine põhivara soetuseks		0	0	-2,937	0	0
sh välisabi		0	0	-2,226	0	0
sh ERDF (regionaalareng)		0	0	-2,226	0	0
sh kodumaised toetused		0	0	-711	0	0
Tagasi nõutud sihtfinantseerimine		0	0	34	0	0
Sotsiaaltoetused		0	0	-867	0	0
Mittesihtotstarbeline finantseerimine		0	0	-48	0	0
Liikmemaksud		0	0	-114	0	0
Antud toetused kokku		14,745	4,085	-61,929	16,605	2,339
2011						
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		9,544	984	-42,305	14,745	4,085
sh välisabi		937	982	-674	1,514	4,058
sh ERDF (regionaalareng)		510	979	-476	539	4,000
ESF (sotsiaal)		21	0	-80	33	0
muu välisabi		406	3	-118	942	58
sh kodumaised toetused		8,608	2	-41,631	13,231	27
Sihtfinantseerimise vahendamine tegevuskuludeks		9,544	984	-7,885	14,745	4,085
sh välisabi		937	982	-6,794	1,514	4,058
sh ERDF (regionaalareng)		510	979	-6,277	539	4,000
ESF (sotsiaal)		21	0	-1	33	0
muu välisabi		406	3	-516	942	58
sh kodumaised toetused		8,608	2	-1,091	13,231	27
Sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		0	0	-7,287	0	0
sh välisabi		0	0	-4,257	0	0

	Jääk perioodi alguses		Arvestatud tulu	Jääk perioodi lõpus	
	Tasutud ettemaksed	Kohustused		Tasutud ettemaksed	Kohustused
sh ERDF (regionaalareng)	0	0	-4,254	0	0
ESF (sotsiaal)	0	0	-3	0	0
<i>sh kodumaised toetused</i>	0	0	-3,030	0	0
Sihtfinantseerimise vahendamine põhivara soetuseks	0	0	-2,477	0	0
<i>sh välisabi</i>	0	0	-1,951	0	0
sh ERDF (regionaalareng)	0	0	-1,951	0	0
<i>sh kodumaised toetused</i>	0	0	-526	0	0
Tagasi nõutud sihtfinantseerimine			16		
Sotsiaaltoetused	0	0	-636	0	0
Mittesihotstarbeline finantseerimine	0	0	-54	0	0
Liikmemaksud	0	0	-120	0	0
Antud toetused kokku	9,544	984	-60,748	14,745	4,085

Sotsiaaltoetused toetuse liigi järgi ¹	2012	2011	Muutus	%
Sotsiaaltoetused	-867	-636	-231	36%
sh peretoetused	-86	-87	1	-1%
õppetoetused	-312	-332	20	-6%
sotsiaaltoetused avaliku sektori töövõtjatele	-224	58	-282	-486%
kutsehaiguste ja tööõnnetustega seotud kahjuhüvitised	0	-120	120	-100%
toetused sotsiaalabi vajavatele isikutele	-42	-31	-11	35%
taskuraha sotsiaalhooldus-, lastekodude jt kasvandikele	-18	-21	3	-14%
proteesid, ortopeedilised jm abivahendid puuetega inimestele	0	-1	1	-100%
preemiad ja stipendiumid	-2	-1	-1	100%
muud sotsiaalabitoetused ja hüvitised	-183	-101	-82	81%

Täiendav bilansiväline informatsioon tulevikus saadava ja antava sihtfinantseerimise kohta	2012	2011	Muutus	%
Saadaolev sihtfinantseerimine	6,819	19,336	-12,517	-65%
Välisabi (sh kaasfinantseerimine) / ERDF (regionaal)	248	15,064	-14,816	-98%
Välisabi/ muu	6,182	3,574	2,608	73%
Välisabi/ESF (sotsiaal)	180	268	-88	-33%
Tulu saastekvootide müügist	100	393	-293	-75%
Kodumaine toetus	109	37	72	195%
Antav sihtfinantseerimine	15,850	12,035	3,815	32%
Välisabi/ muu	270	828	-558	-67%
Välisabi (sh kaasfinantseerimine) / ERDF (regionaal)	15,542	11,182	4,360	39%
Kodumaine toetus	38	25	13	52%

¹ 2010 aastal moodustas Politsei- ja Piirivalveamet eraldise, mida kasutatakse politseiametnike tööülesannete täitmiseks seotud tööõimekaotuse hüvitiste maksmiseks

Olulisemad 2012. aastal finantseeritud projektid

ERDF

- Eesti Läti programmist antud Valga-Valka päästetepoo investeeringute projektipartneritele 830,3 tuhat eurot (sh põhivara soetuseks 766,6).

Muu välisabi

- BaltFloodCombat2 projektipartnerite kulud 408,5 tuhat eurot,
- Projekti „Vabatahtlikud Balti mere heaks“ 9,6 tuhat eurot.

Kodumaine toetus

- Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusele on antud regionaalarengu toetamiseks (Kohaliku omaalgatuse programm, piirkondade konkurentsivõime tugevdamise valikprojektide programm, hajaasustuse veeprogramm, Setomaa arengu programm, Kihnu programm) 323,6 tuhat eurot (sh põhivara soetuseks 838,9),
- Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusele Hasartmängumaksu nõukogult regionaalarengu toetamiseks 2 195,6 tuhat eurot (sh põhivara soetuseks 1 905,4),
- Kodanikuühiskonna Sihtkapital SA-le kodanikuühiskonna toetamiseks 1 295,4 tuhat eurot,
- erakondadele riigieelarve toetus 5 412,7 tuhat eurot,
- Eesti Kirikute Nõukogule ja muudele usulistele ühendustele 785,4 tuhat eurot,
- Eesti Naabrivalve MTÜ-le 25,6 tuhat eurot naabrivalve arendamiseks

Lisas 15C on kajastatud saadud toetused tegevusalade lõikes.

Lisas 15D on kajastatud antud toetused tegevusalade lõikes.

Lisa 15C Saadud toetused tegevusalade järgi

Tegevusala	2012						2011					
	Tegevuskuludeks	Põhivara soetuseks	Vahendatud tegevuskuludeks ja põhivara soetuseks	Tagasi nõutud toetused	Mittesihtotstarbelised toetused	Kokku	Tegevuskuludeks	Põhivara soetuseks	Vahendatud tegevuskuludeks ja põhivara soetuseks	Tagasi nõutud toetused	Mittesihtotstarbelised toetused	Kokku
Avalik kord ja julgeolek	3,154	31,311	3,675	-23	0	38,117	4,152	11,820	5,000	-5	0	20,967
Majandus	221	0	2,788	-6	0	3,003	158	0	3,287	-9	0	3,436
Haridus	762	492	1,137	0	2	2,393	429	37	1,098	0	2	1,566
Sotsiaalne kaitse	47	29	169	-30	0	215	65	0	70	0	0	135
Üldised valitsussektori teenused	177	2,788	2,241	0	0	5,206	160	160	4,408	0	0	4,728
Vaba aeg, kultuur, religioon	70	0	11	0	0	81	184	0	272	0	0	456
Tervishoid	390	0	21	0	0	411	100	0	0	0	0	100
Keskkonnakaitse	2	0	0	0	0	2	40	0	0	0	0	40
Elamu- ja kommunaalmajandus	28	0	1,087	0	0	1,115	31	0	771	0	0	802
Tegevusalade lõikes kokku	4,851	34,620	11,129	-59	2	50,543	5,319	12,017	14,906	-14	2	32,230

Tegevusala	Saadud toetused kokku		Muutus	%
	2012	2011		
Avalik kord ja julgeolek	38,117	20,967	17,150	82%
Majandus	3,003	3,436	-433	-13%
Haridus	2,393	1,566	827	53%
Sotsiaalne kaitse	215	135	80	59%
Üldised valitsussektori teenused	5,206	4,728	478	10%
Vaba aeg, kultuur, religioon	81	456	-375	-82%
Tervishoid	411	100	311	311%
Keskkonnakaitse	2	40	-38	-95%
Elamu- ja kommunaalmajandus	1,115	802	313	39%
Tegevusalade lõikes kokku	50,543	32,230	18,313	57%

Lisa 15D Antud toetused tegevusalade järgi

Tegevusala	Saadud toetused kokku		Muutus	%
	2012	2011		
Majandus	-33,212	-33,167	-45	0%
Vaba aeg, kultuur, religioon	-7,520	-8,064	544	-7%
Sotsiaalne kaitse	-5,779	-3,025	-2,754	91%
Tervishoid	-2,074	-2,109	35	-2%
Avalik kord ja julgeolek	-5,135	-5,884	749	-13%
Üldised valitsussektori teenused	-4,522	-6,260	1,738	-28%
Elamu- ja kommunaalmajandus	-1,094	-775	-319	41%
Haridus	-2,474	-1,463	-1,011	69%
Keskkonnakaitse	-119	-1	-118	11800%
Tegevusalade lõikes kokku	-61,929	-60,748	-1,181	2%

Lisa 15D Antud toetused tegevusalade järgi

	2012						2011							
	Tegevuskuludeks	Sotsiaalaabitoetusteks	Vahendatud põhivara soetuseks ja tegevuskuludeks	Põhivara soetuseks	Tagasi nõutud toetusi	Mittesihotstarbelised toetused	Kokku	Tegevuskuludeks	Sotsiaalaabitoetusteks	Vahendatud põhivara soetuseks ja tegevuskuludeks	Põhivara soetuseks	Tagasi nõutud toetusi	Mittesihotstarbelised toetused	Kokku
Tegevusala														
Majandus	-27,377	0	-2,788	-3,024	33	-56	-33,212	-26,958	-12	-3,296	-2,836	11	-76	-33,167
Vaba aeg, kultuur, religioon	-7,290	0	-11	-219	0	0	-7,520	-7,597	0	-271	-196	0	0	-8,064
Sotsiaalne kaitse	-3,113	-197	0	-2,468	0	-1	-5,779	-2,967	-49	0	-8	0	-1	-3,025
Tervishoid	-2,052	0	-22	0	0	0	-2,074	-2,108	-1	0	0	0	0	-2,109
Avalik kord ja julgeolek	-777	-280	-1,676	-2,357	1	-46	-5,135	-895	-178	-522	-4,247	3	-45	-5,884
Üldised valitsussektori teenused	-2,144	-86	-2,240	-2	0	-50	-4,522	-1,744	-76	-4,398	0	1	-43	-6,260
Elamu- ja kommunaalmajandus	0	-3	-1,087	-4	0	0	-1,094	0	0	-775	0	0	0	-775
Haridus	-410	-301	-1,137	-617	0	-9	-2,474	-35	-320	-1,099	0	0	-9	-1,463
Keskkonnakaitse	-1	0	0	-118	0	0	-119	-1	0	0	0	0	0	-1
Tegevusalade lõikes kokku	-43,164	-867	-8,961	-8,809	34	-162	-61,929	-42,305	-636	-10,361	-7,287	15	-174	-60,748

Lisa 16 Kaupade ja teenuste müük

Tuhandetes eurodes

Kaupade ja teenuste müük	2012	2011	Muutus	%
Riigilõivud (vt lisa 5B)	10,090	6,146	3,944	64%
Tulud majandustegevusest	3,632	4,126	-494	-12%
s. h tulud sotsiaalalalasest tegevusest	320	512	-192	-38%
tulud korraaitsest ¹	763	1,140	-377	-33%
tulud haridusalasest tegevusest ²	743	759	-16	-2%
tulud elamu- ja kommunaalmajandusest	173	247	-74	-30%
üüri- ja renditulud (vt lisa 9,10)	175	180	-5	-3%
tulud üldvalitsemise tasulistest teenustest	15	198	-183	-92%
tulud põllu- ja metsamajandusest	53	71	-18	-25%
tulud hoonestus- ja kasutamiseõiguse seadmisest	391	313	78	25%
tulud kultuurialasest tegevusest	1	1	0	0%
muu toodete ja teenuste müük	998	705	293	42%
Kokku kaupade ja teenuste müük	13,722	10,272	3,450	34%

¹ sh tulu korraaitsest	2012	2011	Muutus	%
politsei tulud	373	377	-4	-1%
päästeteenistuse tulud	372	751	-379	-50%
muud tulud korraaitsealasest tegevusest	18	12	6	50%
Kokku korraaitse tulu	763	1,140	-377	-33%

² sh tulu haridusalasest tegevusest	2012	2011	Muutus	%
tulud koolitustegevuse osutamiseks	419	464	-45	-10%
tasu toitlustamiskuludeks	66	70	-4	-6%
tulud kutseõppeasutuste toodetest ja teenustest	122	149	-27	-18%
muud tulud haridusalasest tegevusest	136	76	60	79%
Kokku haridusalase tegevuse tulu	743	759	-16	-2%

Tulu suurenemine riigilõivude osas on tingitud isikut tõendavate dokumentide kehtivuse tähtaja lõppemisest ja uute dokumentide väljastamise mahu kasvust.

Tulud majandustegevusest on vähenenud kokku 494 tuhat eurot võrra, sealhulgas on suurimad muutused tingitud:

- tulud sotsiaalalalasest tegevusest vähenesid 192 tuhat eurot (38%) seoses maavalitsuste hallatavate asutuste (Viljandi Lasteabi- ja Sotsiaalkeskus, Haapsalu Lastekodu, Palivere Laste- ja Noortekodu ja Maidla Lastekodu) üleandmisega kohalike omavalitsustele või nende asutatud sihtasutustele,
- tulud korraaitsest vähenesid 377 tuhat eurot (33%) seoses Päästeameti ja Narva Elektriijaama

vahelise koostööleppe lõppemisega,

- tulud üldvalitsemise tasulistest teenustest vähenesid 183 tuhat eurot (92%) tervislikke valikuid propageeriva projekti rahastusest tingitud arvestuspõhimõtete muutuse tõttu kajastati vahendeid saadud siirdena,
- muu toodete ja teenuste müük on suurenenud 293 tuhat eurot (42%) seoses konfiskeeritud vara müügist saadud tuluga.

Lisa 17 Muud tegevustulud

Tuhandetes eurodes

Muud tegevustulud	2012	2011	Muutus	%
Kasum põhivarade ja varude müügist (vt lisa 7, 9, 10,12)	5,526	4,983	543	11%
Trahid (vt lisa 5B)	12,197	11,168	1,029	9%
Võlgadelt arvestatud intressitulu	294	261	33	13%
Muud tulud ¹	1,263	890	373	42%
Kokku	19,280	17,302	1,978	11%

¹ sh muud tulud	2012	2011	Muutus	%
regressinõuded	112	106	6	6%
väljanõudmata deposiidid ja tagatistasud	14	0	14	
menetluskulude hüvitised	90	112	-22	-20%
erikonfiskeeritud raha	377	560	-183	-33%
sunniraha ja tulud asendustäitmisest	82	77	5	6%
kindlustushüvitused	566	9	557	6189%
muud tulud	22	26	-4	-15%
Kokku muud tulud	1,263	890	373	42%

Regressinõuded sisaldavad väljasõidukohustuse sundtäitmise ja väljasaatmiskeskuses kinnipidamiskulude sissenõudeid, menetluskulude, endiste töötajate koolituskulude, avariikahjude ning Sisekaitseakadeemia õppurite õppekulude hüvitamise nõudeid.

Väljanõudmata deposiitide ja tagatistasudena on kajastatud kohtumääruse alusel asitõendina konfiskeeritud ja tagatiskontol oleva raha kandmist riigituludesse.

Sunniraha on päästeteskuste tuleohutus- ja järelvalveteenistuste poolt ettekirjutuse täitmata jätmisest rakendatud nõuded.

Muud tulud on suurenenud 1 978 tuhat eurot võrra (11%). Suurim muutus on kindlustushüvitiste tulu oluline kasv, mis on tingitud maavalitsuse hallatavas asutuses Haapsalu Lastekodu toimunud hoone põlengust. Kindlustushüvitise arvel ehitatakse ja sisustatakse uus hoone ning Eesti valitsus on lisanud täiendavalt 935 tuhat eurot.

Lisa 18 Tööjõukulud

Tuhandetes eurodes

Töötasud	2012	2011	Muutus	%
Valitavate isikute töötasu	-91	-91	0	0%
Avaliku teenistuse ametnike töötasu				
Kõrgemad ametnikud	-9,884	-9,276	608	7%
Vanemametnikud	-28,509	-27,762	747	3%
Nooremametnikud	-161	-219	-58	-26%
Kokku ametnikud	-38,554	-37,257	1,297	3%
Töötajate töötasu				
Juhid	-1,251	-931	320	34%
Tippspetsialistid	-2,376	-2,314	62	3%
Keskastme spetsialistid	-3,650	-4,146	-496	-12%
Õpetajad	-30	-23	7	30%
Töölised ja abiteenistujad	-13,252	-12,844	408	3%
Kokku töötajad	-20,559	-20,258	301	1%
Politseiametnikud				
Kõrgemad politseiametnikud	-4,742	-2,156	2,586	120%
Vanempolitseiametnikud	-47,523	-49,904	-2,381	-5%
Noorempolitseiametnikud	-50	-40	10	25%
Kokku politseiametnikud	-52,315	-52,100	215	0%
Ajutised töötajad	-1,432	-2,370	-938	-40%
Kadettide stipendium	-149	-113	36	32%
Koosseisuvälised töötajad	-1,630	-1,694	-64	-4%
Kokku ajutised ja koosseisuvälised töötajad	-3,211	-4,177	-966	-23%
Eripensionid ja pensionisuurendused ¹	16,165	-67,831	-83,996	-124%
Kokku töötasukulud	-98,565	-181,714	-83,149	-46%

¹ Pensioni suuruse muutuse hindamiseks kasutatakse Rahandusministeeriumilt saadud prognoose, mida kajastatakse kindlustusmatemaatilise kasumi/kahjumina.

Erisoodustused	2012	2011	Muutus	%
Õppelaenude kustutamine	-558	-729	-171	-23%
Toitlustuskulud ja toiduraha hüvitised	-150	-85	65	76%
Esindus- ja vastuvõtukulud	-158	-125	33	26%
Eluasemekulude katmine	-5	-1	4	400%
Muud sõidukulud	-2	-3	-1	-33%
Lähetuskulude hüvitamine	0	-8	-8	-100%
Muud erisoodustused	-157	-80	77	96%
Kokku erisoodustused	-1,030	-1,031	-1	0%

Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	2012	2011	Muutus	%
Sotsiaalmaks töötasudelt	-37,744	-37,481	263	1%
Sotsiaalmaks erisoodustustelt	-436	-444	-8	-2%
Tulumaks erisoodustustelt	-278	-282	-4	-1%
Töötuskindlustusmaksed	-1,549	-1,580	-31	-2%
Kokku maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	-40,007	-39,787	220	1%
Kokku tööjõukulud	-139,602	-222,532	-82,930	-37%

¹ Eripensionid ja pensionisuurendused	2012	2011
Jooksva perioodi teenistuse kulu		
Siseministeeriumi ja Häirekeskuse ametnikud	-20	-83
Sisekaitseakadeemia ametnikud	-9	-3
Maavalitsuste ametnikud	-230	-291
Politsei- ja piirivalveametnikud	-17,323	-58,946
Päästeametnikud	-438	-730
Jooksva perioodi teenistuse kulu kokku	-18,020	-60,053

Möödunud perioodide teenistuse kulu		
Siseministeeriumi ja Häirekeskuse ametnikud	193	0
Sisekaitseakadeemia ametnikud	25	0
Maavalitsuste ametnikud	428	0
Politsei- ja piirivalveametnikud	73,271	0
Päästeametnikud	711	0
Möödunud perioodide teenistuse kulu kokku	74,628	0

Kindlustusmatemaatilised kasumid ja kahjumid		
Siseministeeriumi ja Häirekeskuse ametnikud	-116	-116
Sisekaitseakadeemia ametnikud	-12	0
Maavalitsuste ametnikud	-319	-425
Politseiametnikud	-42,056	-6,755
Päästeametnikud	2,060	-482
Kindlustusmatemaatilised kasumid ja kahjumid kokku	-40,443	-7,778
Kokku eripensionid ja pensionisuurendused	16,165	-67,831

2012. aastal võeti vastu uus ATS, mille alusel lõpetatakse pensionistaaži kogumine 5 aasta pärast 01.04.2013 arvates. Sellega tekkis 2012.aastal möödunud perioodide teenistuse kulu arvestamise vajadus (sest varasemad eeldused, mille kohaselt kõigil töötajatel oli võimalus teenida välja maksimaalne staaž, enam ei kehti).

Möödunud perioodide teenistuse kulu (tegelikult kulu vähendus, kuna soodustusi vähendati) arutati seisuga 31.12.2011 arvestatud eraldiste alusel ning arvestustest kustutati need andmed, kus töötajal ei teki võimalust minimaalset pensionieraldist andvat staaži välja teenida.

Keskmine töötajate arv	2012	2011	Muutus	%
Valitavad isikud	2.0	2.0	0	0%
Ametnikud				
Kõrgemad ametnikud	537.5	500.7	36.9	7.4%
Vanemametnikud	2,672.5	2,751.6	-79.0	-2.9%
Nooremametnikud	26.4	37.5	-11.1	-29.5%
Kokku ametnikud	3,236.4	3,289.7	-53.2	-2%
Töötajad				
Juhid	52.9	41.1	11.8	29%
Tippspetsialistid	114.2	136.4	-22.2	-16%
Keskastme spetsialistid	318.5	356.9	-38.4	-11%
Õpetajad	2.0	2.0	0.1	3%
Töölised ja abiteenistujad	1,537.9	1,692.7	-154.8	-9%
Kokku töötajad	2,025.5	2,229.1	-203.6	-9%
Politseiametnikud				
Kõrgemad politseiametnikud	217.7	86.4	131.3	152%
Vanempolitseiametnikud	3,937.3	4,143.0	-205.7	-5%
Noorempolitseiametnikud	3.8	3.8	0.0	-1%
Kokku politseiametnikud	4,158.7	4,233.1	-74.4	-2%
Keskmine töötajate arv kokku				
Koosseisuvälised töötajad	132.7	144.9	-12.2	-8%
Keskmine töötajate arv koosseisu- välistega	9,555.3	9,898.7	-343.5	-3%

Kõrgemale ja tegevjuhtkonnale arvestatud tasud

Tuhandetes eurodes

ASUTUS	Ametikoht	2012		2011	
		Töötasu	Muud tasud	Töötasu	Muud tasud
Siseministeerium	ministrid 2	88	0	93	0
Siseministeerium	kantsler ja asekanterid	180	0	169	0
Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus	peadirektor	49	0	42	0
Politsei-ja Piirivalveamet	peadirektor	44	0	44	0
Politsei-ja Piirivalveamet	peadirektori asetäitjad 4, administratsiooni juht 1, (2011 lisaks ka koordinatsioonibüroo juht 1)	190	0	220	1
Politsei-ja Piirivalveamet	prefektid 4	139	1	135	1
Päästeamet	peadirektor ja 3 peadirektori asetäitjat (2011 2)	135	0	97	0
Sisekaitseakadeemia	rektor 1	35	5	34	7
Maavalitsused	maavanemad 15 ja maasekretärid 15	773	24	742	23
Maavalitsuste hallatavad asutused	9 direktorit 2012 10 direktorit 2011	99	5	125	2
Kõrgema ja tegevjuhtkonnale arvestatud tasud kokku		1,732	35	1,701	34

Muude tasudena on kajastatud hüvitisi ja puhkusekompensatsiooni teenistusest lahkumisel, motivatsiooni- ja tulemustasu, rotatsiooni- ja puhkusetootust.

Lisa 19 Majandamiskulud

Tuhandetes eurodes

	2012	2011	Muutus	%
Hoonete ja ruumide majandamiskulud	-16,143	-15,082	-1,061	7%
Sõidukite majandamiskulud	-12,138	-11,933	-205	2%
Administreerimiskulud	-9,362	-8,342	-1,020	12%
Sotsiaalteenused	-11,057	-10,386	-671	6%
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-7,860	-9,333	1,473	-16%
Inventari majandamiskulud	-1,602	-1,967	365	-19%
Eri- ja vormiriietus	-2,409	-1,739	-670	39%
Lähetuskulud	-2,743	-2,570	-173	7%
Koolituskulud	-1,521	-1,258	-263	21%
Erivarustuse ja materjalide kulud	-1,030	-929	-101	11%
Kommunikatsiooni, kultuuri- ja vaba aja sisustamise kulud	-967	-941	-26	3%
Toiduained ja toitlustusteenused	-774	-963	189	-20%
Meditšiini- ja hügieenikulud	-658	-650	-8	1%
Masinate ja seadmete majandamiskulud	-637	-735	98	-13%
Õppevahendid ja koolituse kulud	-553	-517	-36	7%
Uurimis- ja arendustööd	-631	-624	-7	1%
Transporditeenused	-416	-329	-87	26%
Spordikulud	-163	-172	9	-5%
Rajatiste majandamiskulud	-245	-292	47	-16%
Akrediteerimiskulud	0	-4	4	-100%
Kolmandatele isikutele hüvitatud kulud	-17	-10	-7	70%
Teavikute ja kunstiesemete kulud	-9	-6	-3	50%
Mitmesugused majandamiskulud	-520	-536	16	-3%
Kokku majandamiskulud	-71,455	-69,318	-2,137	3%

Majandamiskulud on võrreldes 2011. aastaga kasvanud 2 137 tuhat eurot ehk 3%. Enam on kasvanud:

- hoonete ja ruumide majandamiskulude kasv 1 061 tuhat eurot (7%), mis seotud Riigi Kinnisvara AS-le üle antud ruumide rendikuludega
- administreerimiskulude kasv 1 020 tuhat eurot (12%), isikut tõendavate dokumentide kehtivuse tähtaja lõppemisega uute dokumentide väljastamise mahu kasvu tõttu suurenenud blankettide vajadus
- sotsiaalteenuste kulude kasv 671 tuhat eurot (6%) seotud laste riikliku hoolekande mahu kasvuga
- eri- ja vormiriietuse kulude kasv 670 tuhat eurot (39%) seotud Politsei- ja Piirivalveametis eririietuse soetusega K-komandole ja abipolitseinikele vormiriietuse soetusega
- koolituskulude kasv 263 tuhat eurot (21%) välisprojektide toel läbi viidud koolituste mahu kasv
- Sõidukite majanduskulude kasv 205 tuhat eurot (2%) seotud sõidukipargi uuendamisega ja kütusehinna tõusuga.

Suurimad vähenemised on:

- info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulude vähenemine 1 473 tuhat eurot (16%) on tingitud projektide lõppemisest ja arendustööde mahu vähenemisest,
- inventari majandamiskulude vähenemine 365 tuhat eurot (19%) on tingitud inventari hanke ebaõnnestumisest ja Politsei- ja Piirivalveametis ressursi suunamisest sõidukite kütusehinna tõusu kompenseerimiseks,
- toiduained ja toitlustusteenuste kulude vähenemine 189 tuhat eurot (20%) on seotud maavalitsuste hallatavate asutuste üleandmisest tuleneva lastekodudes toitlustatavate arvu vähenemisest ja arestimajade oodatust väiksemast täituvusest.

Rendikulu katkestamatutelt kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel	2012	2011	Muutus	%
Järgmisel majandusaastal	-14,014	-13,037	-977	7%
2.kuni 5.aastal	-47,874	-39,319	-8,555	22%
Peale 5 aasta	-55,698	-58,360	2,662	-5%
Rendikulu kokku	-117,586	-110,716	-6,870	6%

Rendikulu tulevastel perioodidel sisaldab:	2012	2011	Muutus	%
hoonete ja ruumide rendikulu	-99,601	-94,888	-4,713	5%
sõidukite rendikulu	-17,605	-15,547	-2,058	13%
seadmete ja inventari rendikulu	-380	-281	-99	35%
Rendikulu kokku	-117,586	-110,716	-6,870	6%

Hoonete ja ruumide rendikulud on 45,8 % ulatuses seotud Riigi Kinnisvara AS, 53,7 % ulatuses eraõiguslike juriidiliste isikutega ning 0,5% ulatuses muude isikutega. Suuremad seadmete ja inventari rendikulud on seotud Politsei- ja Piirivalveameti fotobokside rentimisega. Muutus võrreldes 2011.aastaga tulenevad Politsei- ja Piirivalveameti järjekorrasüsteemi rentimisest.

Lisa 20 Muud tegevuskulud

Tuhandetes eurodes

	2012	2011	Muutus	%
Maksu-, lõivu- ja trahvikulud	-20,945	-13,054	-7,891	60%
Riigisaladusega seotud kulud	-19,926	-18,397	-1,529	8%
Kulu ebatõenäoliselt hinnatud trahvinõuetest	-2,408	-2,779	371	-13%
Kulu ebatõenäoliselt hinnatud järelmaksunõuetest	1,112	-746	1,858	-249%
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	0	-85	85	-100%
Kahjutasud, viivised	-158	-359	201	-56%
Valuuta kursikahjumid	-3	-1	-2	200%
Muud kulud	-4	-20	16	-80%
Kokku muud tegevuskulud	-42,332	-35,441	-6,891	19%

Muud tegevuskulud on võrreldes 2011.aastaga kasvanud 6 891 tuhat eurot ehk 19%. Suurimad muutused on tingitud:

- maksu-, lõivu- ja trahvikulude kasvust seoses Politsei- ja Piirivalveameti soetatud multifunktsionaalse laeva soetusel tasutud käibemaksukuluga 6 502,4 tuhat eurot,
- ebatõenäoliselt hinnatud trahvinõuete kulu on vähenenud 371 tuhat eurot (13%) seoses trahvide parema laekumisega,
- kahjutasude ja viiviste kulu on vähenenud 201 tuhat eurot (56%) kohtuotsuste alusel maksmisele kuuluvate kahjutasude vähenemise tõttu,
- kulu ebatõenäoliselt hinnatud järelmaksunõuetest on vähenenud 1 858 tuhat eurot (249%) järelmaksuklientide maksedistsipliini paranemisega.

Lisa 21 Põhivara amortisatsioon

Tuhandetes eurodes

	2012	2011	Muutus	%
Materiaalse põhivara amortisatsioon (vt lisa 10)	-28,180	-24,136	-4,044	17%
Immateriaalse põhivara amortisatsioon (vt lisa 11)	-3,611	-2,855	-756	26%
Kinnisvara investeringute amortisatsioon (vt lisa 9)	-425	-635	210	-33%
Põhivara amortisatsioon kokku	-32,216	-27,626	-4,590	17%

Lisa 22 Tegevuskulud tegevusalade kaupa

Tuhandetes eurodes

Tegevusala	2012				2011			
	Tööjõu- kulud	Majanda- miskulud	Muud kulud	Tegevus- kulud kokku	Tööjõu- kulud	Majanda- miskulud	Muud kulud	Tegevus- kulud kokku
Avalik kord ja julgeolek	-138,600	-53,306	-41,305	-233,211	-137,287	-51,458	-32,950	-221,695
Sotsiaalne kaitse	14,126	-7,952	-128	6,046	-69,416	-7,291	-182	-76,889
Üldised valitsussektori teenused	-8,185	-2,369	187	-10,367	-9,103	-2,598	-1,256	-12,957
Haridus	-6,099	-2,848	-617	-9,564	-5,920	-2,707	-518	-9,145
Vaba aeg, kultuur, religioon	-158	-95	-11	-264	-197	-193	-19	-409
Majandus	-544	-496	-52	-1,092	-462	-605	-104	-1,171
Tervishoid	-123	-4,382	-405	-4,910	-127	-4,456	-411	-4,994
Keskkonnakaitse	0	0	0	0	-3	-2	0	-5
Elamu-ja kommunaalmajandus	-19	-7	-1	-27	-17	-8	-1	-26
Tegevusalade lõikes kokku	-139,602	-71,455	-42,332	-253,389	-222,532	-69,318	-35,441	-327,291

Tegevusala	Tegevuskuludeks kokku		Muutus	%
	2012	2011		
Avalik kord ja julgeolek	-233,211	-221,695	-11,516	5%
Sotsiaalne kaitse	6,046	-76,889	82,935	-108%
Üldised valitsussektori teenused	-10,367	-12,957	2,590	-20%
Haridus	-9,564	-9,145	-419	5%
Vaba aeg, kultuur, religioon	-264	-409	145	-35%
Majandus	-1,092	-1,171	79	-7%
Tervishoid	-4,910	-4,994	84	-2%
Keskkonnakaitse	0	-5	5	-100%
Elamu-ja kommunaalmajandus	-27	-26	-1	4%
Tegevusalade lõikes kokku	-253,389	-327,291	73,902	-23%

Suurim muutus on sotsiaalse kaitse tegevusala kuludes. Selle tingis arvestuspõhimõtete muudatus pensioonieraldiste arvestamisel. Möödunud perioodide teenistuse kulu ümberarvestus on kajastatud aruandeaasta kulude vähendusena.

Lisa 23 Siirded

Tuhandetes eurodes

Rahalised siirded	2012	2011	Muutus	%
Saadud riigieelarvest ülekannete tegemiseks	344,477	289,918	54,559	19%
Riigieelarvesse antud laekumised	-99,598	-46,494	-53,104	114%
Muud rahalised siirded teiste riigiraamatupidamisüksustega	45,481	53,673	-8,192	-15%
Rahalised siirded kokku	290,360	297,097	-6,737	-2%
Mitterahalised siirded				
Saadud teistelt riigiraamatupidamiskohustuslastelt	17,198	11,855	5,343	45%
Üle antud teistele riigiraamatupidamiskohustuslastele	-30,195	-13,806	-16,389	119%
Mitterahalised siirded kokku	-12,997	-1,951	-11,046	566%
Siirded tulemi elimineerimiseks	7,235	80,998	-73,763	-91%
Siirded kokku	284,598	376,144	-91,546	-24%

Olulisemad siirded teiste riigiraamatupidamiskohustuslastega:

Saadud siirded

- Välisministeeriumilt saadud välismissioonideks 69 tuhat eurot;
- Sotsiaalkindlustusametilt saadud 11 085 tuhat eurot.
- Kultuuriministeeriumilt harrastus- ja tervisespordi edendamiseks 288 tuhat eurot , ujumise algõpetuseks 184 tuhat eurot, tervisespordikeskustele 31 tuhat eurot,
- Majandus-ja kommunikatsiooniministeeriumilt raudtee-maantee-ja õhutranspordi toetuseks 25 227 tuhat eurot, sadama rekonstrueerimiseks 144 tuhat eurot,
- Sotsiaalministeeriumilt tehniliste abivahendite , laste ja täiskasvanute riikliku hoolekande vahendid 19 094 tuhat eurot.
- Eesti noorsootöö Keskuselt alaealiste komisjonidele 188 tuhat eurot, avatud noortekeskustele 256 tuhat eurot ja noorte teavitamiseks 256 tuhat eurot.
- Haridus-ja Teadusministeeriumilt maakonna nõustamiskomisjonidele 78 tuhat eurot,
- Statistikaametilt saadud rahvaloenduse sülearvutid 89 tuhat eurot.

Üle antud mitterahalise siirdena:

- Sotsiaalkindlustusametile üle antud politseiametnike pensioniaeraldiste kohustused 9 678 tuhat eurot,
- Rahandusministeeriumile SAP II arendused 34 tuhat eurot, EAS-i struktuurifondide kaasfinantseeringu saldo 253 tuhat eurot ja Riigi Kinnisvara AS mitterahaline sissemakse 7 767 tuhat eurot,
- Välisministeerium 459 tuhat eurot asutustevahelised siirded,
- Sotsiaalministeeriumile tagastatud siirete jäägid aasta lõpus 175 tuhat eurot,
- Majandus-ja Kommunikatsiooniministeeriumile saadud siirde jäägi tagastus 77 tuhat eurot.

Lisa 24 Selgitused eelarve täitmise aruande kohta

Tuhandetes eurodes

Lõpliku eelarve kujunemine	Tulud	Kulud	Finantseerimis-tehingud
Esialgne eelarve	207,880	-471,093	7,100
Üle toodud eelmisest aastast	0	-9,852	0
Muudatused lisaeelarve alusel	471	-2,971	0
Eelarves kavandatud toetused	-182,999	182,999	0
Tegelikult laekunud toetused	157,465	-157,465	0
Saadud sildfinantseerimine	0	-1,153	0
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-2,690	2,690	0
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	5,299	-5,299	0
Eelarves kavandatud muud arvestuslikud kulud	0	11,927	0
Tegelikud muud arvestuslikud kulud	0	-12,315	0
Saadud Vabariigi Valitsuse reservfondist	0	-1,054	0
Kokku lõplik eelarve	185,426	-463,586	7,100

Siseministeerium jaotamata summad

Esialgne eelarve	56,572	-21,226	
Üle toodud eelmisest aastast		-886	
Muudatused lisaeelarve alusel		-1,366	
Tegelikult laekunud toetused	33,202	-33,202	
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-20	20	
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	2,488	-2,488	
Kokku lõplik eelarve	92,242	-59,148	0

Siseministeerium			
Esialgne eelarve		-33,984	
Üle toodud eelmisest aastast		-2,542	
Muudatused lisaeelarve alusel		-993	
Õppelaenu muudatused		907	
Eelarves kavandatud toetused	-9,578	9,578	
Tegelikult laekunud toetused	7,866	-7,866	
Saadud sildfinantseerimine		-1,222	
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-1	1	
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	419	-419	
Saadud Vabariigi Valitsuse reservfondist		-1,038	
Saadud omandireservfondist		0	
Kokku lõplik eelarve	-1,294	-37,578	0

Politsei-ja Piirivalveamet			
Esialgne eelarve		-165,854	
Üle toodud eelmisest aastast		-3,168	
Muudatused lisaeelarve alusel		211	
Muudatused Vabariigi Valitsuse määruste alusel Euroopa Liidu struktuurifondide ja kaasfinantseerimise ümberjaotamisest		28	
Õppelaenu muudatused		-689	
Eelarves kavandatud toetused	-20,285	20,285	
Tegelikult laekunud toetused	2,659	-2,659	
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-273	273	
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	416	-416	
Eelarves kavandatud muud arvestuslikud kulud		9,260	
Tegelikud muud arvestuslikud kulud		-9,678	
Saadud Vabariigi Valitsuse reservfondist			
Kokku lõplik eelarve	-17,483	-152,407	0

Päästeamet			
Esialgne eelarve		-44,939	
Üle toodud eelmisest aastast		-206	
Muudatused lisaeelarve alusel		77	
Õppelaenu muudatused		-134	
Eelarves kavandatud toetused	-1,562	1,562	
Tegelikult laekunud toetused	2,075	-2,075	
Saadud sildfinantseerimine		132	
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-668	668	
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	79	-79	
Kokku lõplik eelarve	-76	-44,994	0

Sisekaitseakadeemia			
Esialgne eelarve		-8,816	
Üle toodud eelmisest aastast		-670	
Muudatused lisaeelarve alusel		2	
Õppelaenu muudatused		-31	
Eelarves kavandatud toetused	-406	406	
Tegelikult laekunud toetused	772	-772	
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-1,098	1,098	
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	1,443	-1,443	
Kokku lõplik eelarve	711	-10,226	0

Siseministeeriumi Infotehnoloogia-ja arenduskeskus			
Esialgne eelarve		-19,598	
Üle toodud eelmisest aastast		-703	
Muudatused lisaeelarve alusel		-431	
Muudatused Vabariigi Valitsuse määruste alusel Euroopa Liidu struktuurifondide ja kaasfinantseerimise ümberjaotamisest		-28	
Õppelaenu muudatused		-17	
Eelarves kavandatud toetused	-3,319	3,319	
Tegelikult laekunud toetused	906	-906	
Kokku lõplik eelarve	-2,413	-18,364	0

Siseministeerium regionaalministri valitsemisala jaotamata summad			
Esialgne eelarve	151,308		
Üle toodud eelmisest aastast		-129	
Kokku lõplik eelarve	151,308	-129	0

Siseministeerium regionaalministri valitsemisala summad			
Esialgne eelarve		-122,030	
Üle toodud eelmisest aastast		-482	
Eelarves kavandatud toetused	-103,235	103,235	
Tegelikult laekunud toetused	60,855	-60,855	
Eelarves kavandatud muud arvestuslikud kulud		2,667	
Tegelikud muud arvestuslikud kulud		-2,637	
Kokku lõplik eelarve	-42,380	-80,102	0

Maavalitsused			
Esialgne eelarve		-54,646	
Üle toodud eelmisest aastast		-1,066	
Muudatused lisaeelarve alusel	471	-471	
Õppelaenu muudatused		-36	
Eelarves kavandatud toetused	-44,614	44,614	
Tegelikult laekunud toetused	49,130	-49,130	
Saadud sildfinantseerimine		-63	
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-630	630	
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	454	-454	
Saadud Vabariigi Valitsuse reservfondist		-16	
Kokku lõplik eelarve	4,811	-60,638	0

Tulude eelarve

Siseministeeriumi siseministri valitsemisala

2012. aasta tuludeks prognoositi 56 572 tuh eurot, mis võrreldes 2011. aastaga oli 26 654 tuh eurot (89,1%) rohkem. Kasv tulenes peamiselt välistoetuste ja riigilõivude laekumise prognoosi suurenemisest. Planeeritud riigieelarve tulude summa ja eelarve täitmise summa ei sisalda Välisministeeriumi välisesindustest saadud riigilõivutulu summasid.

Siseministeeriumi regionaalministri valitsemisala

2012.a tuludeks prognoositi esialgse eelarvega 151 308 tuh eurot ning lõplikuks eelarve tulude prognoosiks kujunes 151 778 tuh eurot (ei sisalda hasartmängumaksust laekuvaid tulusid), mis võrreldes 2011. aastaga oli 28 605 tuh eurot (-15,9%) vähem. Kahanemine tulenes peamiselt välistoetuste ning varade müügist (maa erastamine) laekuvate tulude vähenemisest, samuti maa järelmaksunõuete kajastamispõhimõtete muutusest (tulude asemel kajastatakse alates 2012. aastast finantseerimistingutes).

Lisaks mittemaksulistele tuludele planeeriti eelarvesse hasartmängumaksust laekuvaid tulusid 2 515 tuh eurot (2011. aastal vastavalt 2 718 tuh eurot). Antud summa suunati EASi kaudu toetusena kohalike omavalitsuste ning MTÜde toetamiseks, eesmärgiga osutada kvaliteetsemaid teenuseid piirkonna elanikele. Programmi vahenditest toetatakse väiksemamahulisi investeeringuid haridus, kultuuri-, sotsiaal- jm objektidesse.

Kulude eelarve

Siseministeeriumi siseministri valitsemisala

2012. aasta kulude esialgne eelarve oli 294 417 tuh eurot, riigieelarve seadusega lisandunud muudatuse tulemusel kujunes kulude eelarveks 296 917 tuh eurot, mis on 49 035 tuh eurot (19,8%) suurem kui 2011. aastal. Suurenemine tulenes peamiselt riigituludest tehtavate kulude (23 306 tuh eurot) ja välistoetuste (21 250 tuh eurot) arvelt.

Siseministeeriumi siseministri valitsemisala kogukuludest kõige suurema osa moodustavad tegevuskulud sh tööjõukulud (47,6%).

Siseministeeriumi regionaalministrivalitsemisala

2012. aasta kulude esialgne eelarve oli 176 677 tuh eurot, riigieelarve seadusega lisandunud muudatuse tulemusel kujunes kulude eelarveks 177 148 tuh eurot, mis on 23 412 tuh eurot (11,7%) vähem kui 2011. aastal. Vähenemine on peamiselt tingitud välistoetuste vähenemisest (- 25 186 tuh eurot). Samas suurenesid laekumised teistelt riigiasutustelt 1 893 tuh eurot.

Siseministeeriumi regionaalministri valitsemisala 2012. aasta kogukuludest kõige suurema osa moodustavad toetused – 164 414 tuh eurot ehk 92,8%, millest välisvahendid moodustavad 103 082 tuh eurot ja laekumised teistelt riigiasutustelt 44 006 tuh eurot.

Investeeringud

Investeeringud moodustavad siseministri valitsemisala 2012.a eelarvest 33 405 tuh eurot ehk 11,3%. Esialgne investeeringute eelarve oli 31 917 tuh eurot, seadusemuudatusega lisandus investeeringuteks 1 488 tuh eurot. Võrreldes 2011. aastaga suurenes investeeringute eelarve 24 225 tuh eurot.

Suurimad planeeritud investeeringud 2012. aastal olid:

- multifunktsionaalse laeva soetamine Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest ja kaasfinantseerimisest – 2012.a planeeritav kulu 20 132 tuh eurot (kogukulu 33 084 tuh eurot);
- Päästeameti tuletõrje ja päästetehnika soetamiseks 2 231 tuh eurot, millest 1 071 tuh eurot välisprojektide „Eesti-Läti-Vene piiriülene koostöö, suurõnnetuste likvideerimise võimekuse tõstmine piirialal“ arvelt;
- valitsemisala erinevad IKT investeeringud summas 5 924 tuh eurot, millest 3 827 tuh eurot on Riigi Infosüsteemi Ameti (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium) kaudu planeeritavaid IT investeeringud;
- häirekeskuse ja kriisireguleerimiskeskuse masinate ja seadmete soetamiseks välisprojekti „Šveitsi ja Eesti koostööprogrammi“ raames 1 249 tuh eurot, millest 1 081 tuh eurot välistoetuste arvelt;
- Päästeameti depoode renoveerimiseks ERDFi vahenditest projekti „VV JRC“ (Valga - Valka Joint Rescue Capacity) raames 107 tuh eurot;
- valitsemisala erinevad investeeringud summas 3 762 tuh eurot, millest 1 250 tuh eurot Politsei- ja Piirivalveameti poolt planeeritud välisprojektidega seotud investeeringud. Lisaks sisalduvad summas Politsei- ja Piirivalveameti helikopteri lennuressursi tagamisega seotud investeeringud 848 tuh eurot, investeeringud PPA masinatesse ja seadmetesse (sh kiirusemõõteseadmed ja alkomeetrid) 478 tuh eurot jm.

Finantseerimistehingute eelarve

2012. aasta finantseerimistehingute maht siseministri valitsemisalas oli -915 tuh eurot, mis koosnes Politsei- ja Piirivalveameti ettemaksust kohtutäituritele (tulenevalt kohtutäituri seadusest, politsei poolt määratud trahvide sissenõudmiseks, finantsvarade suurenemine -251 tuh eurot) ja kapitalirendist (kohustuste vähenemine -664 tuh eurot), mis sisaldab Viru vangla arestimajade väljaostu makseid.

2012. aasta finantseerimistehingute maht regionaalministri valitsemisalas oli 8 015 tuh eurot. Finantsvarade vähenemise all kajastatakse maa erastamisest järelmaksuga laekuvaid tulusid. Nimetatud laekumistest kantakse 50% omandireformi reservfondi ning 50% stabiliseerimisreservi.

Riigieelarve seaduse muutmine

Siseministeeriumi siseministri valitsemisala

2012. aasta riigieelarve seaduse muudatusega suurendati siseministri valitsemisala kulude eelarvet 2500 tuh euro võrra. Lisaks suurendati valitsemisala kaasfinantseerimise kasutamata jäävate vahendite arvelt riigitulude eelarvet 500 tuh euro võrra. Muudatuste tulemusena suunati:

- Kaitsepolitsei ameti ning Politsei- ja Piirivalveameti eelarvetesse vahendid riigi-saladusega seotud kulude katteks 1 484 tuh eurot;
- valitsemisala investeeringuteks kokku 999 tuh eurot (sh operatiivraadioside võrgu ESTER investeeringud, kopterite varuosad, korrakaitsepolitsei seadmed, Häirekeskuse riistvara ja sidelahendused);
- Häirekeskuse arvutitöökohtade soetamiseks 403 tuh eurot;
- Politsei- ja Piirivalveametile ning Päästeametile õnnetuste tagajärjel hukkunute arvu vähendamiseks kokku 114 tuh eurot (korrakaitsepolitsei sõidukite varustus ja suitsuandurid).

2 000 tuh euro ulatuses on suurenemine seotud 2013. aasta kulude toomisega 2012.aastasse.

Siseministeeriumi regionaalministri valitsemisala

2012. aasta riigieelarve seaduse muudatusega suurendati regionaalministri valitsemisala tulude ja kulude eelarvet 471 tuh euro võrra. Suurenes laekumine teistelt riigiasutustelt, kuna Sotsiaalministeerium vähendas laste hoolekande summat 500 tuh euro võrra ja täisealiste isikute hoolekanne üldhooldekodudes summat 29 tuh euro võrra ning suurendas proteeside, ortopeediliste ja muude abivahendite puuetega inimestele summat 1 000 tuh euro võrra.

Vabariigi Valitsuse reservist eraldatud vahendid

Vabariigi Valitsuse eraldati kokku 1 054 tuh eurot, sellest:

- 100 tuh eurot aktsiaseltsi G.S.G. ja Eesti Vabariigi vahelise kompromissi täitmiseks;
- 16 tuh eurot enne tähtaega ametist vabastatud Hiiu maavanemale Hannes Maaselile hüvitise väljamaksmisega seotud kulude katteks;
- 3 tuh eurot Tallinna Ringkonnakohtu 26. märtsi 2012. a otsusega haldusasjas nr 3-10-1677 kaasnenud menetluskulude tasumiseks;
- 935 tuh eurot 20. veebruaril 2011. a toimunud põlengus hävinenud Haapsalu Lastekodu hoone taastamise maksumuse ja kindlustushüvitise vahe katmiseks.

Vabariigi Valitsuse 3. mai 2012 korraldusega nr 197 teostati riigieelarve vahendite ümber jaotamine VV reservi kaudu, millega Häirekeskuse eelarve eraldati Päästeameti eelarvest.

Eelmisest aastast üle toodud kulude eelarve

Siseministeeriumi valitsemisalas jäi 2011. aastal kasutamata ja kanti 2012. aasta eelarvesse üle kokku 9 852 eurot sh:

- riigitulud 2 195 tuh eurot, millest peamise osa moodustasid hanketoimingute viibimise ja tarne- aegade pikendamisega tekkinud valitsemisala asutuste majandamiskulude jäägid ja valitsemisala investeeringute jäägid;
- välisabi kaasfinantseerimise vahendid 994 tuh eurot, millest enamuse moodustasid Välispiirifondi kaasfinantseerimise jäägid (toetuslepingute sõlmimise ja sellest tulenevalt väljamaksete viibimine) ja Euroopa Territoriaalse koostöö programmi kaasfinantseerimise jääk (programmperioodi lõppemisega seotud esmatasandi kontrolli mahu suurenemine 2012. aastal);
- välistoetuste arvelt laekunud vahendid 5 744 tuh eurot, millest enamuse moodustasid Euroopa Territoriaalse koostöö programmide (2007-2013 EL struktuuriabi), Cremexi, Euroopa Pagulasfondi, Välispiirifondi ja Eesti-Läti programmi 2007-2013 vahendite jäägid;
- majandustegevusest laekunud vahendid 742 tuh eurot, millest enamuse moodustasid maavalitsustele hoonete rendi ning nende hallatavatele asutustele hoolekandeteenuste eest laekunud vahendite jäägid ja Sisekaitseakadeemiale koolitusteenuste pakkumisega laekunud vahendite jäägid;
- Vabariigi Valitsuse (VV) reservist ja omandireformi reservfondist eraldatud vahendid 177 tuh eurot, millest enamuse moodustasid VV omandireformi reservfondist maareformi läbiviimisega seotud järelmaksu- ja teiste perioodiliste nõuete haldamiseks vajalike infosüsteemide loomiseks ja uuendamiseks maavalitsustele eraldatud vahendite jäägid ja VV reservist Päästeametile kahe pommiroboti remondikulude ning ulatuslike metsa-, maastiku- ja olmekütuse põlengutega kaasnenud kulude katteks eraldatud vahendite jäägid.

Eelarve täitmine

Tulude laekumine kokku

Kaupade ja teenuste müük

Planeeritust suurem laekumine on seotud kulude hüvitamiseks laekunud summadega juhtumitel, kus hankelepingutest tulenevalt on teenuse eest tasujaks Siseministeerium kuid kulude eest tasuvad mitu osapoolt. 2012. aastal tasuti selliselt Haapsalu Lastekodu taastamisega seotud kulud ja Kaitsepolitsei- ameti hoone remondikulud RKAS-ile.

Saadud toetused

Planeeritust väiksem laekumine on tingitud peamiselt regionaalministri valitsemisala välistoetustega seotud projektide rakendamise edasilükkumisest sh Eesti Rahva Muuseumi taotluste (13 267 tuh eurot) mitterahastamisest ning vastavate vahendite ümbersuunamisest.

Kulude tasumine kokku

Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine (investeeringud)

Kasutamata jääk on suuremas osas (3 658 tuh eurot) seotud Politsei- ja Piirvalveametile laekunud Välispiirifondi vahenditest planeeritud suuremahuliste investeeringute jätkumisega ja/või nende eest tasumisega 2013. aastal (sh Kuressaare angaari ehitus, Peipsi integreeritud seiresüsteemi renoveerimine, Kulgu seiresüsteemi renoveerimine, mereseiresüsteemi infosüsteem, hõljukite soetamine).

Samuti on nihkunud mitmete IKT projektide tähtajad (partnerite tööde hilinemine, hankevaidlustus jms), mistõttu projektide maksed toimuvad 2013.a jooksul.

Aasta lõpus lisaelarvega täiendavalt eraldatud investeeringute osas toimub suurem osa tarneid või tööde teostamisi 2013. aastal.

Vabariigi valitsuse reservist 20.detsembri 2012 korraldusega eraldatud vahendid Haapsalu Lastekodu renoveerimiseks kasutakse 2013. aastal (935 tuh eurot).

Toetused

Kasutamata jääk on suuremas osas seotud regionaalministri valitsemisala laekunud välistoetuste jäägiga (sh ENPI Peipsi 4 363 tuh eurot ja Eesti-Läti programm 1 755 tuh eurot), siseministri eelarvesse planeeritud Välispiirifondi, Tagasi-pöördumis-fondi ja Pagulasfondi kaasfinantseerimise vahenditega (2 739 tuh eurot), millest finantseeritakse jätkuvaid projekte ning regionaalministri valitsemisala 2013. aastal jätkuvate regionaalarengu ja kodanikuühiskonna projektidega (333 tuh eurot)

Tegevuskulud

Kasutamata jääk on seotud aasta lõpus saadud kaupade eest tasumisega ning 2012. aastal sõlmitud tarnelepingute alusel 2013.a kättesaadavate kaupade eest tasumisega (nt KMO trükised) ning personalikulude kasutamata jäänud osaga, samuti maavalitsustele hoonete rendi ning nende hallatavatele asutustele hoolekandeteenuste eest laekunud vahendite ja Sisekaitseakadeemia koolitusteenuste pakku-

misega laekunud vahendite jäägiga ning valitsemisala asutuste erinevate välisprojektide väljamaksete viibimisest (hangete venimine seoses vaidlustamistega, rahastamisotsuste venimised) tulenenud vahendite jäägiga.

Muud kulud

Tegemist on Kaitsepolitseiameti tegevuskulude jäägiga.

Allkirjad majandusaasta aruandele

Siseministeeriumi 31.12.2012 lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest ja Riigikontrolli hinnangust ministeeriumi majandusaasta aruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta.

Siseministeeriumi tegevjuhtkond on koostanud tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande. Siseminister ja regionaalminister on majandusaasta aruande läbi vaadanud ja esitanud Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks.

Ken-Marti Vaher

siseminister

/ allkirjastatud digitaalselt /

---

kuupäev

Siim Valmar Kiisler

regionaalminister

/ allkirjastatud digitaalselt /

---

kuupäev

Leif Kalev

kantsler

/ allkirjastatud digitaalselt /

---

kuupäev

